

Belönad med "Sherlock" som
årets bästa svenska kriminalroman

Jenny Berthelius
**Den heta
sommaren**



Prolog

Flickan, som bara hade några minuter kvar att leva, gick långsamt uppför trappan. Hennes svarta läderjacka gläns-te matt i skenet från lamporna, hennes långa hår föll fram över kinderna. Hon gick i tankar. Hennes tid var utmätt, ändå planerade hon för framtiden.

Tvillingarna stack fram huvudena, de var allestädes närvarande, framför allt i trappor och korridorer. De såg henne, hon såg att de såg henne. Hon såg på dem med tom blick, de betydde ingenting för henne, bara ett par fnis-sande småflickor.

Hon gick uppför trapporna på gracila ben i höga stöv-lar, barhuvad, rakryggad, med en kjol som slutade på halva låret. Hon gick i tankar, hennes tid var utmätt, sanden rann i timglaset, en klocka någonstans långt borta klämtade. Hon märkte det inte.

Och tvillingarna, de allestädes närvarande, svek för en gångs skull sin plikt, svek sitt självpåtagna jobb som gick ut på att spionera på folk i huset, lyssna vid dörrar, kika genom brevlådespringor, tjuvlyssna på samtal i trappor och korridorer.

Tvillingarna svek. För en gångs skull. För det var High

Chaparal på TV, det skulle strax börja. Klockan var nästan 20.05, det stora apacheupproret skulle äga rum just den tisdan, utspelas i alla svenska vardagsrum. Tvillingarna hade bråttom, apacherna väntade inte. Flickan fick gå vidare uppför trappan, gå vidare mot sitt ödes fullbordan, och inga spionerande ögon följde henne, som snart skulle dö.

Hon gick i tankar, hon hann inte bli rädd, hann knappast tänka vad som hände med henne. Hennes händer grep tag om ledstången, försökte hålla kvar greppet, men det var bara några sekunder, fingrarna släppte greppet och hon föll.

Hon föll ner genom hisschaktet, och om hon skrek så hördes det i varje fall inte in till någon av lägenheterna, där TV-apparaterna var påslagna. Blue skrek samtidigt, Buck ropade något, Manolito skrattade och red fram mot apacherna, vilkas stridstjut skulle ha överröstat ett högre skrik än flickans. Det gick fort; innan Manolitos leende upphört var hon död. Lika död som apacherna som slungats från sina hästar i långa välregisserade bågar.

Hon föll i en hög, en inte särskilt estetisk hög av kött och ben och tyg och läder. Det mörka håret dolde hennes ansikte, hon låg alldeles stilla som en docka, en trasig skyltdocka, med de smala benen i höga stövlar böjda under sig. Händerna med de röda naglarna låg stilla, vita mot jackan, naglarna som blodsdroppar, glänsande i lampljuset.

Det hela hade gått mycket fort och tyst. En knuff, och skyltdockan ligger där, en liten hög av tyg och ben och kött, håret döljer ansiktet, naglarna glimmar som blodsdroppar mot den svarta jackan. Det är så snyggt, så välgjort, nästan som ett skolexempel – en lektion i mord.

Kommissarie Sanger fick hand om utredningen. Det var ett sällsynt otacksamt jobb, för till en början fanns det så lite att hålla sig till.

Själva mordsättet var fullt klart – flickan hade fallit eller knuffats ner. (Det fanns en försvinnande liten möjlighet att hon själv hoppat, men den var och förblev bara teoretisk.) Att fastställa hennes identitet erbjöd heller inga svårigheter. Hon hade sitt pass i handväskan och det fanns för övrigt tillräckligt många människor som kunde identifiera henne. Hon bodde i huset – hade bött vill säga. För nu var hon ju död. Oåterkalleligt, onödigt, kanske av misstag – men likafullt död.

Tvillingarna Berthels var de sista som sett henne i livet – utom, förstås, mördaren. Hon hade besökt fastighetsförvaltaren på andra våningen; tvillingarna hade mött henne på avsatsen mellan tredje och fjärde. De kunde intyga att hon gått uppför trappan minuterna innan det stora apacheupproret bröt loss.

Om tvillingarna visste något mer, så sa de det i

varje fall inte. Till en början. De knep ihop sina skära läppar, teg om någon fruktansvärd hemlighet. De teg länge och heroiskt, det är inte lätt när man är elva år.

Kommissarie Sanger var på platsen strax efter det han fått larmet; läkare och fotografer och teknisk expertis och journalister invaderade huset. Det surrade som en bikupa.

Flickan var fortfarande varm då de kom, hon hade brutit nacken. Det gick att fastställa tiden för hennes död exakt till 20.11, just då apacherna bröt fram och Manolitos leende fyllde TV-rutan.

Vid förhören med hyresgästerna i huset kunde kommissarien urskilja ett outtalat men likafullt märkbart ”äntligen”. Det hade hänt. Man behövde inte vänta längre. Det var fullbordat, det som alla i huset undermedvetet fruktat. De långa heta dagarnas slumpartade skörd var bärgad.

Alla i huset försökte intala sig att nu skulle alltihop vara över. Skörden var bärgad, en liten hög kött och ben och tyg. En liten formlös hög som en gång varit en ung flicka.

Kommissarie Sanger verkade tillförlitlig, alla kände sig trygga i hans närvaro, han var försynt, taktfull; ingen märkte att han under all taktfullheten gick fram som en ångvält. Han frågade, lirkade, fick fram en bit här, en annan där. La samman pusselbitarna, fick slutligen ihop något slags mönster. Flyttade om bitarna, lirkade, frågade. Lyssnade.

Bitarna stämde inte. Inte ännu.

För att få dem att passa ihop måste man gå tillbaks till de där dagarna, de där heta dagarna i början av augusti ...

Hettan

Augusti kom med en våg av klibbig hetta. Inte en vindfläkt rörde sig, luften stod still, blickstill i värmen. Asfalten svettades som människohud, vattenångan stod dallrande över hustaken – djur och människor väntade. Skulle den långa heta sommaren aldrig ta slut?

Intill husväggarna var det uthärdligt, men lämnade man skuggan var det som att gå rakt in i en ugn. Ingen kunde minnas att det någonsin varit så hett i augusti. Nätterna var tropiska, de gav knappast någon svalka.

Folk blev irriterade, fumliga och grälsjuka – på något sätt måste missnöjet och vantrivseln få utlopp.

Alla fönster stod öppna – det gav i alla fall en illusion av svalka. Ljuden hördes tydligt mellan lägenheterna – hördes och förstorades. Det ökade irritationen.

Allteftersom trycket från världen utanför blev starkare, blev den inre spänningen mera märkbar. Hettan, kvalmigheten, svetten ingick förening med det som hände runt omkring i världen; med svälten i Biafra, järnringen runt Prag, blodet som flöt i Vietnam. För de plågade sinnena blev alltsammans till ett slags sjudande häxbrygd – skulle

det aldrig ta slut?

Irritationen märktes överallt – i snabbköpet, i tvättstugan, på gatorna. Barnens skrik nere på lekplatsen lät högre och gällare än vanligt, men det gick inte att ha fönstren stängda vare sig dag eller natt, man måste lyssna till ljuden, man måste stå ut med hettan och kvalmet. Hoppas på att det trots allt skulle bli höst. Nån gång.

Det som började hända i trappa E verkade i början inte särskilt alarmerande. Trappgrälen, klagomålen, missförstånden, den allmänna ovänligheten kunde skyllas på hettan. Det var inte värre än i andra fastigheter. Till en början.

Ändå kände alla som bodde i trappan att någonting var under uppsegling. Varje morgon då de vaknade tänkte de vagt: i dag – i dag händer det ... Olusten spred sig som en farsot, den smög uppefter väggarna, kröp in genom de öppna fönstren. Man kunde nästan röra vid den.

Det började komma klagomål från alla håll, och fastighetsförvaltaren hade fullt upp att göra med att försöka hålla någorlunda fred mellan hyresgästerna.

Herr Fredriksson på tredje våningen klagade över att flickan som bodde ovanpå spelade grammofon till långt in på nätterna och att hon trampade omkring över hans huvud så att han inte kunde sova. Men herr Fredriksson var gammal och sur, han hade säkert högt blodtryck och var rädd för att få hjärnblödning i hettan. Emellertid: flickan

Berggren fick tillsägelse att dämpa sin musiklidelse och ta hänsyn till grannarna.

Fru Kjellkvist, som också bodde på tredje, klagade över att tvillingarna Berthels åkte rullskridskor och hopade rep nere i korridoren. Kastade boll gjorde de också därnere – fru Kjellkvist hade sånär fått en boll i huvudet, bakifrån, när hon kom, intet ont anande med händerna fulla av matkassar. Tvillingarna fick sin tillsägelse och gick vederbörligen och surade i flera dagar.

Fru Larsson på nedre botten beklagade sig över att pojken som bodde bredvid hade varit elak mot hennes hund. Hunden hade nästan fått nervsammanbrott; han vågade sig knappast ut. Exakt vad pojken gjort visste fru Larsson däremot inte eftersom hunden inte kunde tala. John-Henry förnekade att han så mycket som rört hunden.

Den ena av fröknarna Marklund anmärkte på att fru Larssons hund skällde om nätterna.

Och Elna Sanderson, som bodde på fjärde, klagade i största allmänhet över att hon inte hade badrum och inte något riktigt kök. Bara dusch och ett minimalt pentry. Hon blev lovad en större lägenhet så snart det blev någon ledig.

Men allt det där var ändå bara småbekymmer.

Huset tycktes skälva i hettan, man måste öppna dörrarna ut till trappan för att få luft. Fröken Berggren på fjärde satt

i sitt öppna fönster på eftermiddagarna. Hon satt i bara behå och trosor och solglasögon, exponerade sig för solen och grannarna mittemot. Hon satt med ryggen lutad mot fönsterkarmen och slutna ögon bakom solglasögonen. Då och då gick hon in, slet av sig behå och trosorna och duschade länge, kallt. Sen tog hon på sig och gick och satte sig i fönstret igen. Hon rökte och spelade grammofoon och tonerna flöt ut och blandade sig med solljuset; sirapssöta, sammetsmjuka. Fröken Berggrens fönster var brett och mycket lågt placerat – om hon somnade skulle hon kunna falla ut. Men cigaretterna höll henne vaken och den mörka mjuka rösten från grammofonplattorna.

Kit Berggren rökte, blundade, trummade takten med sin ena nakna fot. Hon lyssnade på skivan till slut, sjönk in i den, blev ett med rösten som gled över hennes kropp som en smekning. Hon drog in andan, kände musiken i hela kroppen, fysiskt; som en beröring. Det var på det sättet fröken Berggren på fjärde våningen lyssnade till musik. Med kroppen.

Hon askade av cigaretten, sträckte sig efter en ny skiva och la på den. Men hettan gjorde henne fumlig och hon tappade skivomslaget. Det virvlade genom luften, det var vitt och rött, det såg ut som en sårad mås. Därnere blev det liggande med framsidan uppåt, och fröken Berggren böjde sig ut och såg efter det. Det var då hon fick syn på pojken.

Hon hade sett honom förut, han bodde på nedre botten.

Någon hade visst sagt att han var elak – hon visste inte så noga. Han stod i skuggan tätt intill den motsatta husväggen och stirrade upp mot henne. Han var mager och mörk, det var något dolskt över honom och han hade samma slags blick som en indian i en västernfilm; misstänksam, undanglidande, på samma gång motvilligt nyfiken. Kit vinkade till honom.

”Vill du komma upp till mig med skivomslaget?” ropade hon.

Pojken lösgjorde sig från skuggan och kom fram i solen. Han gick lite stelt fram till skivomslaget, böjde sig ner och tog upp det, försiktigt, som om han var rädd att bränna sig.

Han gick långsamt, med uppskjutna axlar – skivfodralet höll han fortfarande som om det var glödande.

Hon öppnade dörren innan han hunnit ringa och steg åt sidan.

”Kom in”, sa hon. ”Du ska få nånting för besväret.”

Han stirrade på henne med sina apacheögon som uttryckte misstro, rädsla, kanske hunger. Så gled han in genom dörren, det märktes knappast att han rört sig men plötsligt var han inne. Kit stängde dörren. Hon gick bort till sin handväska och plockade upp en femtioöring.

”Här”, sa hon. ”Du kan köpa en glass.”

Pojken tog slanten men sa fortfarande ingenting. Han räckte henne skivomslaget. Där han hållit i det var det

alldeles vått av svett.

”Tack”, sa hon. ”Det var bra att du stod därnere så jag slapp springa nerför alla trapporna. Jag är ju inte klädd.”

Pojken upptäckte att hon faktiskt inte var klädd och rodnade. Han hade sett henne på det sättet förut men inte på så nära håll. Han tittade bort. Såg på grammofonen och skivhögen, cigarettpaketet, askkoppen som var full av fimpar.

”Tant spelar grammofon”, sa han.

Det verkade som om han talade med svårighet, nästan somom han inte behärskade språket.

”Ja”, sa hon. ”Vill du höra? Tycker du om musik?”

Han nickade stumt och eftersom det var så varmt och han kände sig så underligt illamående sjönk han ner på golvet med ryggen mot väggen. Skivan började snurra, rösten fyllde åter alla vrår av rummet. Pojken blundade, knep ihop ögonen som om han kunde lyssna intensivare då. Inte förrän skivan var slut öppnade han ögonen och såg på Kit. Hans blick var mindre misstänksam, mindre på sin vakt. Men han höll händerna hårt knutna i knät.

Hon låg på knä vid grammofonen med ryggen mot honom och plockade i skivhögen.

”Vad heter du?” frågade hon och la på en ny skiva.

”John-Henry.”

”Du bor därnere på första? Bredvid tanten med hunden?”

”Ja.”

Han rodnade häftigt men hon såg inte på honom, hon hade glömt hans närvaro i samma ögonblick som rösten började sjunga igen.

När skivan var slut reste sig Kit och drog på sig en bomullsrock.

”Vad varmt det är”, sa hon. ”Går du inte och badar om dagarna?”

John-Henry skakade på huvudet.

”Jag har inte tid. Jag jobbar. Går ärenden åt speceriaffären.”

”Ah”, sa hon. ”Ändå har du tid att stå därnere och titta upp till mig.”

”Jag är fri efter fyra.”

Pojken reste sig långsamt och såg sig omkring. Han gick bort till den motsatta väggen och ställde sig och stirrade på bilderna.

”Så många”, sa han till slut. ”Hur har tant kunnat samla så många?”

”Säg inte tant. Säg du. Jag heter Kit. Tycker du om dom?” Han skruvade på sig.

”Inte precis. Jag tycker inte om honom. Han är – han är gammal. Han sjunger snyggt, men han är gammal.”

”Jag har samlat på dom här bilderna sen jag var åtta år”, sa hon.

Pojken gick närmare, studerade väggen.

”Dom här får tant inte med sig om tant flyttar”, sa han praktiskt. ”Dom är alldeles för väl uppklistrade.”

”Kit”, sa hon.

”Kit. Det går aldrig att få ner dom från väggen.”

”Jag vet det. Men jag tänker inte flytta. Inte på länge i varje fall.”

”Det var bra”, sa han. Och så omigen: ”Det var bra. Jag vill att tant ska stanna här, alltid.-

Han nickade kort och stelt och gick till dörren, han nästan sprang, öppnade och gled ut i trappan lika hastigt som han kommit in. Han sprang nerför trapporna, ända ner på första våningen där han bodde, och in i badrummet. Han spolade kallt vatten i tvättkoppen och doppade ansiktet i det, blötte det mörka håret, begravde händer och armar i det kalla vattnet.

Uppe på fjärde våningen var det tyst. Kit hade stoppat in skivorna i fodralen och stängt av grammofonen. Hon strök håret ur ansiktet, såg sig i spegeln, tittade hjälpsökande på bilderna på väggen. Gammal? Det hade inte fallit henne in att han också kunde bli gammal. Att han lydde under samma lagar.

Sångaren på bilderna såg tillbaks på henne, log sitt char-mörleende, sitt gangsterleende, sitt buspojksleende. Inte, sa hans blick. Inte jag inte.

Kit tömde askkopparna och la sig på sängen. Det hade

blivit en aning svalare. Men bara en aning. Hon undrade slött varför pojken stått därnere, orörlig i skuggan. Som en liten vakthund, med blicken riktad upp mot hennes fönster. Hon undrade om han ofta brukat stå där. Om han rentav stått där varje dag, efter klockan fyra, när han slutat springa ärenden för speceriaffären.

Hon vände sig på sidan och blundade. Det långa mörka håret låg solfjädersformigt över kudden. Kit Berggren sov, och hettan fortsatte att vältra sig utanför fönstret, in genom det. Men det hade faktiskt blivit en liten aning svalare.

I lägenheten bredvid, i en nästan precis likadan enrummare, bodde Elna Sanderson. Fast hennes lägenhet var mindre, den hade en liten kokvrå i stället för kök och bara dusch, inget badrum.

Fröken Sanderson exponerade sig inte i fönstret när det var som hetast; hon drog för gardinerna och drack iste. Det hjälpte inte särskilt mycket. Ljudet från Kits grammofon trängde in genom de fördragna gardinerna om eftermiddagarna – den mjuka sammetsrösten kom in, ibland stegrades sången till ett skrik och Elna Sanderson rös. Hon tyckte inte om sångaren. Inte ens när han sjöng sammetslent och om kärlek. Hon tyckte inte om den sortens musik. Hon kunde inte lyssna med kroppen och om hon kunnat skulle hon ha blygts över sig själv.

Sångarens påträngande vädjan, hans rop och hans mjuka dallrande sensualitet gjorde henne illa berörd. Rytmen kom henne att få nån slags skamkänsla.

Och så var det ju hettan.

Det bodde en ung man i lägenheten under Elna, hon hade inte kunnat undgå att lägga märke till honom, fast han flyttat in nyligen. Det stod T. Martins på dörren och Elna hade faktiskt kommit på sig med att undra vad han hette i förnamn och vad han sysslade med. T – Tomas? Kunde han vara skådespelare? Dansör? Eller sångare? När den mjuka rösten smög in genom hennes fördragna gardiner, när den fyllde också hennes rum och hennes motvilliga sinne med ljud, välljud, vällust, då kom hon alltid att tänka på honom därnere, på T som i Tomas. Som om sångaren och han var samma person. Det var obehagligt att höra rösten och samtidigt se den andres bild på näthinnan.

Elna drack mer iste, stängde sina fönster, duschade iskallt. Satte på radion och försökte få in nånting seriöst, lite riktig musik – inte sånt som man skulle lyssna till med kroppen.

Allting vore lättare om det bara inte vore så varmt och soligt. Den unge mannen därnere skulle inte vara så solbränd då. Hans hår skulle inte vara så rufsigt. Han skulle inte kunna gå barhuvad jämt och med skjortan öppen i halsen. Han skulle inte kunna gå i sandaler och urtvättade

stramande jeans. Bara det blev höst – bara det blev lite svalare.

Elna la fler isbitar i sitt te. Hon kunde inte få det kallt nog. Hon öppnade fönstret och lutade sig ut. Rösten från grammfonen for glödande över henne, efterlämnande en skarp smärta, som ett brännsår.

Bara det blir höst, tänkte hon. Bara det blir svalare.

Men det blev inte svalare. Tvärtom – det tycktes bli hetare för varje dag. Och ändå var man ett gott stycke in i augusti.

Toni Martins rev av sig skjortan och slängde sig på sängen. Musiken hördes tydligt genom fönstret, den kom från flickan snett ovanför. Det var en snygg melodi, svängig, rockig – en femtitalsmelodi. Toni låg på rygg och stirrade i taket, rökte slött och lyssnade slött till en mer än tio år gammal skiva.

Flickan däruppe – att hon aldrig tröttnade. Hon var söt – hon verkade värd ett bättre öde än att dag och natt lyssna till en femtitalscharmör, en sliten billig amerikansk tonårsidol som till på köpet sett sina bästa dar. En flicka som hon...

Toni somnade och melodin vaggade honom mjukt, hon hade lagt på en annan skiva, och ännu i sömnen hörde han tonerna, orden, banala ord som ändå på något sätt blev pretentiösa, fick kraft genom rösten som bar dem.

Han vaknade av att det knäppte i brevlådan. Sen hördes ett lätt prasslande ljud som om ett papper hamnade på hallgolvet. Reklam igen – livsmedelsaffärerna i grannskapet överbjöd varann med reklamerbjudanden – än var det billig kassler, än kaffe i presentkartong, än provsmakning av ostsorter. Dag efter dag, tills papperskorgen var full av reklam.

Toni rörde sig inte. Musiken hade tagit slut och han låg och väntade på att flickan skulle lägga på en ny skiva. En telefon ringde någonstans, det hördes tydligt som om det varit inne i rummet. Alla hade ju öppna fönster, det var nödvändigt i hettan. Telefonen slutade ringa och Toni slöt ögonen.

Från lekplatsen därnere hördes barnens skrik. Det lät som om de undergick tortyr.

När det knäppte i brevlådan gick Elna Sanderson ut för att se efter vad det var. Hon tyckte inte om att ha reklam-lapparna liggande kvar på golvet – hon städade genast undan dem.. Ibland hände det faktiskt att hon använde sig av erbjudandena; tre askar sardiner till samma pris som en, en liten provtub tandcreme om man köpte ett visst slags tvål. Såna saker.

Lappen var inte från speceriaffären. Elna tog fram sina glasögon och synade den. Den var liten och maskinskriven och innehöll bara en enda mening:

Hyresgästerna erinras om att det är förbjudet att spela musik, bada eller duscha eller på annat sätt föra oväsen inom fastigheten efter klockan åtta på kvällen.

Fastighetsförvaltaren

Det var ju absurt. Efter klockan tio stod det i kontraktet. Fastighetsförvaltaren måste ha blivit tokig; man kunde inte förbjuda folk att bada efter klockan åtta. Elna knycklade in-dignerat ihop lappen och slängde den i papperskorgen. Hon kom att tänka på flickan i lägenheten bredvid. Det verkade faktiskt som om lappen var avsedd för henne. Men det hade väl varit bättre att säga till i så fall. Eller hade man kanske sagt till, och det hade inte hjälpt? Just nu var det tyst därinne – flickan hade kanske också fått en sån här lapp? Den liknade inte de vanliga meddelandena från fastighets-kontoret, de brukade vara stencilerade.

Det underliga var att det så småningom visade sig att bara hyresgästerna i trappa E hade fått det där meddelandet. När fastighetsförvaltaren fick höra talas om saken gick han runt till alla i trappan och förklarade harmset att det inte var han som skickat ut nära såna lappar. En del av hyresgästerna skrattade, men fastighetsförvaltaren hade ingen humor, i varje fall inte den sortens humor; han tyckte inte att det var lustigt.

De flesta av hyresgästerna tog i alla fall åt sig, på ett

eller annat sätt. En av tvillingarna Berthels spelade blockflöjt. Den ena av fröknarna Marklund på andra våningen brukade spela piano fast inte ofta och inte sent på kvällarna. Och fröken Berggren spelade ju, som sagt, gramfon. De flesta lyssnade ofta på melodiradion och badade och duschade mer eller mindre sent. Det var väl knappast någon annan än fröken Sanderson och möjligen herr Fredriksson som bestämt visste med sig att de inte kunde vara orsak till lapparna i brevlådorna.

Kit Berggren rev sönder sin lapp så fort hon läst den och la på en ny skiva. Hon satte demonstrativt upp volymen högre än vanligt, och tonerna av Jailhouse Rock flöt ut i rummet, genom fönstret, de hördes tydligt ända ut i trappan. Hetsiga, aggressiva toner, *everybody let's rock, come on and do the Jailhouse Rock with me.*

Ljudet hördes också ner till Fredriksson som bodde under och han väcktes ur sin slummer. Han såg på klockan, den visade halv fem; det var långt till åtta. Han läste än en gång den maskinskrivna lappen där hyresgästerna uppmanades att inte spela efter åtta.

Let's rock, everybody let's rock ... Fredriksson ryckte på axlarna, gick ut i kokvrån och drack vatten. De torterade barnen skrek på lekplatsen, världen var uppfylld av ljud, ljus, röster, toner, hetta, onödigt lidande, svält, svett, blod och tårar. *Everybody let's rock*, världen hade blivit galen, snurrat sig galen i en orgie av ljus och

mörker, värme och kyla, tystnad och skärande skrik.

Fredriksson satte sig på sängen och strök tillbaks sitt tunna hår. Galen, tänkte han, galen. Så märkte han att trycket lättat, det gick lättare att andas. Rösten däruppe hade tystnat.

Fredriksson knöt omsorgsfullt slipsen, han skulle gå ut. Det skulle kanske bli lite svalare om en stund. Han skulle gå ner till Kungsparken, gå en stund utefter kanalen. Där fanns skugga och det brukade vara lugnt därnere. Kanalens vatten skvalpade lojt och oljigt förbi mellan sina stenbankar, en och annan roddare försökte trotsa värmeböljan, murarna på Malmöhus slott lyste blekröda genom lövverket. En oas i stenöknen. Och så tystnaden fast han aldrig haft några barn. De slutade hoppa då han passerade, knixade tillgjort och såg på honom med vak samma ögon. Det är för att jag är gammal, tänkte han. Bara för att man är gammal ser dom på en så där, som om dom tänkte: varför är du inte död? Du borde vatt död ...

I detsamma sprang den ena flickan förbi honom och öppnade svängdörren, höll upp den. Det var den blonda, hon som var lite mindre till växten. Det var omöjligt att se skillnad på dem om man inte såg dem samtidigt. Men det var ytterst sällan de uppträdde en och en.

Fredriksson smålog på försök då han gick genom dörren, och hon besvarade hans leende.

Han hade kanske haft fel. Flickorna önskade kanske

inte livet ur honom. Han fick akta sig för att bli för knarrig, finna för mycket fel på alla i sin omgivning. Folk var kanske inte så mycket sämre nu än förr. De var bara anorlunda.

Huset mittemot låg i skugga. På ett ställe var skuggan lite djupare, som om det stod någon där. Fredriksson kisade mot solen och försökte se. Men det var bara en lite mörkare fläck, man kunde inte vara säker. Han titade upp mot huset och såg fröken Berggren sitta där i fönstret med sitt långa hår som en kapp över axlarna. Hon var som vanligt nästan naken, huden verkade doppad i brun färg.

När Fredriksson kom ut i solljuset, pressade sig hettan mot hans huvud som en sten. Man borde inte gå ut utan hatt. Man kunde få solsting, man kunde få hjärtslag.

Fredriksson gick vidare på sina tunna gammalmansben. Han gick så fort han kunde och vågade. I Kungsparken skulle det finnas skugga. Där skulle finnas stillhet och tystnad. Bara kanalens feta illaluktande vatten och grönskan och silhuetten av Malmöhus mot himlen.

Skuggan vid väggen mittemot rörde sig inte. Den hade funnits där sedan klockan fyra. Men det korn ingen sårad mås den här gången, inget brokigt skivomslag fladdrande ner från fjärde våningen. De riktiga måsarna orkade knappt ens skräna i hettan, de cirklade liknöjt över huset, mest av gammal vana, för nu måste det väl finnas föda

för dem ute i Sundet.

Asfalten svettades, vattenången stod dallrande över hus-taken, måsarna teg. Hettan var som ett fängelse, dess väggar var ogenomträngliga, alla ljud studsade tillbaks från dem, förstorades, drabbade de instängda med bedövande kraft.

Dagarna gick, man var redan ett gott stycke in i augusti, men vädret ändrade sig inte. Det var som om någon hängt upp solen i en osynlig tråd, den tycktes knappast flytta sig. På eftermiddagen den sjätte kom ett snabbt övergående åskvä-der och en kort regnskur. Sen blev allting som vanligt igen.

Trouble

På morgonen den sjunde hade det hänt nånting i trappa E igen, fast det var inte många som la märke till det. Kit Berg-gren gjorde det förstås och Elna Sanderson. Och John-Henrys farmor, för hon var uppe på piskbalkongen tidigt den mor-gonen.

Tvårsöver fröken Berggrens dörr stod det skrivet, med ostadig handstil och med vit krita:

MISS KLUMPFOT

Det var allt, bara de två orden, tydligt i vitt mot den röd-bruna gabondörren. John-Henrys farmor såg inte vad det stod, hon tänkte att det var nån unge som varit framme och kladdat, hon skulle minsann fråga pojken ... Han hade ibland kritstumpar i fickorna, lian stal dem säkert i skolan.

Elna Sanderson såg det då hon kom ut från sin lägenhet klockan halv åtta. Hon ryckte till och rodnade. Så gick hon hastigt nerför trappan. Hon haltade lite mer än vanligt som hon alltid gjorde då hon blev upprörd.

För det var ju egentligen på hennes dörr det där borde ha stått, inte på flickan Berggrens.

Kit Berggren såg det strax efteråt. Hon läste orden, ryckte på axlarna och strök ut skriften med ett enda svep med handen. Sen sprang hon trappan utför med flygande hår. Hennes klackar klapprade mot trappstegen. Hon sprang fort, för hon var försenad.

Sen hände det där varenda dag, det blev en vana, nästan en ritual också för Kit själv. Så fort hon vaknade om morgnarna smög hon ut för att se om det stod där och det gjorde det alltid, hur tidigt hon än kom. En gång kom hon hem ovanligt sent, klockan var nära tre på natten. Hon hade en pojke med sig, de hade varit på party och pojken som var en aning berusad la upp ett gällt skratt då han såg orden. Men Kit rodnade och gned hastigt bort det skrivna.

”Jag börjar bli trött på det här”, sa hon. ”Det finns en galning här i huset. Han skickar ut konstiga meddelanden i brevlådorna och han kladdar på dörrar.”

Pojken skrattade ännu medan hon låste upp dörren.

”Eller hon”, sa han. ”Eller dom.”

När de kommit in gick han bort till grammfonen, valde bland skivorna och la på en. Tonerna flöt ut i rummet, agg-ressiva, hätska: *If you're looking for trouble, you came to the right place ...*

Kit sa:

”Spela inte så högt. Jag är rädd.”

Hennes klackar klapprade mot golvet då hon gick bort

till grammfonen och dämpade ljudet.

”Du behöver inte vara rädd”, sa pojken och drog skratande ner henne på sängen. ”Du har ju mig.”

Han pekade på bilderna på väggen.

”Och honom där.”

”Har jag?” sa Kit och strök håret ur pannan. ”Har jag?”

Hon slappnade av och låg stilla, och grammfonen, som var ställd på repeat, körde skivan gång på gång: *If you're looking for trouble, look straight into my face.*

Nästa dag stod orden där igen. Skarpt vita mot det bruna träet. Toni hade sett dem, och han hade gjort samma reflexion som Elna; att den som skrev det skrev på fel dörr. Det borde ju stått på den andra dörren, den bredvid.

Toni var på väg upp till vinden då han kom på Elna Sanderson med att syssla med någonting utanför Kits dörr. Hon hade tydligen inte hört hans steg för hon vände sig hastigt om med ett ertappat uttryck i ansiktet. Hon blev röd om kinderna och rodnaden spred sig i missklädande flammor neråt halsen.

”Jag – jag stryker ut det här”, sa hon. ”Jag tycker det är synd om flickan. Det står här varenda dag.”

Hon hade ingenting i handen, i varje fall ingenting som hon kunde använda att stryka ut texten med. Toni stannade, såg in i det rödflammiga ansiktet. Nickade.

”Ja?” sa han avvaktande.

”Skulle ni ha nånting emot att komma in till mig ett tag”, sa hon nervöst. ”Jag skulle vilja tala med er – med någon ... det händer så underliga saker här.”

Hon höll upp sin dörr och Toni gick in. Han såg sig has-tigt omkring. Lägenheten var exakt likadan som hans med undantag för fönstrets form.

”Sitt ner”, sa fröken Sanderson. ”Jag har ingenting att bjuda på, jag menar nånting starkare – jag har aldrig nånting hemma.”

”Tack, jag ska ingenting ha”, sa Toni och satte sig på en korsstygnsbroderad taburett. Han drog fram sitt cigarettpaket.

”Får jag röka? Får jag bjuda på en cigarett?”

”Tack, jag röker inte.”

Fröken Sanderson satte sig på sängen, lite bredbent, obekvämt. Hon verkade hjälplös och främmande i sitt eget hem, kanske var hon ovan vid herrbesök. När hon märkte att han såg på hennes fot, drog hon den hastigt bakom den andra.

”Ja”, sa hon. ”Ni har alldeles rätt. Det är på min dörr det där borde stå. Inte på flickans.”

Toni skruvade på sig, han blev alltid generad över andra människors svagheter, fysiska eller psykiska. Han blev illa berörd av all slags ofullkomlighet och han avskydde sig själv för det. Det syntes i hans ögon vad han tänkte, och Elna Sanderson sa:

”Inte sant, det borde stå på min dörr i stället?”

”Det skulle inte stå på någon dörr”, sa Toni. ”Det måste vara nån unge som kladdar. Man borde prata med dom där tvillingarna – och pojken därnere. Jag tycker han verkar opålitlig. Och dom där fnittriga flickorna – vem vet vad såna kan få för idéer.”

”Flickorna”, sa Elna. ”Pojken. Det är klart, dom använder ju krita i skolan.”

Plötsligt hördes rösten: *donk break my heart ...* Flickan Berggren hade tydligen kommit hem. Elna Sanderson rodnade igen och vände bort blicken. Han satt ju här, mitt emot henne, på hennes broderade taburett med oknäppt skjorta och rufsigt hår, svettig i pannan, en cigarett mellan de smala bruna fingrarna. Han satt ju här och ändå sjöng han däruppe, *don't you leave me now*. Det var vansinne att hon jämt blandade ihop de där båda. Rösten och mannen. Hon svalde och tvingade sig att se på honom.

”Vem är det som sjunger på dom där skivorna. Man hör ljudet så tydligt. Det är – det är obehagligt.”

Toni ryckte på axlarna.

”Vet inte vad han heter. Nån popsångare. Det hörs ner till mig också. Men man vänjer sig.”

”Kanske det”, sa Elna. ”Men folk borde ta hänsyn till att andra människor kanske inte har samma musiksmak. Om man nu ska kalla det där för musik!”

Toni lutade sig bakåt med ryggen mot väggen och rörde ena foten i takt med ”musiken”. En smal brunbränd fot i sandal. Han såg hennes blick och slutade röra foten. Hon var rödflammig på halsen igen och plötsligt våt av svett i ansiktet.

Hon såg ut som om hon mådde illa.

”Hur är det fatt?” frågade han vänligt. ”Fröken Sanderson mår bestämt inte bra av den här värmen. Den är faktiskt påfrestande – man vet inte vart man ska ta vägen. Den är som ett fängelse.”

”Jag har saft hemma”, sa hon och reste sig hastigt. ”Jag ska göra i ordning var sitt glas med is i. Jag har tyvärr inget starkare hemma.”

Hon gick ut i pentryt och höll upp saft och lät vattnet rinna länge för att det skulle bli kallt. Hon fumlade med islådan, tappade istärningarna på golvet och spillde ut av saften på sin blåblommiga klänning. Till slut hade hon i alla fall lyckats få i ordning två glas, och hon räckte Toni det ena med ett blygt leende.

”Varsågod”, sa hon. ”Det är faktiskt god saft. Med grapefruktsmak.”

Toni drack i stora klunkar.

”Gott”, sa han och hon log lättad, som om det var oerhört väsentligt att han tyckte om saften.

Hon satte sig och såg rakt framför sig, ut genom fönstret, undvek att se på honom. Sen sa hon:

”Det händer så mycket konstigt här i huset. Folk är obehagliga och klagar på allting, dom grälar på varann nere i snabbköpet. Och ungarna ser ut som om dom hade lagt en bomb i ens brevlåda. För att inte tala om den där släktingen som bor nere hos fröknarna Marklund nu. Honom skulle jag inte vilja möta när det är mörkt. Som han ser ut”

Toni skrattade.

”Michael?” sa han. ”Han är helt ofarlig, det kan jag försäkra. Faktum är: vi är mycket goda vänner.”

”Det var underligt”, sa Elna. ”Han ser inte alls ut som ni – jag menar, han är ju en sån där, vad kallas dom för?”

”Jag försäkrar att det inte är Michael som kladdar på fröken Berggrens dörr”, sa han. ”Ville han henne nåt, skulle han säga det till henne direkt.”

”Ja, jag visste ju inte att ni kände honom. Men såna där typer ... och dom här lapparna i brevlådorna? Om det nu ska vara nån sorts skämt. Beträffande det andra så har jag försökt lyssna vid dörren, men man hör aldrig när det görs. Och varför skriver inte vederbörande på min dörr? Det är ju jag som har klumpfot.”

”Det kan man väl knappast säga”, sa Toni och skruvade på sig.

”Åjo, det kan man säga. Foten är opererad, den blev faktiskt ganska bra, men jag kan inte ha vanliga skor.”

”Det märks inte alls”, sa Toni hastigt. ”Om fröken

Sanderson inte själv sagt det.”

”Åjo, det märks nog. Det är länge sen jag slutade inbilla mig att det inte syntes. Men för den skull – för den skull be-höver man väl inte ... barnen här i huset ser så konstigt på mig. Barn kan inte acceptera det som är anorlunda – dom fordrar att allting ska vara perfekt.”

Som jag då, tänkte Toni. Han skruvade på sig igen. Samtalet var obehagligt och dessutom satt han inte bekvämt på den lilla tabureten.

”Den där pojken på nedre botten”, sa han. ”Han verkar nog lite – ska vi säga missanpassad. Inga föräldrar och uppfostras av sin farmor. Det kan väl inte vara särskilt roligt för en grabb i den åldern. Och tvillingarna därnere. Söta för all del, men dom verkar lite avancerade tycker jag. Bortskämda. Sätter alltid ihop huvudena och fnissar när man går förbi.”

Gör dom det åt dig också? tänkte Elna.

”Jag trodde bara det var åt mig dom fnissade”, sa hon.

”Dom fnissar väl åt det mesta. Dom är i den åldernY
”Dom är väl det.”

”Jag ska tala med dom”, sa Toni och reste sig. ”Och med grabben. Det måste finnas ett sätt att få slut på det. Jag vet inte hur fröken Berggren tar det här med klottrandet på dörren. Hon kanske inte bryr sig om det.”

”Jag skulle bry mig om det. Fast det är ju skillnad, förstås.”

Det var ingenting att svara på det. Hon hade rätt, det var skillnad.

”Moderna unga flickor är kanske inte så känsliga”, sa hon.

”Nej”, sa Toni. ”Dom är kanske inte det. Jag vet inte, jag känner henne inte.”

Då Toni gått och Elna stängt dörren efter honom sjönk hon ner på sängen. De röda strimmorna på halsen syntes igen. Hon såg sig i spegeln över sängen och hatade sig själv, sin bild, intensivt en kort stund. Du är en dåre, sa hon till sig själv. Du skulle inte ha bett honom komma in. Man ska inte tvinga sig på andra människor, du gör dig löjlig.

De missklädande röda fläckarna djupnade. Vad har jag med flickan att göra, tänkte hon. Men det måste ju vara åt mig orden på dörren är menade. Hur länge dröjer det innan den som skriver märker att det är fel dörr?

Rösten började sjunga däruppe, mörk och vädjande, *don't leave me now*, (han hade inte sagt vad han hette, T som i Tomas), *not now that I need you ...* Han hade inte sagt vad han hette. Elna kände hur hon på ett ögonblick blev våt av svett över hela kroppen. Det var inte bara värmen.

Dagarna gick, hettan höll i sig, solen fortsatte att stirra ner på jorden som ett ondskefullt öga. Men man började

vänja sig; det skulle gå över, det hade redan börjat bli en aning svalare om nätterna. Det skulle i alla fall komma en höst nån gång. En höst med klara kyliga mornar, genomskinliga, med en luft som man kunde andas, lite syrlig, lite kärv. Tillvaron skulle bli drägligare, den hade faktiskt redan börjat bli drägligare.

Utom, förstås, i trappa F. Viskningarna fortsatte, irritationen, de ovänliga orden, misstänksamheten. Ändå hade det ju strängt taget inte hänt någonting, i varje fall inte någonting graverande. Lapparna i brevlådorna, klottret på dörren — det var ju när allt kom omkring bara bagateller. En dum lek av barnungar — dom skulle säkert snart tröttna.

Men Kit Berggren slutade solbada. Hon stängde sitt fönster och de som bodde mittemot fick inte längre se hennes halvnakna bruna kropp lättjefullt utsträckt till beskådande. Ljudet från hennes grammofon hördes inte längre så tydligt till grannarna.

Elna Sanderson erkände till en början inte för sig själv att hon saknade det, ljudet av den mörka hetsande rösten som ofta hållit henne vaken sent på kvällarna. Jo, det hördes fortfarande, men mycket svagare, man kunde inte längre urskilja några ord. Bara rytmen.

Orden "Miss Klumpfot" stod fortfarande skrivna på Kit Berggrens dörr varje morgon. Men det skulle nästan ha känts värre om de en dag inte stått där. Mera skräm-

mande på något sätt. För då skulle man börja undra vad den som brukade skriva det nu ämnade ta sig för.

En eftermiddag ringde Elna Sanderson på Kits dörr. Hon hade gjort sig ett ärende, ett typiskt grannärende, hon ville låna socker. Hennes sockerburk var som vanligt välfylld. Men inte desto mindre — hon ville låna socker.

Kit öppnade dörren, först misstänksamt, sen hastigt på vid gavel då hon såg vem som stod utanför.

"Äh", sa hon. "Kom in, var så god. Här är lite stökigt."

"Det gör ingenting alls", sa Elna och framförde sitt ärende. Räckte fram en glasburk. Hon behövde bara lite grann, hon hade inget socker till sin filmjöl. Och hon hade svårt att äta den utan.

Medan Kit gick ut i köket och fyllde burken med strösocker såg sig Elna hastigt omkring i rummet. Sparsamt möblerat, man kunde nästan säga spartanskt, och dystra färger — svart, mörklila, dovgrönt. Inga mattor, bara ett sebraskinn vid sängen, det verkade imiterat.

Elna vände sig om och fick syn på väggen med bilderna. Hon stod alldeles stilla medan blicken vandrade från det ena fotografiet till det andra. Hon såg och noterade gangsterleen-dena, charmörleendena, buspojksleendena, pannlocken, jeansen, de röda, gula och blå sidenskjortorna, gitarren, de raka axlarna och de smala höfterna, de långa benen i åtsittande svarta byxor, den

lite sneda munnen, ögonen med sin ömsom arroganta, ömsom vädjande blick.

Hon suckade ofrivilligt och tog ett steg tillbaka. Det var för mycket.

Kit hade stannat bakom henne.

”Beundrar fröken Sanderson min samling”, sa hon. ”Jag har sparat på dom här bilderna i många år. Skrivit till all världens filmbolag efter affischer och reklambilder. Det har varit riktigt jobbigt. Men nu sitter dom här, omöjliga att ta ner, för övrigt. Jag försökte först med tape, men det blev inte snyggt. Tape gulnar och ser tråkigt ut efter en tid. Jag fick skaffa ett särskilt klister, och jag har fått förbinda mig att bekosta tapetsering om jag flyttar.”

Elna sa, nästan för sig själv:

”Jaså, det är så han ser ut.”

Kit log roat.

”Känner fröken Sanderson till honom?”

”Bara genom att – ja, jag har ju hört musiken – när fönstret är öppet – allting hörs väldigt väl

”Har jag stört er?”

Hon sa det med en viss skärpa, som om hon redan försvarade sig mot kritik.

”Oh, nej, inte alls. Det vill säga – i början. Men jag har vant mig nu.”

”Det tycks finnas folk här i huset som inte tål att man rör sig”, sa Kit.

”Ja”, sa Elna. ”Jag vet vad ni menar. Men det där på dörren – det har faktiskt *jag* tagit åt mig.”

Kit hade ställt ner sockerburken på ett bord. Hon la handen på Elnas arm.

”Vi dricker lite kaffe”, sa hon. ”Och pratar. Det har blivit en så otrevlig stämning här i huset på sista tiden.-

”Det är värmen. Folk blir irriterade.”

”Ja, det är sant. Men, herregud, värme. Folk reser ju till Medelhavet och Tunisien för att få värme. Men här hemma duger det inte. Dom vet inte vad dom vill. Sitt nu ner, så ska jag laga kaffe.”

Elna sjönk ner i en svart fåtölj och Kit gick ut i köket. Hon satt så att hon hade utsikt mot väggen med bilderna. Hon sneglade på grammofonen och skivhögen. Men hon vågade inte fråga, det var inte passande. Inte i hennes ålder.

Sångaren log mot henne från väggen, hånfullt tyckte hon. En del av bilderna var praktiskt taget i naturlig storlek, det såg ut som om han kom rakt ut ur väggen med sitt leende och sin gitarr. Om man vaknade på natten skulle man kunna tro att han stod inne i rummet, tänkte hon. Att hon kan ha det så, att hon inte blir tokig. Hon kanske är tokig redan? Det finns så många slags neuroser.

Flickan, som möjligen var tokig, småsjöng ute i köket. Det var en av Hans melodier, hon nynnade den lågt, men Elna kände igen den. Så annorlunda det var härinne,

så olikt hennes egen lägenhet. De här dystra färgerna och så få möb-ler ... Elnas eget rum liknade ett flickrum. För en flicka, som börjat bli gammal.

Kit kom in med en bricka. Hon drog fram ett litet bord till Elnas fåtölj.

”Jag har bara kex”, sa hon. ”Jag bantar.”

Elna såg på den slanka flickkroppen och sen ner på sig själv, på kroppen som hon hatade.

”Jag bantar också”, sa hon. ”Det är därför jag äter filmjolk på eftermiddagarna. Men det tycks inte göra någon nytta. Jag är lika tjock för det.”

”Inte tjock”, sa Kit. ”Bara lite, ja, bara lite kraftig. Man måste ta i med hårdhandskarna om det ska bli något resultat.”

”Fröken Berggren är ju bara skinn och ben”, sa Elna leende.

”Jag röker hemskt mycket. Jag har sovit lite sämre på sista tiden. Det magrar man också av. Jag har hemskt svårt för att komma upp om morgnarna, jag börjar åtta. Jag är tandsköterska”, tillade hon.

”Jag arbetar på kontor”, sa Elna. ”Vi börjar också åtta på sommaren. Men jag har ingen svårighet att stiga upp. Det blir en vana.”

De pratade runt i en cirkel, om arbetet, nödvändigheten av att hålla vikten, om rökning och kaffe och filmjolk och om värmen. Men de pratade inte om det som egent-

ligen upptog bådas tankar, det de helst hade velat tala om. Foten hindrade dem, den missbildade foten som nästan var en klumpfot.

Innan Elna gick kastade hon en sista blick på bilderna på väggen. Att hon inte blir tokig, tänkte hon. Jag skulle bli tokig. Man kan inte leva så. Det är onormalt.

Och hon tackade för lånet av sockret och gick in till sig med en stark känsla av att fröken Berggren var onormal.

Repet

Kit borstade ut håret, slängde hårborsten på sängen och tog fram läppstiftet. Eyelinern fick vara, hon hade inte tid. Hon suckade. Det skulle bli en varm dag, det märktes redan fast klockan bara var halv åtta.

Hon knöt skärpet, ryckte till sig handväskan och öppnade dörren, allt i en enda lång svepande rörelse. Gav sig tid att torka bort texten på dörren och gned av fingrarna på kjolen. Hon tyckte att hon hade vitt kritdamm på nästan allting nu. Man kunde naturligtvis låta texten sitta kvar, varför inte? Det skulle bli mindre besvär för alla parter på det sättet.

Trapporna i huset var byggda så att det fanns en tom fyrkant i mitten, det hade ursprungligen varit avsett som hiss-schakt. Men när huset var färdigt visade det sig att det skulle bli för dyrt att lägga in hiss, och för resten behövdes det inte, huset hade bara fyra våningar. Schaktet omgärdades av ett meterhøgt galler av metallstänger i tricolorens färger.

Längst ner på bottenplanet fanns korridoren och trappan till det undre planet där det bl.a. fanns cykelgarage

och tvättstuga. Kit brydde sig inte om att tända ljuset i källartrappan, den var kort och hon kände den så väl, hon tog alltid den här vägen om morgnarna, för hon hade sin cykel i garaget. Hon sprang fort för hon var sen, och eftersom hon inte tänt ljuset, observerade hon först inte att det låg någonting alldeles nedanför trappan. En säck smutsvätt? En människa?

En människa.

Kit skrek. Hon kunde inte hjälpa det, man vet aldrig på förhand hur man reagerar i såna situationer. Kit, som var tandsköterska, hon borde haft bättre nerver, men hon skrek och sprang upp och hamrade med knytnävarna på den närmaste dörren i trappan. Hon kom sig inte ens för att använda ringklockan, hon hamrade med knytnävarna.

Dörren öppnades och hon såg pojkens ögon med den misstänksamma blicken. Han hade anledning att vara misstänksam nu, man slår inte på folks dörrar på det sättet.

”John-Henry”, sa Kit. ”John-Henry – det ligger en människa – du måste säga till någon – förstår du, det har hänt nåt hemskt!”

Pojken såg lugnt på henne: ögonen smalnade som om han försökte bedöma situationen som en vuxen skulle ha gjort.

”Var nånstans?” sa han.

”I källartrappan. Precis här nere. Oh, John-Henry, jag

blev så rädd.”

Och hon lutade sig mot väggen.

”Svimma inte”, sa han lugnt. ”Jag ska gå och se efter.”

Han gick och Kit stod kvar lutad mot väggen. Hon kände sig alldeles vit inuti, kall och vit, och hon visste att hon faktiskt höll på att svimma. Hon satte sig ner.

Pojken kom tillbaks.

”Det är fru Gustavsson”, sa han. ”Hon är inte död. Jag ska säga åt Gustavsson. Han är ju vaktmästare och dom har telefon. Sitt kvar så ska jag ordna det.”

Kit satt kvar, kröp ihop mot väggen och försökte andas djupa tag. Jag får inte bära mig åt så här, tänkte hon. Det är nerverna. Pojken klarar sig betydligt bättre. Och hon reste sig upp när hon hörde att han kom tillbaka.

”Jag fick inte tag i Gustavsson, men jag gick in i deras lägenhet och ringde efter ambulansen”, sa pojken nyktert. ”Vi har ingen telefon själva. Dom kommer strax. Om du vill så väntar jag på dom ensam. Jag ska inte vara i skolan förrän fem över åtta. Jag hinner fint. Jag kan säga att det var jag som fann henne. Det spelar ju ingen roll. Så slipper du förhör och sånt.

”Förhör?” sa hon.

Han nickade.

”Det kommer att bli förhör. Dom skickar alltid med en polis vid såna här olycksfall.”

Han teg.

2”Det sitter ett rep uppspänt i trappan”, sa han sen. ”Hon har snubblat på det.”

”Ett rep?”

’Ja, ett rep. Stick nu, Kit, så slipper du vara med. Du har inte nerver till det.”

Han la handen på hennes axel och sköt henne sakta framför sig.

”Gå ut stora vägen så ska jag hämta din cykel. Så slipper du kliva över henne. Hon har slagit sig i huvudet också. Vad har du för låskombination?”

Hon gav honom den automatiskt, lydde automatiskt.

Hon som var tjugotvå år skulle behöva ta råd från en tolvåring.

Han kom runt huset med cykeln, försökte le och sa:

”Ambulansen är på väg, jag hör dom. Jag sticker tillbaka och talar med dom. Synd att jag inte hann ta bort repet. Då hade det inte blivit så mycket frågor. Stick nu, Kit, så du inte kommer för sent.”

Hon lydde fortfarande mekaniskt och han stod kvar och såg efter henne. Sen skyndade han in. Om han bara hunnit ta bort repet ...

Mycket riktigt, det blev förhör. En kriminalassistent, som hette Svensson, kom och gjorde frågor och antecknade. Kit höll på sin historia och John-Henry på sin. Han hade hittat fru Gustavsson, han hade gått upp och ringt efter ambulansen.

Repet?

Det var ett grovt, ganska slitet rep med konstiga knopar och knutar. Scoutknopar.

Flickorna Berthels hade hoppat rep med det nere i korridoren, det hade flera hyresgäster lagt märke till. Vari från hade de fått repet? Vad hade de gjort med det efteråt?

Flickorna visste inte vems repet var. De hade hittat det nånstans på gården eller i korridoren eller i källaren, sen hade de slängt bort det igen. Det var inget bra hopprep.

Pojken då? John-Henry, hundplågaren. Eller den förmenten hundplågaren. För hunden kunde ju, som sagt, inte avge vittnesmål, bara resa raggen så snart han fick syn på pojken.

”Jag har aldrig sett det där repet förut”, muttrade John-Henry. ”Jag kan inte göra såna knopar.”

”Har du inte varit scout?”

Det märktes mycket väl att Svensson hade tagit reda på det i förväg.

”För flera år sen”, medgav pojken. ”När jag var liten. Jag lärde mig aldrig dom där fåniga knoparna.”

Men John-Henry hade övat sig i att göra knutar på rep ibland, det kunde farmodern inte förneka. Huruvida han lyckats något vidare visste hon däremot inte.

John-Henry hade inte varit i närheten av källartrappan förrän han kom för att gå till skolan och upptäckte fru

Gustavsson. Han hade gått hemifrån lite tidigare än vanligt den dan, redan fem över halv eller tjugo i åtta.

Fröken Berggren hade för ovanlighetens skull inte alls tagit källartrappan den morgonen. Hon hade gått ut stora vägen. Annars brukade hon nästan alltid passera genom källartrappan klockan halv åtta.

Av de andra hyresgästerna var det ingen sona brukade använda den trappan just vid den tiden på morgonen.

Fru Gustavsson hade varit på väg ner för att sätta igång fläkten i torkrummet. Man fick egentligen inte sätta igång den före åtta, men fru Gustavsson hade tänkt att för en gångs skull så. Hon hade haft ovanligt mycket tvätt. Hon var närsynt och märkte inte repet förrän det var för sent. Hon slog huvudet i trappan och svimmade av, och det hade blött lite grann, men till all lycka slapp hon undan med ett okomplicerat benbrott och hon tog den oväntade sjukskrivningen och all uppståndelsen med stoiskt lugn.

På eftermiddagen kom John-Henry och ringde på Kits dörr.

”Hej”, sa han. ”Jag tänkte komma upp och höra hur det är med dig nu.”

Han sa ”du” alldeles obesvärat, som om det som hänt plötsligt gjort dem mera jämnåriga.

”Jotack. Jag klarar mig. Var det obehagligt? Frågade dom mycket?”

”Bara dom vanliga frågorna”, sa John-Henry världs-

vant. ”Den där snuten – han misstänkte nog ändå att det var jag. Men han kunde inget bevisa.”

”Var det du?”

Han såg henne rakt i ögonen. Vägde för och emot.

”Det är klart”, sa han nonchalant. ”Vem skulle det annars vara? Om jag får lov att fråga?”

”Men varför?” sa Kit hjälplöst. Så kom hon att tänka på något och bet sig i läppen.

”Då är det du det andra också? På dörren.”

Pojken teg.

”Och du brukar stå därnere och spionera på mig. Reppet var uppsatt precis vid den tid jag brukar gå i trappan. Du vet att jag går källarvägen. Och lapparna i brevlådorna – det är ju bara jag som har brukat spela här i huset. John-Henry, varför hatar du mig?”

Han hade händerna i byxfickorna och huvudet på sned. Han tycktes fundera.

”Det var bara på skoj”, sa han.

”Då är det sant det där om hunden också.”

Han blev röd, miste sin säkerhet med ett slag. Hans blick gled åt sidan.

”Tro vad du vill”, muttrade han. ”Du kan tro precis vad du vill om mig.”

Han kastade en hätsk blick mot bilderna på väggen. ”Du har ju honom”, sa han. ”Bry dig inte om mig.” Och han gick ut och stängde snabbt dörren bakom sig.

Efter episoden i källartrappan blev det lugnt ett tag, misstänkt lugnt, i trappa E. Till och med klottrandet på dörren upphörde. Det var som om hela skeendet höll andan, invaggande de medagerande i en falsk känsla av säkerhet.

Men allteftersom dagarna gick och den onaturliga värmen fortsatte att hålla i sig, kröp det närmare, det obestämbara, oundvikliga, det som alla undermedvetet väntade på. Det kom långsamt, med obevekligheten hos en kronisk sjukdom. Och, en dag, fanns skräcken och paniken där, fullt utbildade. Det var inte längre bara en vag obehagskänsla, en överretning i nerverna. Sjukdomen hade brutit ut, den spred sig, stod inte längre att hejda.

Men, som sagt, till en början gick det långsamt.

Trio

Varm skymning efter en het dag. öppna fönster; ljuden från de olika lägenheterna blandas, det är typiska sommarljud, mjuka: klirr av tallrikar, ett lågmält samtal, musik. Mopeder nere på gatan. Stadsljud, sommarljud. Den runda neonskylten överst på Kronprinsens kakelpelare svänger runt som ett radaröga, ljusskylten från bensinmacken glimmar rött, bil-lyktorna skär smala stycken ur skymningen. Gatlyktornas rader av vita lampor liknar blommor på långa stjälkar. Sommarskymning, sommarljud.

Toni stod vid fönstret och såg ut. Andades in sommar-kvällen, kände lukten av stad, av kväll, skymning, bensin, ett vilset stråk av tångdoft från stranden.

”Jag talade med fröken Sanderson i går”, sa han.

Michael svarade inte. Han låg på rygg på Tonis säng, stirrade upp i taket och drog långa bloss på sin cigaretter.

”Jag sa, att jag talade med fröken Sanderson i går.”

”Jag hörde det.”

”Hon tror, att dom där orden på dörren är ämnade åt henne.”

”Det är väl så klart. Käringen *har* ju klumpfot.”

”Det kan man inte precis säga. Foten är opererad. Den är nästan normal.”

Michael visslade.

”Har du tittat så noga på den?”

”Inte så värst mycket nogare än du. Men jag var inne hos henne i går, faktiskt. Hon är orolig och ville ha nån att prata med.”

”Konstigt att hon valde just dig.”

”Jag råkade komma förbi.”

”Katter och hundar och käringar och gubbar och barn”, sa Michael. ”Du är gångbar hos alla kategorier. Nå, vad hade du för tröst att komma med?”

”Att det är nån barnunge som gör det. Att hon inte behöver vara orolig.-

”Faster Eartha har en teori”, sa Michael. ”Hon tror att bruden Berggren bör vara försiktig. Hon tror definitivt inte att det är grabben som ligger bakom.”

”Och vem tror hon att det är?”

”Nån vuxen som vill åt tjejen. Som vill skrämma henne och är kapabel att ta till hårdare metoder om det behövs.”

”Tant Eartha”, sa Toni. ”Är du säker på att hon inte är utrustad med lite för mycket morbida fantasi? När man har sysslat i årtal med att fundera ut mordintriger.”

”Hon är inte knasig, om det är det du menar”, sa Michael indignat.

”Och faster Violet – har hon också en teori?”

”Faster Violet har varit i kontakt med sin guru – han brukar lösa hennes problem. På telepatisk väg förstås, för han befinner sig i Indien.”

”Och vad har gurun kommit fram till?”

”Att allt kommer att bli uppenbart när stunden är inne.”

”Då kan det vara så dags”, sa Toni torrt.

”Gurun lät också meddela att vi är inne i en mycket mörk period just nu. Den har varat dom senaste tvåtusen åren. Det är visst nåt fel med vibrationerna också. Den västerländska civilisationen har sparat ur, sa han.”

”Och det är alltså därför någon kladdar på fröken Berggrens dörr och binder rep i trapporna?”

”Jag fattade det som att gurun anser att det har något samband.”

”Jaha, du. Han har nog en framtid hos detektivpolisen, den där gurun. Bara han får ordning på vibrationerna.”

”För att återgå till Earthas teori”, sa Michael. ”Hon tror att det är en mördare i farten. Att han liksom bara bidar sin tid.

”Och att det är flickan Berggren som är offret?”

”Någonting sånt, ja. Tanter bredvid är det väl ingen som skulle komma på idén att mörda. Visserligen har hon klumpfot och använder källartrappan ibland om morgnarna, men ändå.”

”Tja, det kan ju vara nån estet, nån som inte gillar

klumpfötter till exempel. Nån med Ku-Klux-Klan-mentalitet. Bort med dom svaga och missbildade, bort med dom fula, dom intetsägande, dom anspråkslösa, dom ensamma, dom sjuka, dom gamla.”

”Då skulle ju halva mänskligheten vara utsatt. Gårdskarlen till exempel, han har emaljöga. Det vet jag bestämt. Och gubben Fredriksson är gammal och senil – han skulle inte gå säker en dag. Nej, jag är övertygad om att det är Berggren som ska passa sig. Hon är ett typiskt mordoffer.”

”Det finns inga typiska mordoffer.”

”Du hör vad jag säger. Om vi inte gör nåt kommer hon att bli mördad. Tant Eartha har näsa för sånt där.”

”Vad skulle vi kunna göra?”

Michael fimpade cigaretten och svängde benen över sängkanten.

”Gå upp och prata med henne, till exempel. Varna henne.”

Toni såg kritiskt på Michael, mönstrade honom uppifrån och ner.

”Du borde klippa dig nån gång”, sa han. ”Och när bytte du skjorta sist? Kan inte dina fastrar hålla efter dig? Sover du i kläderna?”

Michael reste sig och knäppte ett par knappar i skjortan, kavlade ner ärmarna och knäppte manschetterna. Han gick ut i duschrummet och kammade sig med Tonis kam.

”Nu då?” sa han och ställde sig i dörren.

”Du ser ut som en luffare. Om det händer nåt här i huset, kommer alla att tro att det är du som gjort det. Du blir tagen för sexniding eller nåt.”

Michael flinade.

”Hon har snygga ben”, sa han omotiverat.

”Ja, och hon visar en hel del av dom, särskilt när hon solbadar. Det kanske är nån sedlighetsapostel som är framme. Gubben där nere till exempel.”

”Hon har jävligt korta kjolar”, sa Michael.

”Inte kortare än andra flickor.”

”Nä, det förstås. Men kortast i den här trappan.”

Michael fnissade:

”Till och med småtjejerna därnere har längre kjolar.”

Hon öppnade nästan genast, som om hon väntat dem. Hon log generat, lättat, men de hade hunnit se skräcken i hennes ögon, sekundsnabbt, och med sitt leende bad hon om ursäkt för att hon misstrott dem, fast hon ju inte kunde veta att de sett det. Toni tänkte: hon är gripen av panik. Hur länge ska hon hålla ut?

Michael stod närmast dörren. Han besvarade hennes leende.

”Det är bara vi”, sa han.

Hon smålog fortfarande osäkert, såg från den ene till den andre.

”Vi tänkte bara komma upp och prata”, sa Toni. ”Om vi inte stör.”

”Nej, inte alls”, sa hon. ”Det var snällt av er. Jag visste inte. Jag trodde . . .”

Hon öppnade dörren och lät dem komma in.

Hon borde inte göra så där, tänkte Toni. öppna dörren för vem som helst utan att ta reda på vem det är. Hur kan hon veta att det inte är vi? Eller en av oss?

Michael sa:

”Jag heter Michael, jag bor därnere hos mina fastrar. Vi har setts i trappan.”

”Ja”, sa hon och såg på Toni.

”Vi har också setts. Jag heter Kit.”

”Toni Martins”, sa Toni.

”Kom in”, sa hon. Och sen, lite generat:

”Jag visste inte om jag skulle våga öppna.”

”Du borde nog faktiskt inte öppna så där utan vidare”, sa Toni.

”Nej, det är klart. Men det känns så fånigt att ropa: vem är det? – genom dörren som man gjorde, när man var liten och ensam hemma.”

”Du är fortfarande liten och ensam hemma”, sa Toni.

Hon stod framför dem med sänkt huvud och blicken i golvet. Hon var liten och slank, klädd i vit blus med spetskrås och blå bermudashorts. Slätt blankborstat hår och rak lugg. Hon såg ut som en medeltida page.

Ett typiskt mordoffer.

Det finns inga typiska mordoffer.

Hon såg hastigt upp och strök luggen ur pannan.

”Sätt er”, sa hon. ”Jag ska fixa nåt att dricka.”

Hon gick ut i köket och Toni och Michael såg sig omkring. Hon hade inte mycket möbler. En säng med svartvit-rutigt överkast, ett par svarta fåtöljer, ett sebraskinn på golvet, för övrigt inga mattor. Vid sängen stod ett litet bord med grammofonen, och ovanför den fanns en hylla för skivor. Ett litet toalettbord med en massa burkar och flaskor.

Väggarna i rummet var praktiskt taget tapetserade med idolbilder. Det var samme man på allihop, en gänglig gestalt med raka axlar, smala höfter, långa ben i åtsittande byxor. Polisonger, blåsvart hår, ett snett leende. På en del bilder var han helt svartklädd – han såg ut som en gangster. På andra hade han färgsprakande skjortor och jackor, gula sidenskjortor, röda, orange och blå tröjor. På en bild ståtade han i smokingjacka av ormskinn. Gitarr, stryktäck uppsyn, ett klubbigt leende; en lock av det svartblå håret nersmetad i pannan. Många av bilderna var i naturlig storlek – det såg ut som om han kom rakt ut ur väggen.

Michael gick fram och studerade bilderna. Han var märkbart imponerad.

”Det var som fan”, sa han.

Flickan kom in med tre glas på en bricka. Hon följde Michaels blick och log.

”Ja, inte sant?” sa hon. ”Det har tagit mig fjorton år att samla ihop dom där bilderna. Fast ni kanske tycker det är larvigt.”

Hon satte ner brickan på sängen och strök sig över håret. Hennes rörelser var ryckiga, nervösa, små hastiga gester, snabba fågelkast med huvudet. Ibland verkade det som om hon lyssnade spánt efter något ljud från trappan. När det hördes steg därute stelnade hon till. När stegen gick förbi hennes dörr slappnade hon av.

Undrar hur länge hon pallar för det här, tänkte Toni. Hon är rädd, hon vet nästan inte till sig av rädsla.

”Sätt er ner”, sa hon.

De satte sig i var sin fåtölj och tog sina glas och sträckte ut benen framför sig. Såg på bilderna på väggen.

”Här verkar överbefolkat på nåt vis”, sa Michael. ”Som i Japan. Och han ser på en hela tiden. Jag för min del skulle bli psykad.”

”Jag är van vid det”, sa hon. ”När jag var liten, jag menar, från början var det bara en hobby, sånt där som ungar gör. Alla mina kompisar samlade på bilder och satte upp dom. Men jag kunde inte sluta.”

”Nä”, sa Michael förstående. ”Dom flesta människor har väl nån sorts knas för sig. Nåt hemligt, som fungerar som ett slags säkerhetsventil. Jag slår vad om att tvilling-

arna därnere har Tommy Körberg över sängen. Min tant Violet har Maharishi. Tant Eartha har Raymond Chandler på sitt skrivbord. Somliga har Jesus. Konstigare är det inte.”

Kit log och gick bort och satte på en skiva.

”Hör”, sa hon.

Hon satte sig på sängen med de välformade benen korslagda. Hon vippade med foten i svart lacksko, hennes mörka lugg låg klistrad i pannan. Hon hade små svettpärlor på överläppen.

Skivan snurrade, Michaels cigarett hängde halvbrökt mellan läpparna. Toni stirrade ner i golvet medan han lyssnade.

*If you're looking for trouble,
look straight into my face,
if you're looking for trouble
you came to the right place ...*

”Killen har rätt”, sa Michael när skivan tystnat. ”Det här tycks vara rätta platsen för trouble. Har du inte tänkt på att försvinna ett tag? Sticka din väg? Gå under jorden.”

”Jag har tänkt på det. Men jag har ingenstans att ta vägen.”

”Släktingar?”

”Bara en halvbror i Stockholm. Han är gift.”

”Kompisar?”

Hon skakade på huvudet.

”Några är gifta, några bor ihop med killar som dom kanske ska gifta sig med.”

”Det låter kanske dumt”, sa Toni tveksamt. ”Men har du några fiender? Nån som du nobbat, nån som är avundsjuk på dig. Nån som vill åt dig av nån anledning?”

”Inte vad jag vet. Det är klart, man har väl alltid gjort nåt som folk kan bli sura på. Men inte på det sättet. Gubben därnere har klagat på att jag spelar grammofon. Han ska ha absolut tyst omkring sig, man får ju knappast röra sig. Men jag skiter i honom, det gör jag. Ingen annan har klagat.”

”Vi tiger och lider”, sa Toni leende.

”Och dessutom: jag har ju inga klumpfötter.”

Och hon sträckte ut benen och såg bekymrat på sina välformade vrister.

”Certainly not”, sa Michael.

”Jag är rädd”, sa hon lågt, som om hon talade för sig själv.

”Det är vi med, det var därför vi kom hit”, sa Toni.

”Inte bara därför”, sa Michael, och alla tre smålog fastflickans leende var snabbare, nästan bara en skälvning.

”Ni är snälla”, sa hon.

”Vi har fantasi”, sa Toni. ”Vi vill inte att det ska hända dig nåt. Kan du inte ta semester? Åka bort ett tag.-

”Jag har tagit ut all semester för i år. Och jag har inga

pengar.”

”Ta tjänstledigt. Pengar kan du få låna av mig.”

”Tror du att det verkligen är så illa?”

Han svarade inte och hon stirrade på bilderna som om hon i sångarens ansikte kunde utläsa vidden av faran. Han såg tillbaka på henne, hans sneda leende var ömt, det var som om han sagt: Du har ju mig. Jag ska inte låta nånting hända dig.

”Om jag skulle flytta härifrån”, sa hon. ”Jag menar flytta på riktigt, om jag fick tag i en annan lägenhet.”

Hennes blickar vandrade runt rummet, sen såg hon villrådigt på Toni.

”Dom går inte att ta ner”, sa hon.

”Du kan väl för fan inte riskera livet för dom där bilderna”, sa Michael häftigt.

”Du tror alltså att det gäller livet?”

Michael bet sig i läppen. Han svarade inte.

Hon gick bort till väggen och strök med handen över den.

”Jag har en väninna som har en tom lägenhet”, sa hon. ”Hon bor hos en konstnär, han är målare. Jag är bjuden på party dit i morgon. Följer ni med mig dit, hon sa att jag fick ta några goda vänner med mig. Så kan jag fråga om lägenheten.”

”Gärna”, sa Toni. ”Vi kan fungera som ett slags livvakter åt dig.

”Gorillor”, sa Michael och flinade. ”Vi borde ha pistolhölster under kavajen så att det putade, så där tufft.”

”Skoja inte”, sa Kit.

”Jag skojar faktiskt inte.”

Hon lutade huvudet mot väggen.

”Pojken därnere erkände att det var han”, sa hon

Filmjölken

Kassen stod utanför dörren där hon bett att de skulle ställa den. Speceriaffären hade en ny springpojke på eftermiddagarna, men även den nye hade hittat rätt trappavsats. Nåja, det kunde man ju begära.

Elna öppnade dörren och bar in kassen. Hon hade beställt ungefär det vanliga: ett par konservburkar, bröd, smör, ägg, filmjolk.

Det var inte valet av varor som var det väsentliga. Eller ens det utslagsgivande. Det avgörande var vad någon, utrustad med tillräckligt stor portion fantasi, kunde utföra med en pappbehållare som innehöll filmjolk.

Hon ringde på dörrklockan, flera nervösa signaler. Så fort han öppnade dörren och såg hennes ansiktsuttryck och de numera välkända röda flammorna på kinderna och halsen, förstod han, att det hänt nånting igen. Utan att säga något steg han åt sidan och lät henne komma in.

Hon sjönk ner på en stol, och Toni gick, fortfarande utan att säga ett ord, ut i pentryt och kom tillbaks med ett glas.

”Drick det här”, sa han. ”Det är konjak. Det kan i varje

fall inte skada er. .Hon drack lydigt, hostade till, tömde glaset och räckte honom det.

”Tack”, sa hon.

”Får jag höra nu.”

”Ni tror antagligen, att jag är rubbad”, började hon. ”Att allt det här har trasslat till mina nerver. Men ni kan själv se därinne. Jag har låtit det vara kvar.”

”Låtit vara kvar? Vadå?”

”Glasskärvorna.”

Glasskärvorna.

”Vilka glasskärvor?”

”I filmjolkspaketet. Det är inte ens skärvor, bara ett fint pulver. Nästan som socker.”

Toni såg misstroget på henne. Skulle spänningen i huset nu börja ta sig såna här uttryck? Han suckade resignerat och sa:

”Berätta. Från början.”

Hon tycktes långsamt samla sig till en vettig redogörelse för vad som hänt – eller kunnat hända.

”Jag ringde till affären som vanligt från kontoret och beställde upp en del varor.”

”Ja...”

”Jag beställde bland annat filmjolk. Det brukar jag göra.” ”Fortsätt.”

”Jo, när jag kom hem nyss så stod kassen där mycket riktigt, fast den stod inte precis utanför min dörr utan

snarare mitt emellan min och fröken Berggrens. Dörrarna ligger ju rätt nära varandra. Dom har en ny springpojke därnere efter fyra, när den andre är ledig. I alla fall så tog jag in kassen och öppnade förpackningen med filmjolk. En sån där pappförpackning. Jag har aldrig tänkt på att man faktiskt kan ta upp dem och klistra ihop dem igen utan att det märks.”

Toni nickade.

”Det kan man naturligtvis.”

”Och jag hällde upp filmjölken i en skål – det var en tredeciliterförpackning, jag hällde upp alltihop och så sockrade jag och skulle börja äta. Då märkte jag, det var faktiskt en ren slump, kanske ett slags intuition, jag vet inte vad, sånt kan man inte förklara, jag bara kände det. Att det var nånting som inte var som det skulle. Med filmjölken menar jag. Jag tittade efter innan jag började äta. Och då fann jag det. Den var full med glassplitter, somligt nästan som mjöl, några lite större bitar. All filmjölken var full av glassplitter. Jag hade rört om den ordentligt när jag hällde ner sockret. Skulle jag ha dött om jag ätit av den?”

Toni rökte under tystnad. Hans ögonbryn var rynkade, han tänkte intensivt. Försökte passa in den här nya pusselbiten i det gamla mönstret.

Den passade ganska bra.

”Skulle jag?”

Han ryckte till.

”Förlåt, vad då?”

”Skulle jag ha dött?”

”Jag vet inte. Det är väl tänkbart. I alla fall är det ju en mycket allvarlig sak som vi måste rapportera för polisen. Det kan säkert jämföras med mordförsök.”

De röda flammorna slog upp över kinderna och neråt halsen.

”Det är förfärligt”, viskade hon. ”Måste vi anmäla det?”
Toni nickade.

”Ingen vet vad den som gjort det kan ta sig till härnäst. Hittills har det ju varit ofarliga saker, men det här är allvarligare.”

”Så du – herr Martins – menar att det är samma person igen?”

”Allting tyder väl på det.”

Toni låtsades inte märka att hon råkat säga ”du”. De smålog osäkert mot varann och han sa:

”Drick ett glas konjak till, fröken Sanderson ser ut att behöva det. Sen kör vi till polisen och anmäler det här.”

Han fyllde hennes glas och hon drack under tystnad, läppjade på den starka drycken som skulle ge henne mod och styrka. När hälften av konjaken i glaset var urdrucken kände hon sig modigare. Hon vågade se på honom, riktigt, inte bara i smyg som förut. Hon såg på hans hår och hans händer och hans brunbrända bröst. De unga män-

nen i huset hade en viss förkärlek för att gå med skjortan öppen ända till midjan, det var väl för värmens skull.

Han uthärdade hennes stirrande en halv minut, sen reste han sig och gick ut i duschrummet. När han kom tillbaks hade han knäppt två knappar i skjortan. Hon såg det och rodnade igen.

”Fröken Sanderson”, sa han vänligt. ”Ni är visst ganska uppriven av allt det här. Men jag tror inte ni behöver vara rädd. Inte för egen del.”

”Hurså?”

”Jag tror inte, att det här — om vi nu kallar det ett mord-försök eller bara ett skrämskott — var avsett för er. Sa ni inte, att kassen med varorna stod ungefär mitt emellan er dörr och Kits — fröken Berggrens?”

”Jo. Jo, det gjorde den faktiskt.”

”Då så”, sa han.

”Det har jag inte tänkt på. När jag tänker närmare efter så stod den nog nästan lite mera åt hennes håll. Någon har kanske gått förbi och råkat stöta till den. Eller den nye pojken är slarvig och brydde sig inte om att kontrollera vid vilken dörr han ställde den. Ni tror alltså . . .”

”Jag är övertygad om det. Alltsammans passar ju ihop — lapparna i brevlådorna — det är hon som spelar gramfon om kvällarna. Repet — det är nästan bara hon som använder källartrappan vid just den tiden på morgnarna. Det här kladdandet på hennes dörr, fast det tycks

ju ha upphört nu. Och det här med filmjölken, kassen stod närmast hennes dörr.”

”Orden på dörren borde vara ämnade åt mig. Kassen var min. Och det händer, att jag tar källartrappan vid samma tid.”

Hon tänkte ett tag, och så sa hon:

”Jag undrar hur pass farligt sånt här glassplitter är, om man får det i sig. Jag tycker, jag har hört talas om nån som blev mördad på det sättet. Nån berömd filmstjärna, Ramon Novarro eller Valentino. Nån av dom.”

”Vi måste i varje fall anmäla det. Vi kan inte ta på vårt ansvar att låta Kit bo kvar här längre.”

Elna satt tyst och snurrade sitt glas mellan fingrarna.

”Men vart skulle hon ta vägen? Det är inte så lätt att få tag i en ny bostad i en hast. Har hon inga släktingar?”

”En gift halvbror i Stockholm. Men hon kände visst en flicka som hade en ledig lägenhet. Hon skulle prata med henne i kväll. Fast nog vore det bättre om hon kunde flytta från stan helt och hållet.”

Elna läppjade på konjaken. Den missklädande rodnaden på halsen hade försvunnit, men kinderna var skära och ögonen var lite glansiga. Hon satt tillbakalutad med huvudet mot stolsryggen och halvöppna läppar. Konjaks-glaset var tomt.

”Det känns bättre nu”, sa hon. ”Jag är glad att jag gick in hit genast. Den här spänningen är så fruktansvärd.”

”Det ska nog ordna upp sig”, sa han beskyddande och tog ifrån henne glaset. Han klappade henne tafatt på armen.

”Det kanske inte är så farligt som det ser ut. Vi tar med oss bevismaterialet till polisen. Vi åker ner bägge två. Och det är bäst vi är försiktiga. Det finns kanske fingeravtryck på filmjölkspaketet. Det bör det faktiskt göra.”

”Mina finns där i varje fall.”

Hon fnissade till. Det kändes ovanligt.

”Vi lever mitt uppe i en ovanligt dålig deckare”, sa hon. ”Fingeravtryck. Mördare med eller utan handskar. Glassplitter i filmjölken.”

Och hon fnittrade till igen, obalanserat.

”Gå in och gör er i ordning, fröken Sanderson, så kör vi genast”, sa han. ”Jag måste bara byta skjorta.”

Hon reste sig och gick in till sig. Gå in och gör er i ordning, hade han sagt. Som man säger till en flicka som ska pudra sig och måla streck runt ögonen och lackera naglarna. Gå in och gör er i ordning.

Elna såg hjälplöst på sin bild i spegeln. Vad skulle hon göra? Vad väntade han sig? Att hon skulle byta klänning? Pudra sig?

Hon hade en ganska snygg linnedräkt, fast kjolen var rätt lång. Hon hade inte kunnat förmå sig att börja lägga upp sina kjolar som alla andra gjort. Ingen tittade på henne, om inte möjligen för fotens skull förstås.

Hon måste borsta håret, hon hade ett läppstift nånstans, det var inte använt på länge. Kanske lite puder . . .

Hon var inte van vid sånt, och när han ringde på dörren kom rodnaden tillbaks. Den syntes ganska tydligt under pudret, och hon kände plötsligt med fasa att hon höll på att bli genomsvechtig över hela kroppen. Hon släppte hastigt in honom, gick ut i duschrummet och pressade en våt handduk mot pannan. De här svettningar-na var tillräckligt obehagliga ändå utan att han behövde se dem.

När hon kom in i rummet var hon blek och nypudrad. Håret var välborstat och hon hade en tillstymmelse till läppstift. Toni såg förvånat på henne, men han sa inget.

Hon gick ut i pentryt och hämtade filmjölkspaketet som hon ställt i en påse.

”Jag har inte rört vid det mer”, sa hon

Det var kriminalassistent Svensson som fick hand om fallet, han tycktes avdelad för saker som hände i just det huset. Han plockade fram sina protokoll från olyckshändelsen i trappan, när fru Gustavsson bröt benet. Det hade visst varit en del annat bråk i huset också. Svensson bläddrade bekymrat i den tunna dossiern.

Så småningom kom han fram till vad det hela skulle rubriceras som. Förföljelse av hyresgäst. Han smakade på ordet terror. Nej, terror var för kraftigt. Han stannade

vid förföljelse.

”Mot vem?” sa Toni. ”Mot fröken Berggren eller fröken Sanderson?”

”Hm”, sa Svensson. ”Jag ska göra en utredning. Sådant här får inte förekomma.”

”Det var bra det”, sa Toni.

”Labbet får undersöka filmjölkspaketet. Men det är ju ganska tydligt att det är krossat glas. Jag skall anställa förhör med hyresgästerna, springpojkar, affärsinnehavaren. Hur dags brukar fröken Berggren komma hem?”

”Så här dags ungefär”, sa Toni.

”Hm”, sa kriminalassistent Svensson.

”Var den där filmjölken fröken Sandersons middag?” frågade Toni, då de satt i bilen igen.

Hon skrattade generat.

”Inte precis. Men jag äter ofta filmjolk. Jag försöker banta”, tillade hon blygt.

”Men eftersom det nu inte finns nån filmjolk, så kanske jag kan få bjuda på middag. Vi behöver nåt i oss bägge två.”

”Det är klart”, sa hon osäkert. ”Om herr Martins har tid.-

Toni körde in mot stan, Regementsgatan och över bron till Södra Förstadsgatan och Gustav Adolfs torg. Sen körde han nerför Södergatan och parkerade på Stortorget.

”Vi går på Kockska”, sa han. ”Där kan man sitta i lugn och ro. Vi behöver verkligen lugna ner oss. Jag undrar vad Svensson säger till Kit. Bara han inte skrämmer upp henne.”

”Vi borde kanske åkt hem och förberett henne?”

”I vilket fall som helst är vi här nu”, sa Toni. ”Och vi måste ha mat.”

Elna hade aldrig varit på Kockska Krogen, och hon hade aldrig varit ute tillsammans med en man som liknade Toni. Hon hade faktiskt aldrig varit ute med någon man, om man undantar en tafatt kusin från Norrland, som ägnat henne en kort och fumlig uppvaktning tjugo år tidigare.

Det var dunkelt därinne, tegelväggar, valv, levande ljus. Enkla träbord och bänkar med dynor. Lamporna var väl avskärmade. Elna var tacksam för det, och hon undrade, om det var därför han valt just det stället.

De fick in en karaff vin, och han hällde upp åt henne. Själv drack han öl, han var en ordentlig ung man.

”Skål”, sa han allvarligt och höjde sitt glas.

Hon drack en klunk vin, det smakade beskt och hon kände hur det vände sig i magen. Hur mycket konjak hade hon druckit? Två glas? Tre? Det var som om hon varit en ung flicka och han en man som försökte fylla henne för att kunna förföra henne. Hon fnissade till.

”Du”, sa hon. ”Ja vi säger väl du, jag heter Elna.”

”Toni”, sa han med en liten korrekt bugning.

”Du, Toni. Tänk att allt det här skulle behöva hända bara för att vi skulle bli bekanta.”

Hon är full, tänkte Toni. Herregud, hon är faktiskt blasfemisk. Hon tålde inte konjak. Jag får se upp med vinet.

”Ja”, sa han. ”Jag känner faktiskt ingen i trappan utom Michael Markland och hans fastrar.”

Hon drack en klunk vin till och funderade ett tag. Sen skrattade hon till, aningen för högt.

”Vad är det som är så roligt?”

”Jo, jag kom att tänka på hur vi såg ut när vi kom ner på polisstationen. Du med den där påsen med filmjolk.”

”Jag bar den som om det varit en tidsinställd bomb.”

”Dom måste ha trott att vi inte var kloka. Det kanske inte ens var glas i den.”

”Det får vi veta när dom obducerat den”, sa Toni allvarligt.

Hon skrattade igen, ett flickaktigt skratt.

”Jag kommer aldrig att glömma det så länge jag lever. Det är det löjligaste jag varit med om. Och alla i huset får reda på det. Dom kommer att tro allt möjligt om oss, från samvetsäktenskap till sol och vår. Du liknar för resten en solochvårare, Toni. En typisk. Och jag det typiska sol- och våröffret.”

Hon vred sig av skratt.

”Jag tycker inte att det där var särskilt roligt”, sa Toni.

”Förlåt mig. Men det kändes så komiskt.”

Hon satt tyst en stund. Hon hade spänt bågen för högt. Hon skulle få ångra sig.

När de ätit och var på väg hem, sa hon plötsligt, sakligt, som om hon just kommit att tänka på det:

”Det är en sak till. Jag har inte nämnt det förut, jag glömde det. Jag var inne och lånade strösocker av fröken Berggren härom dagen. Det var det sockret jag använde till filmjölken. Hon höll upp det i en burk åt mig. Jag såg inte när hon höll upp det. Jag har inte använt av det förrän i dag.”

Partyt

Kit hade sagt: vi tar en drink inne hos mig först så vi kommer i form. På Kertzingers fester kan man inte vara nykter ens när man kommer.

Toni och Michael satt i hennes svarta fåtöljer med benen utsträckta framför sig och var sitt glas i handen. Kit halvlåg på sängen, hon var klädd i storblommig party-pyjamas, urringad och med vida ben. Hon balanserade nonchalant sin drink med ena handen medan hon skötte grammofonen med den andra. Hon spelade högt, för hon var inte rädd nu när hon inte var ensam. Det hade inte stått "Miss Klumpfot" på dörren sedan olyckshändelsen i källartrappan. Inga fler mystiska lappar i brevlådorna. I det tillståndet Kit var nu, skrattade hon till och med åt filmjölken.

Hon la på "Viva las Vegas" och vippade med foten i takt med rytmen. Lutade sig bakåt mot kuddarna, drack en klunk ur glaset, skrattade.

"Det rör mig inte", sa hon. "Vi ska ju alla dö en gång."

"Men inte av glassplitter i filmjolk", sa Toni.

Hon fnissade.

"Jag äter aldrig filmjolk. Jag har inte klumpfot. Jag är osårbar."

"Just nu, ja", sa Michael. "Men i morron. När du vaknar med baksmälla och spökerna stiger upp i dagsljuset igen? Du var så lagom mycket värd när vi var här inne sist."

Hon ställde sig framför spegeln, sträckte på sig, rörde höf-terna i takt med musiken.

"Olyckskorpar", sa hon. "Och den där dumme polisen. Han ville nästan ha det till att jag hade lagt glas i sockret jagsom jag lånade åt tanten. Varför skulle jag vilja ha ihjäl hen-ne? Svartsjuka, va? För att hon är kär i Toni?"

Hon skrattade igen och jämkade på axelbanden, sköt fram bysten, slängde med håret.

"Som om jag skulle behöva vara svartsjuk på henne? Skul-le jag, Toni?"

"Det är väl inte det det är tal om."

"Är det inte? Är det inte, Toni?"

Och hon ställde sig framför honom, la händerna på hans axlar, tvingade honom att se på henne.

Toni svarade inte.

"Låt honom vara i fred", sa Michael.

"Rör det dig?"

Hon vände sig blixtnabbt om och gav Michael en hätsk blick.

"Är han din på nåt sätt? Va?"

Hon gick bort och stängde av grammofonen, häftigt, så att hon raspade skivan.

”Ska vi gå på party eller gräla”, sa Michael. ”Det är bara att välja.”

”Förlåt, jag är irriterad”, sa hon trött. ”Det är väl inte så konstigt.”

Hon fyllde på glasen och la sig på sängen.

”Det är inte roligt längre.”

”Du ska få se att det blir roligt när vi kommer till den där målaren. Den där Kertzinger. Berätta om honom”, sa Michael avledande.

”Kertzinger”, sa hon. ”Kertzinger är ett geni. Han är jude, en liten kallsinnig, smart, charmerande, genialisk jude. Lo-Lo har bott hos honom i tre månader nu, dom håller på att driva varann från vettet. Det är därför hon vill flytta hit. Hon har en tvåa i Limhamn, nära mitt jobb. Hon vill inte bo i Limhamn. Vem vill det, för resten?”

”Jag tror att du skulle känna dig säkrare där”, sa Toni.

Hon rullade runt på magen, begravde huvudet i kudden.

”Ingen bryr sig om mig”, sa hon.

Michael gick bort och satte sig på sängkanten.

”Du är full, Kit”, sa han vänligt. ”Drick lite till, så kommer du över det. Vi skulle ju ha kul i kväll, skulle vi inte? Berätta mer om Kertzinger.”

”Kertzinger är en liten, smart, genialisk, jävla jude”, snyftade hon.

Hon grät öppet, maskaran satte svarta fläckar på kud-

den. Plötsligt började hon skratta.

”Ögonfransarna”, sa hon. ”Herrejesus, ögonfransarna. Har ni nånsin försökt stortjuta med lösögonfransar?”

Hon gick ut i badrummet och smällde igen dörren efter sig. Toni och Michael såg osäkert på varann.

”Tjejer”, sa Michael.

”Det är synd om henne”, sa Toni. ”Hon är alldeles slut i nerverna.”

”Fan heller, hon är full. För resten måste hon ju vara tokig.”

Han såg på bilderna på väggen.

”Heltokig”, sa han.

När hon kom in igen var hon alldeles lugn, bara lite blek.

”Då går vi”, sa hon. ”Vi går över vinden, det är närmast.”

Kertzingers ateljé låg i en annan del av huset, på översta våningen, och man kunde komma dit över vinden. Kertzinger hade kommit från Polen strax efter kriget, ung och fattig som en lus, med två tomma händer och ett charmerande leende som sitt huvudsakliga bagage. Han var född i ett ghetto, han hade ritat och målat i hela sitt liv, målat och svultit och farit illa, blivit geniförklarad i tonåren, varit soldat och suttit i koncentrationsläger. Nu var han svensk medborgare och hade slutat svälta. Han tjä-

nade stora pengar, han hade förenklat sin teknik, luckrat upp sina ambitioner, gjort avkall på sina ideal. Kertzinger ville inte nöja sig med att vara ett svältande geni.

Han hade hyrt två lägenheter som låg intill varann, lyckats få värden att låta slå ut väggar och bygga om. Nu hade han en rymlig ateljé med två stora fönster och utsikt över Sundet.

Från sin barndom i Warszawa hade han två bestående minnen: ett dekorativt ärr på kinden och nattliga mardrömmar. Han vågade inte sova ensam och han behövde inte göra det. Det fanns alltid flickor som var villiga att dela hans stora fyrkantiga säng med honom, sängen med leopardtäcket. För såna som Kertzinger finns det alltid en Lo-Lo till hands.

Hon hade flyttat till honom tre månader tidigare, kommit med allt vad hon ägde – två stora väskor fulla med kläder och en samling dockor och mascots och plyschnallar. De satt i en patetisk rad över sängen. Hon rörde dem aldrig, tittade inte åt dem, men de fanns där. Deras pärlögon och knappögon stirrade rakt fram, de var tysta och diskreta vittnen till hur Lo-Lo och Kertzinger långsamt höll på att plocka varann i småbitar. Kertzinger var den som lyckats bäst. Lo-Lo hade inte härdats i ghetton och koncentrationsläger. Men å andra sidan: hon drömde inte mardrömmar om nätterna. De var nästan jämspelta.

Man kunde komma till ateljén genom en järndörr från

vinden, för Kertzinger höll sig, liksom räven, med två utgångar. Järndörren var målad skotskrutig i klanfärger och tvärsöver rutorna stod ett fult ord, fast på engelska, vilket gjorde saken bättre. Det stod FUCK med stora bokstäver. Fastighetsförvaltaren och vaktmästaren gick aldrig den vägen, det var en intern ingång, hade råkat bli det vid ombyggnaden. Ordet fick stå kvar. Michael fnissade när han såg det, ett skolpojksfniss.

”Det kladdas mycket på dörrar här i huset”, sa han glatt.

”Det där har Kertzinger själv målat dit”, sa Kit. ”Han vill försöka verka modern men han är hopplöst gammalmodig. Han har gott om pengar — det är väl därför Lo-Lo står ut med honom.”

De sköt upp den skotskrutiga dörren och gick in. Därinne var det dunkelt som i ett akvarium, exotiskt rörigt, hett, trångt och rökigt. På väggarna hängde afrikanska masker, indonesiska lyktor, fisknät från Skanör, pilar, djurhudar. Toni undrade hur det såg ut i dagsljus och hur någon kunde arbeta där. Leva där. Dockorna och plyschnallarna stirrade knappögt ut över rummet.

I den svaga belysningen syntes först bara en obestämd massa som tycktes bestå till största delen av svängande armar och ben. Allvarliga ansikten, rytmiska rörelser. Ett slags rituell elddans.

”Dom shakar”, sa Kit. ”Kom så letar vi upp Lo-Lo.”

Hon knuffade sig fram mellan de dansande, och Toni

och Michael följde efter henne i den böljande massan av händer och ben och bröst och höfter. Michael såg förtjust ut — han verkade känna sig som fisken i vattnet. Men Toni var varm och irriterad, det sved i ögonen av röken, musiken var ett dovt monotont dunkande, ingen melodi, bara en rytm.

I ett hörn satt en neger och trummade. En stor svart man med en bongotrumma. Han var klädd i vanlig kostym och skjorta med slips, men man fick ett intryck av att han var naken, bara iförd ett brokigt höftskyne. Rytmen utgick från honom, han skapade den med sina handflator mot trumskin-net, han satt för sig själv, innesluten i sig själv, omedveten om de svängande kropparna som rörde sig i takt med hans rytm, omedveten om taket och väg-garna, där de dansandes skuggor rörde sig i grotesk uppförstoring. Han satt i en djung-el, den var klibbig av hetta, drypande, grön. Han var ett med sin trumma, hans land var ännu hans eget, trumman var hans, han hade nyss uppfunnit den, gjort den av en djurhud och en ihålig trädstam.

En flicka i röda långbyxor hängde över honom, svajade ostadigt i takt med rytmen.

”Mer, Sammy”, sa hon grötigt. ”Mer. Högre.”

”Hej, Lo-Lo”, sa Kit. ”Jag tog med mig Toni och Michael.”

Lo-Lo lyfte långsamt huvudet, rätade på sig, såg på Kit och sa:

”Har du träffat Sammy? Han är Joes nya leksak. Han är lite skrymmande som du ser, men Joe gillar honom. Det gör jag också, inte sant Sammy?”

Sammy log frikostigt med munnen med sorgsna ögon.

”Ja”, sa han.

”Det här är Toni”, sa Kit. ”Som jag pratade om”.

Lo-Lo såg från Sammy till Toni. Hon sträckte sig upp och kysste honom på kinden.

”Hej, snyggis”, sa hon. ”Riddar Lancelot, utan fruktan och tadel. Hur många drakar har du dödat i dag?”

Hon lutade huvudet på sned och såg på honom.

”Om du har ont om drakar så har jag ett tips åt dig. Han står därborta.”

Hon pekade.

”Kertzinger”, sa hon. ”Joshua Schalom, men jag kallar honom Joe för att det gör honom rasande. Jag försäkrar dig, Lancelot, han är en värdig motståndare.”

”Jag är inte ute för att förgöra drakar i dag”, sa Toni lätt. ”Jag har min lediga dag.”

”Femdagarsvecka, va?”

Hon skrattade och tog Toni under armen.

”Och det här är Michael”, sa Kit.

Lo-Lo släppte Toni med blicken.

Plötsligt verkade hon alldeles nykter.

”Jaså”, sa hon. ”Går du fortfarande lös.”

”Som du ser”, sa Michael.

Hon mätte honom med blicken.

”Roger”, sa hon. ”Honom skickade dom hem. Han sitter inne nu. Han fick både för desertering och för det andra. Men du går fri.”

”Som du ser”, sa Michael igen.

”Det visste jag inte.”

”Men nu vet du det.”

Hon tycktes vilja säga något mer, men Sammy hade rest sig. Han la händerna på Lo-Los höfter och sa.

”Dansa?”

I trängseln drog han iväg med henne, hon hängde tungt mot honom, som en livlös docka, med slutna ögon. Hon tycktes ha glömt Michael.

”Känner ni varann?” frågade Kit.

”Hon hängde ihop med en kompis till mig för några månader sen. Han tröttnade på hennes dåliga humör och stack hem. Det är knappast mitt fel.”

Kit hann inte fråga mer för hon såg att Kertzinger var på väg åt deras håll.

”Titta noga på honom”, sa hon. ”Han är den siste internationelle europeiske juden av den gamla sorten. Det kommer aldrig att finnas några fler som han.”

Kertzinger presenterade sig, tog i hand, bugade stelt, log.

”Jag såg inte när ni kom in”, sa han. ”Har ni fått nånting att dricka? Det finns därborta vid fönstret. Var och en

tar för sig vad han vill ha.”

”Vi kom över vinden”, sa Michael. ”Vi bor här i huset. Vi kom genom den rutiga dörren.”

Kertzinger smålog igen, formellt, som om han befann sig i en loge på operan.

”Ni är inte svensk”, sa han.

Jag talar svenska bättre än du, tänkte Michael. Han sa:

”Jag är född i Amerika. Min far bor i Kalifornien.”

”Intressant”, sa Kertzinger, som om Michael lämnat en viktig upplysning. ”Känn er välkomna och förse er med vad

ni vill ha. Jag är alltid glad att träffa Lotties vänner.- Och han bugade stelt igen som en diplomat i tjänst. Arma sate, tänkte Toni.

Han och Michael lotsade sig fram till bordet vid fönstret, en långhårig ljus pojke fick tag i Kit och drog iväg med henne.

”Häll upp en whisky åt mig”, sa hon.

Toni och Michael hällde upp åt sig själva och åt Kit men hon var upptagen av pojken. Sammy hade slutat dansa med Lo-Lo och satt sig vid trumman igen. Han började långsamt trumma, först i takt med musiken, sen när skivan tog slut, ensam. Han var för sig själv igen i sin gröna djungel. Ensam med sin trumma. Ensam innanför sin svarta hud.

Toni satte sig i fönsterkarmen. En blond flicka satte sig

bredvid honom. Hon påminde lite om flickan han en gång älskat, och han försökte låta bli att se på henne.

Michael hade fått tag i en rödhårig flicka med tjocka svarta streck under ögonen. De dansade, eller utförde i varje fall något som enligt Michaels uppfattning var ett slags dans.

”Dansar du inte?” sa flickan bredvid Toni och makade sig lite närmare.

”Jag lyssnar på Sammy”, sa Toni. ”Han trummar bra. Är han proffs?”

”Sammy ska bli läkare. Han läser medicin i Lund på stipendium. Sen ska han åka hem och frälsa sitt folk från spetälska eller vad det är dom har därnere. Han är kär i Lo-Lo och Kertzinger behandlar honom som skit. Ändå går han utanpå oss allihop.”

Kertzinger dök upp bredvid Toni, bjöd på cigaretter ur ett guldetu, tände cigaretterna. Han såg på de dansande, kisade med sina smala bruna ögon.

”Jag hatar såna här tillställningar”, sa lian. ”Det är Lottie som drar hit halva stan. Alla slags underliga individer, jag förstår inte var hon fiskar upp dem. En del är förstas hennes kolleger från teatern. Lottie är dansös, men det visste ni kanske? Varför låter man kvinnor topprida sig, säg?”

Toni log.

”Kärlek”, sa han.

Kertzinger gjorde en grimas.

”Om det vore så enkelt. Den här flickan — jag älskar henne inte. Jag tycker inte ens om henne. När ni blir så gammal som jag kommer ni också att fråga er varför man låter kvinnor bestämma över sitt liv.”

”Hormoner”, föreslog Toni.

Kertzinger ryckte på axlarna. Han vände sig mot Sammy, gav honom en lätt klapp på axeln och sa:

”Klättra ner ur trädet, Sammy. Ta en banan. Dom har lagt på en skiva. Du får trumma igen, sen.”

Han sa det vänligt, nedlåtande, som om han talat till en idiot. Lo-Lo kom fram och la armarna om Sammys hals.

”Jag vill dansa mer”, sa hon trumpet.

Sammy släppte lydigt trumman och reste sig.

”Det är oanständigt”, sa Kertzinger. ”Hon behandlar honom som en möbel. Hon begriper inte bättre. Hon behandlar mej ungefär likadant. Jag önskar att jag vore fri från henne.”

Det sista sa han lågt, som om han talade för sig själv.

Efter en stund kom Lo-Lo fram till dem igen. Hon höll ett glas i handen, men hon hade redan druckit för mycket, det syntes. Hon log elakt mot Toni, lutade sig mot Kertzinger, tog en klunk till ur glaset.

”Hej, snyggis, riddar Lancelot”, sa hon. ”Vart tog din fina amerikanska vän vägen? Stack han?”

”Han dansar därborta”, sa Toni.

”Just snyggt sällskap du kommer i. Är du fikus eller nåt?”

Kertzinger grep henne i armen.

”Lottie, jag tillåter inte . . .”

”Det skiter jag i”, sa Lo-Lo och slet sig loss. ”Umgås man med såna kan man gott tåla att höra.”

”Jag är här”, sa Michael och dök upp bakom Lo-Lo. ”Ville du mig nåt?”

”Ja, det kanske är ett och annat som din vackra vän inte vet om dig. Som jag skulle kunna berätta. Som det inte vore så roligt för dig om folk fick veta. Jag vet vem som tjallade på Roger. Och jag vet en som skulle kunna tjalla på dig.”

”Nu räcker det, Lottie”, sa Kertzinger. ”Jag finner mig i mycket, det ska gudarna veta, men jag fordrar att du uppför dig anständigt när jag har gäster.”

”Gäster!” fräste Lo-Lo. ”När man tar emot vem som helst.”

Toni hade rest sig från fönsterkarmen. Han var vit i ansiktet, det var delvis för att han mådde illa av röken och värmen, men delvis för att han var arg.

”Nu går vi”, sa han.

Lo-Lo mönstrade honom med blicken.

”Det är klart du står på hans sida. Du är väl av samma skrot och korn som han”.

Hon knyckte på huvudet åt Michaels håll.

”Det är verkligen storartat”, skrek hon. ”Hjälten från Vietnam nedlåter sig till att gå på såna här enkla tillställningar. Bland vanligt folk som varken är knarkare eller högar. Men jag ska ge honom för att han satte fast Roger, han ska få se...”

Hon storgrät och klamrade sig fast vid Kertzinger. Sammy stod bredvid med ett hjälplöst uttryck i ansiktet.

Jag hoppas han blir bättre på att bota spetälska än hysteri, tänkte Toni då de gick ut.

Den rutiga järndörren smällde igen bakom dem.

”Kit”, sa Michael.

”Vi sätter oss här och väntar på henne. Hon ska inte gå hem ensam över vinden mitt i natten.”

”Hon kanske inte går ensam.”

”Ändå”, sa Toni. ”Vi har ansvar för henne. Vad var det den där tokiga jäntan insinuerade?”

”Bland annat att jag är en dålig desertör, att jag inte ens dög-till att desertera.”

”Vad vet hon om det?”

”En hel del. Faktiskt, en hel del. Roger och jag var kompisar.”

”Hon sa nåt om tjalla.”

”Hon gjorde det.”

Michael satt tyst, sög tankfullt på sin cigarett.

”Man ska väl inte fästa sig vid vad ett sånt där fnask säger”, sa han till slut. ”Hon har glömt det i morron. Hon var ju asberusad.”

”Stackars Kertzinger”, sa Toni.

Klimax

Flickan, som bara hade några minuter kvar att leva, gick långsamt uppför trappan. Hennes svarta läderjacka glänste matt i skenet från lamporna, hennes långa hår föll fram över kinderna.

Hon gick uppför trappan på gracila ben i höga stövlar, barhuvad, rak i ryggen, en tankfull rynka mellan ögonbrynen. Hon gick och tänkte att nu skulle allting ordna sig, hon skulle slippa den senaste tidens bekymmer och slitningar.

Hennes tid var utmätt, sanden rann i timglasets, hade nästan runnit slut; någonstans klämtade en klocka. Hon visste det inte, hon gick och planerade för framtiden.

Hon hann knappast bli rädd, det var ju inte möjligt, sånt hände inte. Inte i verkligheten. Det måste vara något fruktansvärt misstag, allting skulle bli riktigt igen, om en sekund skulle världen vara som vanligt, hon skulle gå vidare uppför trappan, rakryggad, tankfull, med en liten rynka mellan ögonbrynen.

Ett par sekunder senare var hon död, bara en liten hög kött och ben och tyg och läder. Det hade gått så fort – hon

hann aldrig förstå att det verkligen hände, att det var henne det hände.

Fru Larsson som bodde på nedre botten var den första som råkade komma förbi; hon hade varit ute med sin hund. Hun-den fick först syn på flickan som låg där, han reste ragg och morrade. Stod på styva ben med nosen framsträckt, vädrade. Fru Larsson skrek inte, hon var inte av den sorten. Hon kastade en snabb blick på flickan, tog tag i hundens halsband och drog in honom i lägenheten. Sen gick hon och larmade polisen. Hon var lugn och samlad – det var nästan som om hon varit förberedd på att det skulle ligga en död flicka på botten av hisschaktet.

Förhören blev många och tidsödande. Lottie Dahlman hade haft en hel del fiender, flyktiga bekanta, väninnor, före detta älskare, kolleger vid teatern. Och så var det Kort-ängar, den unge negern med trumman, husets folk, i synnerhet hyres-gästerna i trappa E. För mordet hade ju föregåtts av en serie förbryllande händelser, var för sig kanske inte särskilt alar-merande, men tillsammans bildade de ändå en helhet, ett slags mönster.

Först hade det varit de i och för sig oskyldiga maskin-skrivna lapparna i brevlådorna i trappa E. Några av hyres-gästerna hade fortfarande sina lappar kvar. Det stod:

”Hyresgästerna erinras om att det är förbjudet att spela

musik, bada eller duscha eller på annat sätt föra oväsen inom fastigheten efter klockan åtta på kvällen.

Fastighetsförvaltaren”

Fastighetsförvaltaren bedyrade på nytt att han inte lagt meddelandena i brevlådorna.

De var skrivna på en och samma maskin, en gammal manuell Halda. En Halda av den där typen som brukar hoppa med typerna och bli konstig i marginalen och slå ut o:na när den blir sliten.

Flera av hyresgästerna i trappa E hade skrivmaskiner. Eartha Marklund hade en modern IBM, elektrisk, och en Torpedo resemaskin. Elna Sanderson hade en Facit och Toni Martins hade en Remington som stod oanvänd i en garderob. Ingeni huset tycktes ha en gammal Halda som konstrade i marginalen och slog ut o:na.

Sen var det de där orden som klottrats på fröken Berg-grens dörr upprepade gånger, dag för dag, i veckor. De hade skrivits med vanlig vit krita, med ganska stor, ojämn stil och kraftiga slängar på versalerna. Kommissarie Sanger försökte rekonstruera hur det skrivits, hur stilen sett ut. Det hade inte varit textat, det var alla i trappan överens om. Men hur hade texten sett ut?

Då kom tvillingarna Berthels till plötslig och oväntad hjälp. De begärde företräde hos kommissarien, de kom ner och sök-te honom på hans tjänsterum, röda i ansiktena av upphets-ning. De bar på någonting, höll båda hårt i en

tunn portfölj.

”Vi har med oss viktigt bevismaterial”, sa de.

”Låt se”, sa Sanger.

Högtidligt öppnade de portföljen. Vecklade ut ett stort papper, slätade andaktsfullt ut kanterna. Såg på kommissarien med tindrande ögon.

”Det här har i alla fall inte Michael skrivit”, sa den ena. Sen bet hon sig i läppen.

”Hon menar Michael Markland. Han har bakåtlutande handstil”, sa den andra, den cendréfärgade, och trampade till systemen hårt på tån.

Kommissarie Sanger såg, såg och begrundade. Han visste att de teg med någonting. Han visste att han så småningom skulle få det ur dem.

På det stora pappersarket stod det ”Miss Klumpfot” med stora ojämna bokstäver, med kraftiga slängar på M:et och K:et.

”Det här är en autentisk avskrift”, sa den askblonda.

”Vi la ett tunt papper över dörren och kalkerade”, fyllde den ljushåriga i. ”Det var alldeles i början, men det såg ut likadant varenda gång.”

Sanger satt tyst. Han var överväldigad. Att han skulle få ett perfekt stilprov så här till skänks, det var mer än han kunnat hoppas på.

”Tack för hjälpen, flickor”, sa han. ”När det gäller såna här saker är det viktigt att alla hjälps åt. Att alla talar san-

ning och säger allt vad dom vet.”

”Ja”, andades tvillingarna, pionröda i ansiktena, och stirrade honom stint i ögonen. Sen neg de och snubblade ut, trängdes i dörren; båda ville ut på en gång.

The truth, the whole truth and nothing but the truth, tänkte Sanger trött. Hur pressar man småflickor till att säga sanningen? Vittna mot en vän.

Labbet minskade ner texten till normal storlek, handstilen jämfördes diskret först med tvättlistorna i trappa E, listorna där hyresgästerna antecknade sig för tvättstugan. Handstilsexpertisen kom fram till att den som skrivit texten på fröken Berggrens dörr aldrig brukade använda tvättstugan.

Det minskade kretsen av misstänkta inom fastigheten.

I trappa E fanns det bara tre personer som aldrig skrivit sina namn på tvättlistan: Michael Markland, den unge amerikanen som bodde hos sina fastrar på andra våningen, gossen John-Henry, och så Gustav Fredriksson, den äldre mannen på tredje våningen. (Tvillingarna Berthels betraktades som uteslutna.)

Det fanns förstås en liten möjlighet att någon som inte alls bodde i trappan eller ens i huset hade skrivit orden på dörren, men det ansågs knappast troligt.

Beträffande repet som satts upp i källartrappan lyckades kommissarien så småningom få fram att det faktiskt tillhört John-Henry. Han nekade först till att han nåsin

sett det, men han blev överbevisad. Till slut erkände han. Repet hade varit hans men han hade slängt bort det. Tvillingarna hade använt det som hopprep men de hade också slängt det, var någonstans mindes de inte, kanske i källaren eller på gården eller i trappan. Det var inget bra hopprep. Rapporten som tidigare satts upp av kriminalassistent Svensson togs fram, studerades, tummades. Det stod i den om glassplittret i fröken Sandersons filmjölk också. Man hade inte kommit till någon klarhet om det där heller.

Det verkade närmast som om en vettvilling huserade i trappa E. Och allt som förekommit tycktes vara riktat mot en viss person i huset: Katarina Berggren. Till och med mordet på Lottie Dahlman tycktes vara riktat mot fröken Berggren; flickorna hade samma figur och längd och hårfärg. De klädde sig på det hela taget likadant: kortkort och höga stövlar, axelremsväskor. Frisyren var också ungefär densam-ma – rakt hängande hår eller hästsvans.

Kit magrade, blev snipig i ansiktet, fick blå skuggor under ögonen. Hon sneglade nervöst åt hisschaktet när hon gick uppför trappan, ryckte till för minsta ljud, vände sig ibland häftigt om som om hon hört steg bakom sig.

När hon inte stod ut längre brukade hon ringa på Tonis dörr. Han lät henne komma in och hon satte sig på yttersta kanten av en stol, såg på honom med stora skrämnda ögon. Sa inget. Tog =tacksamt emot vad han bjöd henne – en drink, en cigarett, ett leende.

Inte ens grammofonskivorna och bilderna på väggen tycktes kunna hjälpa henne längre. Hon huttrade trots värmen, drog i den korta kjolen, fingrade på blusens spetsar, slätade till håret med nervösa rörelser.

”Det är min tur nästa gång”, sa hon. ”Jag vet det. Jag känner det. Den som vill döda hinner alltid upp sitt offer – förr eller senare.”

”Flytta till din bror”, sa Toni. ”Ge dig iväg, stick från alltihop. Tills den här utredningen är klar.”

Hon såg på honom med skrämnda uppspärade ögon, slätade till håret med nervösa rörelser, darrade.

”Jag har talat med min chef”, sa hon. ”Jag får sluta med detsamma. Min bror har sagt att jag får komma. Jag vill inte komma tillbaks hit igen. Aldrig.”

”När ger du dig iväg?”

”Om några dar. Så fort dom får tag i en efterträdare på jobbet.”

”Jag tror att det är det bästa du kan göra”, sa Toni tankfullt.

Men ännu var det några dagar kvar, några nätter, innan Kit kunde ge sig iväg.

Hon spelade grammofon till långt in på nätterna, hon kunde inte sova, vågade inte. Hon låg med huvudet intill grammofonen, rörde en fot i takt med rytmen, lyssnade. Försökte förstå. Vad det var som hänt, som höll på att hända. På vilket sätt det rörde henne. Vad hon kunde ha

gjort för att för-hindra det.

Sångaren sjöng för henne, som vanligt bara för henne. Han andades häftigt, han fanns i rummet hos henne, hans mjuka röst viskade i hennes öra. Hon låg på magen med det långa håret över ansiktet, hans röst fyllde henne, han fanns i rum-met, runt henne. Han viskade, andades i hennes öra: In this world of fear and doubt, on my knees I ask a question ...

Frågan var fortfarande: vem? varför? Och den följdes av ännu en: när?

Sanger

Det fanns vissa fakta att gå efter och kommissarien summerade dem:

Den mördade, Lottie Dahlman, 23 år, dansös vid stadsteaterns balettkår, hade sammanbott med konstnären J. S. Kertzinger i cirka tre månader i samma hus där mordet ägt rum. Efter något gräl (eller upprepade misshälligheter) hade hon beslutat flytta. Hon hade en tvårumslägenhet i Limhamn, den stod tom, men hon hade ingen lust att bo där. Lottie Dahlmans väninna, Katarina Berggren, 22 år, tandsköterska, arbetade i Limhamn och hade förklarat sig villig att byta lägenhet med Lottie Dahlman. (Detta efter upprepade mystiska händelser i huset, aktioner som verkade riktade just mot Katarina Berggren.)

Strax före mordet hade Lottie Dahlman besökt husets fastighetsförvaltare, kommit överens med honom om lägenhetsbytet och skrivit kontrakt. När det var klart hade hon sagt adjö och gått. Fastighetsförvaltarens fru hade följt henne till dörren men inte lagt märke till om hon gått upp för eller nerför trappan, hon hade själv haft bråttom in, för High Chaparal skulle just börja.

Tvillingarna Berthels, 11 år, hade mött Lottie Dahlman

i trappan och de hävdade bestämt att hon varit på väg upp-
för trappan. Det var mycket möjligt, hon kunde vara på
väg upp till vinden för man kunde komma till Kertzingers
ateljé den vägen. Hon kunde också varit på väg upp för att
besöka Ka-tarina Berggren, som bodde på fjärde våningen,
men som inte var hemma vid tillfället i fråga.

Tvillingarna hade också haft bråttom in, de hade inte
kontrolleret Lottie Dahlmans vidare förehavanden. Ett par
minu-ter senare hade fröken Dahlman mött någon i trap-
pan, högre upp än mellan tredje och fjärde våningsplanet.
Denne någon var den siste som sett henne i livet.

Vem som helst kunde ha stått gömd uppe vid vinds-
dörren, vem som helst kunde ha gripit tag i den lätta flick-
kroppen och knuffat henne över räcket, ner i hisschaktet.

Alla Lottfes kolleger vid teatern tycktes ha säkra ali-
bin. Eller också skyddade de varann – Lottie hade haft
många ovänner, det hade ofta varit strid på kniven om
rollerna. Ett var säkert: Lottie Dahlman hade varit en
”karriärbrallis”, som varit villig till nästan vad som helst
för en bra roll.

Det blev som vanligt en massa rutinförhör; med hyresgäs-
terna i trappa E – fru Larsson, fröknarna Marklund, Gus-
tav Fredriksson, Elna Sanderson, fastighetsförvaltaren,
vaktmästaren. De gav ingenting och det hade Sanger hel-
ler inte väntat. På hans anteckningsblock fanns slutligen

fyra namn, understrukna med kraftiga streck. De var:

Kertzinger

Toni Martins

Sammy M’bwala

Michael Markland

Kertzinger hördes först, han var bland de starkast miss-
tänkta. Han hade stått flickan nära. Och på partyt två da-
gar före mordet hade han yttrat: ”Jag önskar att jag blev
kvitt henne”, eller något liknande.

De satt mitt emot varann vid skrivbordet och Sanger
studerade Kertzinger diskret; utan att det märktes la han
alltihop på minnet: gesterna, mimiken, ordvalet, till och
med klädseln.

Kertzinger var helt sedesamt sorgklädd: mörk kostym,
svart skjorta och vit slips. Han var blek och orakad. Det
såg ut som om han gråtit eller möjligen bara sovit illa.
Ärret på kinden lyste rött mot den gulbleka hyn.

Sanger bjöd på en cigaretten och sköt fram askfatet.

”Jag beklagar sorgen”, började han stelt. ”Det måste ha
varit en smärtsam förlust för er. Även om det förekom
vissa misshälligheter.”

Han väntade. Bollen var hos Kertzinger.

Kertzinger lutade sig framåt. Han hade påsar under
ögonen, det såg ut som om han inte fått en blund i ögonen
sen mordet.

”Kommissarien måste förstå”, sa han. ”Det värsta för

mig är inte att Lottie är död. Inte ens att hon dog på det sättet. Det värsta är att jag inte älskade henne. Att jag inte ens tyckte om henne. Hon hade blivit ett påhäng.”

Han tystnade, stödde armbågarna mot skrivbordet och satte ihop fingertopparna.

”Nu är det sagt”, sa han.

Sanger bläddrade i sina papper.

”Ni hade bott tillsammans i tre månader.”

Kertzinger nickade.

”Tre förfärliga månader. Jag är inte lätt att leva tillsammans med. Lottie var inte lätt att leva tillsammans med. Det var fruktansvärt – ibland. Är kommissarien gift?”

”Nej.”

Kertzinger teg, strök sig över det tjocka mörka håret, log plötsligt, ett leende som gjorde honom tjugo år yngre.

”Hon stod ut med mig för mina pengars skull”, sa han. ”Jag är en liten mager halvgammal jude med mardrömmar om nätterna. Och en flicka som Lottie. Tror kommissarien på kärlek?”

Sanger svarade inte. Han lekte med papperskniven på skrivbordet, såg rakt framför sig på en punkt ovanför Kertzingers huvud.

”När såg ni henne sist?” frågade han abrupt.

”På morgonen. Det vill säga, jag såg henne knappast, det var så här: hon stiger tidigt upp, ovanligt tidigt den morgonen, säger att hon har viktiga ärenden att uträtta.

Jag bryr mig inte om det, jag halvsover, jag sover alltid länge om morgnarna. Sen går jag ut, och när jag kommer hem har hon gått till teatern. Hon har repetitioner på eftermiddagarna. Hon har varit hemma och bytt kläder, slängt sin klänning och skor och strumpor i en hög på golvet. Jag tar upp dem, hänger upp klänningen, ställer undan skorna. Sen börjar jag måla, håller på hela eftermiddagen . . .”

”Så ni såg henne aldrig igen, sen hon gått på morgonen?”

Kertzinger skakade på huvudet.

”Nej”, sa han. ”Jag sa inte ens riktigt adjö åt henne, jag var för sömnig.”

”Och var befann ni er vid åttatiden på kvällen?”

”I ateljén. Jag målade.”

”Ensam?”

”Naturligtvis. Jag målar inte inför publik.”

”Ingen modell?”

Kertzinger såg föraktfullt på kommissarien. Visste inte alla människor att han aldrig målade efter modell?

”Så ni var ensam i ateljén hela kvällen. Ni såg inte på TV? Fick inget besök? Inget telefonsamtal?”

Kertzinger tänkte efter. Jo, han hade faktiskt haft ett samtal, det var en person som ville köpa en tavla. De hade talat ganska länge. Det var mycket möjligt att samtalet hade pågått just vid åttatiden, det var rentav troligt.

Sanger antecknade. Sen sa han:

”Ni förstår väl att det innebär ganska mycket för er, om det kan fastställas att ni talade i telefon just vid den aktuella tiden?”

Kertzinger stirrade.

”Men kommissarien menar väl ändå inte att ni misstänker mig för att ha mördat Lottio? Herregud, jag var trött på henne, men det finns väl ändå andra sätt att slippa ifrån en flicka.”

”Vi misstänker ingen”, sa Sanger stelt. ”Men det är vår skyldighet att ta reda på så många fakta som möjligt.”

”Ja, det är sant. Det är ert jobb. Oss emellan sagt, kommissarien, ett helvetes jobb.”

Sanger reste sig och Kertzinger gjorde detsamma. Han förstod att förhöret var avslutat, åtminstone för tillfället. I dörren vände han sig om och sa:

”En sak är jag i alla fall glad för. Hon slapp uppleva besvikelsen att inte bli prima ballerina. Hon hade lite svaga vrister. Hon visste det själv. Hon skulle aldrig ha nått toppen.”

Sammy M’bwala hade inget alibi. Han hade promenerat i Botaniska trädgården i Lund, han hade inte mött någon som kände honom. Vid halv niotiden hade han gått hem till sitt rum.

Han grät, lutad mot Sangers skrivbord. Hans stora händer öppnades och slöts konvulsiviskt, han försökte inte

dölja att han grät, lät tårarna rinna utan att torka bort dem. Sanger hade aldrig sett något så förkrossat i hela sitt liv.

Sammy svarade knappast på frågorna. Han ruskade på sitt runda huvud, han tycktes inte längre förstå svenska. Han var det sämsta vittne Sanger någonsin haft att göra med.

Medicinare, tänkte Sanger. Finns det inga piller han kan ordinera åt sig själv? Han följde Sammy till dörren, klappade honom tafatt på axeln.

”Seså”, sa han. ”Försök ta det lugnt.”

Nej, vittnet M’bwala hade inte varit till mycken hjälp.

Toni Martins stod närmast på listan. Han hade inte heller något klart alibi; han hade varit på bio. Ensam.

”Jag skulle vilja veta lite om vad som hände på partyt hos Kertzinger”, sa kommissarien. ”Jag har hört en hel del i stort sett samstämmiga versioner. Det var ett gräl mellan Lottfe Dahlman och Michael Markland. Jag skulle vilja höra er uppfattning om saken. Efter vad jag förstått hotade fröken Dahlman Markland på ett eller annat sätt.”

”Hon visste nog inte riktigt vad hon sa”, sa Toni undvikande. ”Hon hade druckit en hel del – jag tror inte att det hon sa hade någon betydelse.”

”Ni har ingen aning om vad hon åsyftade?”

”Inte det minsta.”

”Vet ni någonting om Marklands tidigare förehavan-

den?”

Toni skakade långsamt på huvudet.

”Jag har bara känt honom några månader. Jag har inte observerat nånting anmärkningsvärt.”

”Efter vad jag förstått anklagade hon honom bland annat för narkotikamissbruk. Hennes tidigare vän, Roger Peters, greps för bland annat narkotikasmuggel mellan Malmö och Köpenhamn.-

”Jag tror inte att Michael har haft nånting med det att göra.”

”Det verkar som om fröken Dahlman anklagade honom för det. Hon sa nånting om tjalla. Att tjalla i narkotikakretsar är ett allvarligt brott. Det straffas ofta med döden.”

”Vart vill kommissarien komma?”

Sanger suckade.

”Er vän är försvunnen”, sa han. ”Han försvann samma dag mordet ägde rum. Det vore bättre för honom, om han vore här”

Toni sa häftigt:

”Det har hänt förr att Michael gett sig iväg utan förklaring. Hans tillvaro är inte inrutad som vår, han har fortfarande ett behov av frihet.”

”Vi respekterar hans behov av frihet”, svarade Sanger torrt. ”Men det vore bättre för honom själv, om han inställde sig för förhör.”

”Michael är ingen mördare. Han stack från Vietnam

för att han inte kunde döda sina medmänniskor.”

”Vi har fått en annan version av saken.”

”Michael har ingenting med det här att göra”, upprepade Toni häftigt.

”Det är det vi får se.”

Toni reste sig och började gå runt rummet, runt skrivbordet, i en halvcirkel. Sangers mörka blick följde honom tankfullt. Toni tänkte: Vi är som försöksdjur, apor eller marsvin, vi är skilda från honom där av en tunn glasvägg. Han ser alla våra rörelser genom den där väggen, han försöker till och med räkna ut vad vi tänker, vad vi ämnar ta oss till närmast ... Han försöker bestämma sig för vem han skall slå ner på först. Det enda som fattas honom är en vit rock och en dissektionskniv. Fast man behöver kanske inte ha vit rock för att dissekera försöksdjur ...

”Nå?” sa Sanger. ”Har ni bestämt er?”

”Okej”, sa Toni. ”Jag ska ta reda på honom.”

Sanger nickade.

”Fint”, sa han. ”Jag hoppades på det. Det blir under alla förhållanden lättare för er än för oss. Och framför allt diskretare. För oss vore det som att leta efter en nål i en höstack. Det skulle kunna ta veckor att gräva fram honom. Men ni kan få tips från era gemensamma vänner.”

Han sa ”vänner” med ett tvetydigt tonfall.

Toni såg hastigt upp.

”Jag går i god för Michael”, sa han. ”Han är ingen

mördare.”

”Ni sa det nyss.”

Som gud, tänkte Toni. Stor och mörk och självbelåten, han har alltid rätt, han står på den rätta sidan, han har inga problem.

”Jag ger mig iväg genast”, sa Toni. ”Det är ingen idé att ni låter någon följa efter mig. Hittar jag honom tar jag hoom med tillbaks.”

”Tack”, sa Sanger.

”Det är för hans skull, inte för er.”

Sanger smålog, han liknade Humphrey Bogart, Toni hade inte lagt märke till det förut. Likheten var löjlig, samma blick, samma leende, samma hårfäste.

Jävla filmdeckare, tänkte Toni. En gud med dissektionskniv. En filmgangster.

”Vi litar på er”, sa Sanger vänligt och la handen på Tonis axel. ”Lycka till. Och ta väl vara på honom.”

Toni svarade inte.

Efter förhören kunde kommissarie Sanger göra det första sensationella avslöjandet:

Det var gamle herr Fredriksson som hade klottrat orden ”Miss Klumpfot” på fröken Berggrens dörr natt efter natt. Han hade gjort det i ren desperation, hon hade hållit honom vaken om nätterna med sin grammofon och sitt klampande. Han hade klagat hos värden men det hade inte

hjälp. Han hade lagt lapparna i brevlådorna först, det hade inte hjälpt. Till slut blev han desperat, han ville försöka skrämma henne. Det hade visserligen lyckats, hon höll sig tyst nu, men det var ändå inte så Fredriksson hade velat ha det.

Han hade ingenting med det andra att göra. Han hade bara velat skrämmas. Han hade inte önskat livet ur någon.

Kommissarien lät sig nöja med det. Tills vidare. Han hade avslöjat en ganska oskyldig troublemakare.

Han sökte fortfarande efter en mördare.

Michael

Toni satte sig i bilen och körde ner mot stan. Den varma sommareftermiddagen gled förbi utanför bilrutorna, han vevade ner en ruta och värmen kom in, smög sig klibbig upp-efter hans bara arm, runt hans axlar. Den flåsade honom i nacken, som ett stort ludet djur. Man kunde inte skaka den av sig.

Alltihop är hettans fel, tänkte Toni. Dom blir som galna, det är inte så konstigt.

Fredriksson hade inte orkat med det. Värmen, trycket mot hjässan, ljuden som flöt mellan lägenheterna, ut och in genom ständigt öppna fönster. Kits eviga grammofonmusik – sånt är värre när man är gammal.

Toni hade mött tvillingarna vid lekplatsen när han var nere och hämtade bilen. De hade hängt med huvana och stirrat i marken, blivit blodröda då han sagt hej. Knipit ihop läpparna.

Det hade hänt nånting med tvillingarna, nånting allvarligt, vad det nu kunde vara.

Toni rundade Malmöhus slott och körde in i kvarteren på väster. Han visste var cafeet låg, han hade hört talas om

det men aldrig varit där. De invigda kunde köpa sin narkotika där, det var säkrare än på Gustav Adolfs torg. Man kunde vara mera ostörd och det var mindre risk för att man skulle bli lurad.

Pojken bakom disken på café Cirkeln såg likgiltigt upp då Toni kom in. Det fanns ingen annan än han i det yttre rum-met. Det grönmarmorade golvet var sjaskigt, duktrasorna på borden solkiga. Mönstret på väggarna liknade asymmet-riskt placerade snusloskor, jukeboxen stod stum i ett hörn, ett slags modernt monstrum, för tillfället bragt till trumpen tystnad.

”Vad var det om?” frågade pojken.

”Jag söker Michael Markland”, sa Toni. ”Vi skulle träffas här klockan sex”, ljög han.

Pojken stirrade slött på Toni. Hans läppar rörde sig. ”Han är inte här”, sa lian till slut. ”Han har inte sagt nåt om att nån skulle komma och söka honom.”

”Det är viktigt”, sa Toni otåligt. ”Det gäller liv eller död”, la han till, fast med avsmak, men det passade likasom. Han tog upp en tia och la den på disken, en centimeter från pojkens hand. Fingerspetsarna med de långt nerbitna naglarna närmade sig sedeln som en spindel sitt byte. Toni la handen på den.

”Hur ska jag kunna veta att du inte är snut”, brast det ur pojken, hjälplöst, mot hans vilja. Han sneglade på sedeln. ”Dom har vart här och frågat efter honom.”

”Michael och jag är kompisar”, sa Toni. ”Ser jag ut som en snut kanske?”

Pojken glodde under lugg.

”Ja”, sa han.

”Om du inte vill säga var Michael är, så kan du i alla fall ge mig adressen till den där målaren, Röde Dan i Lund. Dom är ju kompisar, Michael står modell för nån tavla. Det kan ju inte vara nån risk för dig att ge mig hans adress, den kan jag ju ändå få tag i, i synnerhet om jag är snut.”

Pojken stirrade tomt, det rörde sig långsamt inne i hans hjärna, något slags beslut formade sig därinne.

”Hans adress”, sa Toni och släppte sedeln.

Det blev plötsligt liv i grabben. Processen inne i hans huvud var klar. Han rev upp en bit papper och en pennstump, kratsade ner några ord och räckte Toni lappen.

”Är han inte på den adressen så jobbar han på Konsthallen. Han dekorerar en hel vägg där”

Det sista kom med en tydligt märkbar biton av stolthet.

”Fint”, sa Toni. ”Tack ska du ha.”

Grabben svepte ner sedeln i fickan med den snabbaste gest Toni nånsin sett.

”Hej”, sa han.

”Hej”, sa Toni.

Han smålog för sig själv då han gick mot bilen. Som en dålig deckare, tänkte han. Den hålögde grabben med sin skitiga trasa i handen, sedeln, hela scenen, samtalen ord

för ord, alltihop var som klippt ur en dålig deckare från 40-talet. Kvasi-amerikansk. Det går alltså till så i verkligheten, tänkte Toni. Det hade jag aldrig trott. Är det faktiskt verkligheten som härmar dikten? Agerar vi som vi gör därför att vi vet, vi har läst, vi har sett på film att det är så det går till?

Toni kom att tänka på kommissarie Sanger, denne gud i brun kostym bakom sitt skrivbord, Humphrey Bogart materialiserad, mitt ibland dem. Michael skulle skratta om han visste vem som var på jakt efter honom. Men Toni var säker på att trots den skenbara vänligheten, hyggligheten, klappen på axeln, var kommissarie Sanger farlig. Farligare än gud. På något sätt hade han lyckats bända upp tvillingarnas hårt slutna läppar och plocka fram hemligheten. Vilken den nu kunde vara.

I den stora vestibulen i Lunds Konsthall fann Toni Röde Dan. Som en annan Michelangelo svävade han mellan tak och golv, sittande på en upphissad bräda som gav intryck av att den när som helst skulle ge efter för hans tyngd. Han hade mage som Cornelis Vreeswijk, han var tjock som en tunna hade hår och skägg som en valfångare, rött, morotsrött. Han var otrolig; en figur ur en shakespearekomedi.

”Goddag”, sa Toni nerifrån golvet. Han kände sig löjlig där han stod, med huvudet ungefär en meter under konstnärens dinglande fötter.

Röde Dan kastade en blick neråt och röt:

”Vafan vill du?”

”Jag söker Michael Markland.”

”Är du snut?”

”Nej. Måste man vara det för att fråga efter honom?”

”Dom har vatt här och sökt honom.”

”Dom är väl underrättade”, sa Toni. ”Jag är en kompis till honom. Vi bor i samma kåk i Malmö.”

Dan kravlade sig nerför en stege och kom rullande över golvet som en sjöman på däck.

”Aha”, sa han. ”Michaels vackre vän. Inte illa, inte illa alls.”

Och han la huvudet på sned och gick runt Toni, skärskådade honom från huvud till fot, värderade.

”Snyggt”, sa han. ”Verkligt snyggt. Lite för mager kanske, men det kan byggas på. Äh, ta och ta av dig skjortan, va?”

”Jag har inte kommit hit för att klä av mig”, sa Toni kyligt.

”Äh, bara lite grann va. Du kan väl åtminstone knäppa upp. Michael sa att du vore en fin Adam, du förstår, grabben, jag har inte fått tag i nån Adam än. Dom här satans studenterna ser antingen ut som bonddrängar eller också är dom kutryggiga och hjulbenta. Jag skulle behöva en kille som du. Du får betalt. Per timme. Va?”

”Jag måste ha tag i Michael”, avbröt Toni. ”Det är vik-

tigt.

”Jaha, ja”, sa Dan och drog sig i skägget. ”Man skulle kanske kunna göra en byteshandel? Du står modell för Adam och jag talar om var du kan hitta Michael.-

”Okej”, sa Toni. ”Var finns han?”

”Lugn i stormen, du ska få adressen. Det går ingen nöd på honom där han är nu. Han har inte vatt utom dörrarna på en vecka”

En vecka. Det innebar att Michael inte varit i Malmö den dan mordet begicks. Toni andades lättare.

”Går det att bevisa?”

”Vi är två man som kan vittna om det. Slappna av va, Michael har legat i ide hela veckan.”

”Titta nu här”, fortsatte Dan och pekade på den halvfärdiga målningen som sträckte sig över en hel vägg. ”Här ska du stå, du ser jag har lämnat ett tomrum. Här mellan Eva och ormen. Har du sett en läskigare brud? En polare raggade upp henne, hon är ännu värre i verkligheten. Alldeles vit och stora blåådriga bröst och feta vita lår, som sur skummjolk. Det är så man har lust att bli bög, när man ser henne.”

Toni såg för första gången på det halvfärdiga konstverket. Det var jättestort, fantastiskt, det var fult, grymt, ursinnigt. Toni svalde.

”Fint”, sa han.

”Det är Människligheten”, förklarade Dan. ”Bara det,

mänskligheten. På gott och ont. Mest ont.”

Bland mängden av kroppar kunde Toni urskilja den storbystade Eva och ormen som dinglade, grön och äckligt uppsvälld, från en trädgren över hennes huvud. Nere till vänster fanns Beatles i en snygg formation; de stod i en fyrkant, alla fyra med högra armen utsträckt och spetsen av pekfingerarna berörande varandra. Det utgick en kraft från dem — det var som ett slags skapelseakt. En annan del av tavlan visade ett upplopp, hus som stod i lågor, fallskärmssoldater. Den heliga Teresa av Avila knäböjde under dunkla skyar, ovanför hennes huvud dinglade någon i en galge, han hade Che Guevaras ansikte.

Michael fanns mitt på väggen, lite ovanför de andra. Hans lidande ansikte var blekt, han hade blod runt läpparna, öppna ögon. Runt hans långa ovårdade hår glänste en gloria med matt sken. Toni svalde.

Det var verkligen Michael, i Frälsarens gestalt, med de magra lemmarna sargade av spikarna. Det var alltigenom Michael. Så tydligt hade Toni aldrig sett honom förut.

”Du har lyckats bra med Kristusfiguren”, sa han.

Den tjocke målaren stod en stund tyst bredvid Toni.

”Det var enkelt”, sa han slutligen. ”Jag behövde bara måla vad jag såg.”

”Ja”, sa Toni. ”Jag undrar vad som kommer att hända honom nu?”

”Han fullföljer sitt öde”, sa Dan. ”I evigheters evig-

heter. Så som det en gång för alla är bestämt. Korsfästelse, nertagning från korset, uppståndelse.”

”Jag menade Michael”, sa Toni. ”Jag är orolig för honom. Jag tror att han är misstänkt för mord.”

Toni tog färjan över till Köpenhamn. I fickan hade han en hopvikt papperslapp med en adress till ett av husen vid de smala ruffiga gatorna bakom Nyhavn. Där skulle Michael finnas. Toni gjorde sig inga illusioner om hur det skulle se ut där och i vilket tillstånd han skulle finna Michael.

Som en agentfilm, tänkte han. En tia till en mager grabb på ett langarcafé — man får en adress i utbyte. Nästa adress får man praktiskt taget betala med sin egen kropp, genom att lova stå modell, bli förevigad på en vägg i Lunds Konsthall. Androm till varnagel.

Om Dan talat sanning hade Michael rest till Köpenhamn redan på tisdagseftermiddagen — flera timmar innan Lo-Lo mötte sin död på botten av hisschaktet. Om Dan talat sanning, respektive om Sanger kunde fås att tro att Dan talade sanning, skulle Michael inte behöva hålla sig gömd.

Det var ju inte ens säkert att han verkligen höll sig gömd. Enligt fastrarna hände det ibland att Michael plötsligt försvann, blev borta några dar, kanske en vecka.

Toni stod på nedre däck och såg på vattnet som skum-

made som vispad äggvita kring skrovet. Måsarna seglade liknöjt över fartyget, dök plötsligt i eleganta bågar, de dök efter allting — cigaretterfimpar, apelsinskal, till och med spottloskor. Rena vita fåglar som åt vad som helst, vackra glupska fåglar med vita fjädrar och gula knappögon.

Han kom att tänka på raden av Lo-Los dockor och plysch-nallar ovanför Kertzingers säng. Hennes väktare och mascots — de hade inte förmått skydda henne. Toni undrade om de fortfarande satt kvar i en rad där ovanför sängen. Han undrade om Kertzinger kunde sova om näterna, ensam i sin breda säng, eller om redan en ny Lo-Lo delade den med honom.

Vattnet fräste vitt som vispad äggvita, måsarna flöt långsamt, elegant över fartyget, spejade med sina vaksamma gula ögon, dök och kivade om avskrädet.

Det var fullt med människor runt Toni och han såg på dem i smyg och försökte räkna ut vem av dem som var sänd av Sanger för att bevaka honom. Det var nånting underligt med båtpassagerarna, Toni kom först inte på vad det var. De såg vanliga ut, var klädda som vanligt, män och kvinnor, yngre och äldre. Men de var alldeles tysta, en spöklik tystnad, en tystnad som på havets botten.

Då såg han det. De gestikulerade allesammans, gjorde tecken med händerna, skrattade, de förde livliga konversationer med varann, men dödstyst. Det var spökligt tills

det gick upp för Toni att han hade hamnat mitt uppe i en sällskapsresa för dövstumma.

En ung man stod för sig själv ett stycke från de andra. Han rökte och såg tankfullt ut över vattnet. En gång kastade han en förstulen blick åt Tonis håll.

Sanger, tänkte Toni. Han kunde ändå inte låta bli att skicka en skugga efter mig, jävla filmdeckare, tror han är smart va?

Toni drog upp en cigarett och gick fram till mannen.
”Förlåt, har ni möjligen en tändsticka?”

Mannen såg en sekund oförstående ut, så såg han på cigaretten och hans ansikte lyste upp. Hastigt fick han fram en tändsticksask, drog eld på en sticka och tände Tonis cigarett. Han log hela tiden; han verkade överlycklig över att få stå till tjänst.

”Tack”, mumlade Toni och vände sig bort. Han skämdes. En liten stund senare såg han att mannen börjat en livlig diskussion med en av medresenärerna. Han gestikulerade, nickade och log, inte ett ljud kom över hans läppar, han log och skrattade och gestikulerade. Det var tydligt att han var en man utrustad med ett glatt lynne.

Jävla Sanger, tänkte Toni. Inte ens det. Inte ens det nöjet kunde du unna mig, att få avslöja din lille smygare.

Hamnen skapades framför hans ögon, de långa ålderdomliga magasinlängorna, kolhögarna, de smala medeltidshusen som vände sina gula, blå och skära fasa-

der mot vattnet. En trivsamt småstads ansikte, leende, speglade sig i vågorna. Bakom fanns miljonstaden, man anade den knappast.

Huset såg nästan ännu ruffigare ut än Toni föreställt sig det. Det skulle ha verkat obebott om det inte varit för de över-fulla soptunnorna på gården. Locken stod på glänt; innehållet i tunnorna visade sig i all sin skamlöshet.

Några gråbleka ungar lekte på gården. En av dem, en flic-ka som skulle bli vacker om några år, fast det visste hon inte, ett slags bakgårdarnas Pippi Långstrump, visade honom vä-gen upp för trapporna där det luktade damm och kokt kål och misär.

Det fanns ingen namnskyld på dörren, inte ens en pappers-lapp med ett namn, men flickan försäkrade ivrigt att det var rätt dörr. Hon läste på Tonis papperslapp igen och nickade häftigt, jo, det var där.

”Han är hemma”, sa hon.

Hon tog tacksamt emot Tonis slant, neg och sprang ner för trapporna och ut på den unkna gården, ut till soptunnorna och lekkamraterna och smutsen och livet som väntade henne därute.

Toni knackade på dörren. När ingen svarade knackade han en gång till, sen tog han i handtaget och tryckte ner det. Dörren gick upp och han öppnade den långsamt.

Det var ett slags kök, och det fanns en man därinne.

Han stod böjd över nånting, Toni kunde inte se vad det var. Det var ganska mörkt därinne, för ett par av rutorna i det lilla fönstret hade ersatts av bruna pappskivor.

Mannen lyfte huvudet, såg på Toni och tog ett par steg emot honom. Hans händer var egendomligt stela och svarta, han höll dem ett stycke från kroppen som om de inte hört till den, som om de var av trä. Toni stirrade på honom och förstod plötsligt vad mannen höll på med och vad han hade på händerna.

Lera. Ett stycke lera, en oformlig klump. Han hade stått böjd över lerklumpen, han hade lera i ansiktet, på kläderna. Det stämde. Han var skulptör, Dan hade nämnt det.

”Vad vill ni?” sa mannen ovänligt.

”Jag söker en god vän”, sa Toni nervöst och försökte låta bli att se ut som en civilklädd polis. ”Jag har fått reda på att Michael Markland skulle finnas här.”

Skulptören mätte Toni med en blick som svämmade över av ohöljt förakt. Mockajackan, pressveckan, skjortkragen. Toni kände att han var vägd på våg och befunnen för lätt.

”Känner honom inte”, sa mannen nonchalant och lutade sig mot bordet där han hade sin lerklump. ”Ni måste ha gått fel.”

”Dan gav mig adressen, Röde Dan, målaren i Lund. Se här, han har själv skrivit den.”

”Roul Stender”, läste mannen. ”Jodå, det stämmer, det

är jag, och det är Dans stil. Så långt är det nog okej. Men det behöver ju inte betyda att den ni söker finns här. Har ni tillstånd att göra husundersökning så ro fram med det.”

”Det har jag inte.”

”Nej, det har ni inte. Och ni liknar inte nån av Michaels vänner.”

Åter for blicken över Toni, föraktfullt, från skjortkragen till skospetsarna.

Toni svarade snävt:

”Jag trivs med rena kläder.”

”Okej, okej, ni trivs med rena kläder. Det är er ensak.”

Stender representerade något som Toni aldrig förr sett: han var en åldrande beatnik. Han var säkert över femtio, liten och mörk, lite hjulbent, med hår till axlarna och ett toviggt skägg, figur som en tjugooåring, klädd i jeans och fläckig tröja.

De såg på varann och fann till sin förvåning och samtidigt, att de båda kämpade för samma sak: att skydda Michael.

”Jag tar inga risker”, sa Stender långsamt. ”Men om det är så att Michael vill träffa er så ska jag se till att han är här vid tiotiden i kväll. Ni kan komma tillbaka då. Ensam.”

Han gick bort till vasken och började ursinnigt skrapa bort torkad lera från händerna.

—Ge er iväg”, sa han över axeln. ”Ni kan ändå inte stå

där och stirra till klockan tio!”

Toni vände på klacken och gick. Han var ganska säker på att Michael funnits nånstans i närheten – kanske han hört hela samtalet genom den öppna dörren i andra ändan av köket.

Det förvånade inte Toni att Michael tagit sin tillflykt till en plats som den här. Vad som förvånade honom var fort-farande att verkligheten efterhärmade fantasin – var det inte på just såna här ställen man i bok efter bok, film efter film hade sökt folk som var misstänkta för mord?

Michael hade inte dödat någon. Michael skulle inte kunna döda en insekt en gång. Var det inte för den skull han hade flytt från det legala dödandet på slagfältet, riserat att bli fast, att aldrig mer få komma hem?

Toni gick och drev på gatorna, längs kanalen, över broarna, på boulevarderna. Skymningen sänkte sig över staden, bäddade in den, gjorde den vackrare, mjukare, vänligare. När lyktorna började tändas som brokiga pärlband inne under Tivolis grönska gick han långsamt tillbaka till Nyhavns-området.

Den här gången var gården tom, fast det rasslade kring soptunnorna, skrapade som av många små fötter. Toni skyndade uppför trappan, den saknade lyse, han fick treva sig fram till den rätta dörren. Han knackade.

Dörren öppnades nästan genast och Roul Stender stod på tröskeln. Han hade en slocknad cigarett mellan läp-

parna, han log vänligt. Hans händer var någorlunda rena.

”Kom in”, sa han. ”Hans nåd tar emot.”

Och han gick före genom det smutsiga köket, genom dörren och in i ett bakomliggande rum.

Michael låg utsträckt på nånting som såg ut som en gammal trasig dyschatell. Rummet var en skräpkammare, fast det var nästan omöjligt att urskilja några bestämda konturer, allting var insvept i en slöja av rök. Bredvid Michael stod ett bord med ett stearinljus i en flaska.

”Se på fan”, sa Michael och reste sig på armbågen. ”Så du kom själv, riddar Lancelot. Hur många drakar har du dödat i dag?”

”Det är allvar, Michael. Lo-Lo är död.”

Michael sjönk ner på rygg igen med armarna under huvudet.

”Hörde du vad jag sa?”

”Tror du inte jag läser tidningarna riddar Lancelot?”

”I vilket fall som helst – du måste komma hem. Tanterna är oroliga för dig.”

Bakom Tonis rygg brast Stender ut i ett bubblande skratt. ”Om tanterna är oroliga, då måste du genast resa hem”, sa han.

”Håll käften bägge två, jag tänker”, sa Michael.

Toni lutade sig mot väggen, Stender hade sjunkit ner på en trasig stol och lyckats få eld på sin cigarettfimp. Luften i rummet var så kväljande att Toni mådde illa. All-

ting i rummet var smutsigt, nästan på gränsen till förruttnelse. Ovanför sängen glödde en målning som en trotsig fanfar, det var en tavla målad direkt på den sjaskiga tapeten, sagolika färger i rött, orange, guld.

Stender såg Tonis blick och spottade på golvet.

”Skit”, sa han. ”Han som bodde här före mig var tokig. Han sitter på dårhus nu.”

Michael hade tänkt färdigt, han reste sig på armbågen igen och sa långsamt:

”Och på vilket sätt berör det mej att den där lortjantan är död?”

”Bara att du måste inställa dig för förhör, du som andra. Sanger tycker det verkar misstänkt att du håller dig undan.”

”Sanger?”

”Kriminalarea.”

Michael flinade.

”Så han har skickat dig, Lancelot, räddaren i nöden.”

”Han har inte direkt skickat mig. Dom skulle ändå ha fått tag i dig, förr eller senare. Dom kan sitt jobb. Och ju längre du håller dig undan, dess misstänktare verkar det. Om du följer med mig nu kan du låtsas att du inte haft reda på nånting alls om mordet.

”Vad har Dan sagt? Jag menar till snutarna?”

”Att du reste hit redan på eftermiddagen. Lo-lo dog vid åttatiden på kvällen.”

”Tror du inte jag vet när hon dog? Det var exakt klockan elva minuter över åtta.”

”Den exakta tiden har inte varit uppgiven i någon tidning”, sa Toni.

Toni visste att han aldrig skulle glömma den natten, att han när som helst under sitt liv skulle kunna återkalla den i minnet, lika verklig, eller lika överklig, som den varit. Själva rummet var som en teaterscen, rekvisitan lånad från Tolvskillingsoperan: smuts, paltor, trasiga möbler, saker som för länge sedan upphört att fungera, som bara fanns där, hopsamlade i högar.

Och Michael på sängen, orörlig, likgiltig, som om han inte spelade med i pjäsen. Han stirrade på målningen på väggen ovanför sitt huvud, han teg och rökte.

Stender hade gått ut. Toni hade satt sig vid sängens fotända, han lutade sig mot väggen, såg på stearinljuset som brann i sin flaska, såg på Michaels orörliga kropp. Det var som en likvaka.

”Riddar Lancelot”, sa Michael sömnigt och hans huvud föll åt sidan. Han sov, och Toni tog ifrån honom cigaretten, slängde den på golvet och trampade på den. Till slut somnade han själv, hopkrupen vid sängens fotända.

Gryningen väckte honom och han slog upp ögonen, såg det svartnade taket, de trasiga tapeterna, målningen på

väggen, sängen.

Michael. Michael var inte där, sängen var tom. På den smutsiga huvudkudden syntes ännu avtrycket efter hans huvud. Toni reste sig hastigt och gick ut i köket. Där stod Michael vid nånting som skulle föreställa en spis och tillagade nånting som skulle föreställa kaffe.

”Hej, Lance”, sa han. ”Kaffet är färdigt, drick snabbt, drakarna väntar. Vad var det du sa han hette, den där kommissarien?”

”Sanger. En mörk djävel, han ser rakt igenom en.”

”Du är genomskinlig som glas, riddar Lancelot. Men så har du heller ingenting att dölja. Drick ditt kaffe, det kan du behöva. Du ser förfärlig ut.-

Toni smakade på kaffet och gjorde en grimas.

”Du har alltså bestämt dig för att följa med?”

”Precisely”, sa Michael och log. ”Jag har bestämt mig. Du ska väl inte behöva slåss mot drakar ensam heller.”

Första flygbåten gick klockan sju. Det var dimmigt nere vid hamnen, en mjölkig dimma som skulle lätta uppåt dan, när solen bröt fram på allvar.

Toni och Michael var nästan de enda passagerarna på båten. De satte sig längst bak på en av de obekväma träbänkarna, och Michael somnade genast. Han satt med huvudet lutat mot Tonis axel, han smålog lite i sömnen som om han drömde om nånting roligt. Hans hår kittlade

Toni på halsen, det var otvättat och luktade hår. Toni vände bort huvudet och såg ut genom fönstret.

Varför gör jag det här? tänkte han. För Sangers skull? För Michaels? För Lo-Los?

Michael vaknade i samma ögonblick som båten la till vid kajen. Han reste sig, log och gäspade, sträckte på sig. Han verkade utvilad och på gott humör. Toni själv var dödstrött, han kände sig smutsig och orakad. Han visste att hans mörka skäggstubb kom honom att se ut som en tattare. Byxorna hade inga pressveck längre, mockajackan hade en oljefläck på den ena ärmen.

”Skit i det”, sa Michael generöst. ”Det är den goda viljan som räknas. Du har gjort dagens goda gärning.”

De båda tullarna såg på dem, utväxlade en blick och Toni kände hur det knöt sig i magen.

De blev kroppsvisiterade bägge två, i var sitt bås. Toni kände det som om han skulle dö av förödmjukelse. Han var färdig före Michael och stod och väntade otåligt. Michael kom ut, leende. Han knäppte sin skrynkliga manchesterjacka och sa halvhögt:

”Tror dom man är så jävla dum så man har cannabis i kalsongerna?”

Toni hade bilen stående nere vid färjeläget. Han satte sig i den och väntade medan Michael köpte cigaretter i en kiosk. När Michael sjunkit ner i framsätet gav han Toni en elak blick och sa:

”Jag såg det nog. Du skämde. Du gillade inte att bli tagen för bög, va?”

Toni körde Norra Vallgatan fram. Solen hade brutit igenom dimmorna, de hängde bara kvar som en lätt slöja under Kungsparkens lövkronor.

”Jag borde låtit dig ligga kvar i den där hålan hos den där halvgalne skulptören. Förr eller senare hade dom fått tag i dig ändå. Varför gör jag det här? Kan någon förklara det?”

”Ja, säg det”, sa Michael. ”Men jag råkar faktiskt veta det. Därför att du tycker om mig. Du kan helt enkelt inte låta bli att tycka om mig, fast du just nu sitter och tänker en massa otrevliga saker om mig – av vilka det minst kränkande är att jag kanske är en mördare. Varför ska du krångla till allting. Det är ju så enkelt.”

Bekännelsen

Toni parkerade bilen vid baksidan av huset.

”Vi går upp till mig”, sa han. ”Det är onödigt att du träffar dina fastrar just nu. Du måste bada och vila dig. Byta kläder. Du kan inte se ut så där. Sanger skulle bura in dig direkt.”

De lyckades komma uppför trapporna utan att möta någon. Michael såg ner i hisschaktet, ryste till.

”Där låg hon som en docka”, sa han. ”En mekanisk docka där mekanismen gått sönder. Men hon var ett as den där tjejen, knappast värd ett bättre öde.”

De gick vidare uppför trappan under tystnad. När Toni öppnat dörren och de gått in, sa han:

”Hon sa nånting hos Kertzinger om att hon skulle tjalla på dig. Sanger har tagit fasta på det. Han har säkert gått noga igenom hela dossiern om Roger Peters. Det blir väl fråga om hur pass insyltad du är där.”

”Jag har ingen trasa i den byken.-

”Det gäller att bevisa det för Sanger eller i varje fall få honom att tro det. Lo-Lo hotade dig öppet och inför vittnen. Du var kompis med Roger Peters som åkte fast för

narkotikasmuggel. Ni hade deserterat samtidigt från Vietnam.”

”Inte samtidigt. Jag korn före honom.-

Michael slängde sig fullt påklädd på sängen och drog upp sitt cigarettpaket.

”Hur lång tid har jag på mig? Jag menar, innan du larmar dom?”

”Vi åker ner tillsammans när du vilat dig. Det är ju ingen brådska. Sanger vet säkert redan att vi var med flygbåten.

Tids nog hinner du dit. Det vore kanske bäst om du tänkte igenom vad du ska säga. Vilka chanser du har att bevisa att du inte var i Malmö och framför allt inte i det här huset vid åttatiden i tisdags kväll.”

”Klockan elva minuter över åtta”, sa Michael.

”Hur vet du tiden så exakt?”

Michael flinade.

”Inside information. Jag känner en som var här då. Men det behöver vi ju inte låtsas om för Sanger.”

”Om du inte hade nånting med den där smuggelhistorien att göra så har du ju heller inget motiv för att mörda Lo-Lo-”

”Kanske inte det, nej.”

”Men om du vet det exakta klockslaget så vet du väl också vem mördaren är?”

”Det behöver inte vara samma sak. Och om jag vet

nåt, så tänker jag i alla fall inte säga det åt Sanger. Det får han tortera ur mig. Och det har han ingen befogenhet till.”

Toni gick ut i badrummet, tappade i badvattnet och tog fram rena handdukar.

”Du måste bada och tvätta håret och raka dig och klippa naglarna och försöka bli någorlunda mänsklig”, sa han. ”Sanger är pedant, det syns lång väg. Fan vet om han inte använder eau de cologne för men.”

Michael satte sig upp, fimpade cigaretten och började klä av sig. Han slängde kläderna i en hög på golvet. Toni lät dem ligga.

”Jag ska ordna öl och ett par mackor så länge”, sa han. ”Du måste ha nånting i dig.”

”Mysigt”, sa Michael. ”Picknick i det gröna. Frukost i gal-gens skugga.”

”Du behöver inte försöka verka kvick. Du sitter ganska illa till, den där Stender och Röde Dan är nog inga vidare vittnen.”

Michael reste sig och gick ut i badrummet. Toni gjorde i ordning smörgåsar och öppnade en ölburk, satte fram allt-ihop på skrivbordet. Telefonen ringde.

Det var Sanger.

”Ja, han är här”, sa Toni. ”Vi kommer om en stund, han måste göra sig i ordning först. Han kan ju inte gärna få förpesta hela polishuset.”

”Det är bra”, sa Sanger. ”Jag litar på er.”

”Det är inte ömsesidigt”, sa Toni och la på luren.

Michael kom ut ur badrummet med det långa håret drypande vått och bara en handduk kring höfterna. Han slängde sig på sängen igen, slöt ögonen. Det verkade som om han skulle somna.

”Du förstör min huvudkudde”, sa Toni.

Michael såg upp och log.

”Om det bara vore det”, sa han. ”Men det är värre än så: jag förstör ditt liv, din barnatro, din tro på mänskligheten, din tro på Det Goda som du fick i dig som barn.”

”Det fick jag inte. Varken då eller senare.”

”För jag har ljugit för dig”, fortsatte Michael. ”Jag har ljugit om en ganska väsentlig sak och nu tänker jag tala om sanningen för dig. Lo-Lo visste om det.”

Toni teg och väntade.

”Jag deserterade inte. Dom skickade hem mig. Helt enkelt: dom ville inte ha mig. Så enkelt var det med det. Roger visste det, Lo-Lo visste det.”

”Men varför, Michael?”

”Dom skyllde på ett lätt hjärtfel. Och det är ju möjligt att jag har det. Men det var inte för det. Hur många killar med ett lätt hjärtfel tror du inte dör därborta?”

Michael låg på sidan, naken sår som på handduken, han var ytterligt mager, vartenda revben syntes under huden. Han var ytterligt mager, vartenda revben syntes un-

der huden..Han låg i samma ställning som på Dans målning. Det enda som fattades var spikhålen och glorian.

Symbolen för den lidande mänskligheten, tänkte Toni. Hur länge ska han behöva lida? Är det inte slut snart? Och vad har hans mellanhavande med USA:s krigsmakt och vad har Kristi lidande och död att göra med Lo-Lo?

”Dom ville inte ha mig”, sa Michael tjockt. ”Dom var rädda att jag skulle förstöra moralen för dom snygga präktiga yankeegossarna och dom stiliga negerynglingarna som har statens tillstånd att blanda sitt blod med dom vita därborta på ärans fält. Dom andra dög, dom skickades ut att dö därute, i skiten och svetten och ångesten i det där helvetesinfernot. Men jag fick inte ens lära mig hur man dödar. Jag ansågs inte värdig att bära vapen mot mina medmänniskor.”

Toni bekämpade en vild lust att gå bort till Michael, lägga armarna om hans magra kropp och trycka honom intill sig. Han vände sig mot fönstret.

”Har du en tändsticka?” sa han.

Michael fiskade upp en tändsticksask ur klädhögen och kastade den genom rummet.

”Catch”, sa han.

Toni såg ut genom fönstret, rökte och blåste ut röken i den varma förmiddagen. Ljudet från Kits grammofon hördes svagt. Det var lördag, hon var ledig från jobbet. Hon spelade lågt, eller också hade hon fönstret stängt.

”Du ville alltså hellre gälla för desertör än erkänna att du har hjärtfel?”

”Ja. Det är en fråga om värderingar.”

”Jag förstår. Och Lo-Lo kände till det där. Och hotade att basunera ut det. Var det för det hon måste dö?”

”Jag har inte sagt att jag dödade henne.”

Telefonen ringde igen.

”Sanger”, sa Toni. ”Han är rädd att förlora sitt byte.” Han lyfte luren.

”Ja”, sa han. ”Vi kommer om en kvart. Han måste ha nåt i sig, det tar inte lång stund. För resten har jag fått en så gott som fullständig bekännelse.”

De satte sig vid bordet och åt och drack. Michael slukade smörgåsarna, det verkade som om han inte ätit ordentligt på flera dagar. Det ringde på dörren och Toni gick för att öppna.

”Snutarna”, sa han. ”Dom kunde inte vänta längre. Tror du dom är civilklädda?”

Men det var inga poliser som stod därute. Det var Elna Sanderson, blek under pudret, med en ansats till läppstift och en blommig klänning som slutade strax under knät.

”Kom in”, sa Toni. ”Michael ska strax klä sig. Förlåt oredan.”

Hon kom in och såg skrämt på Michaels magra leamen, nödtorftigt dold av badhandduken.

”Goddag”, sa hon nervöst. ”Toni, jag har varit så oro-

lig. Du har varit borta hela natten. Och stackars Kit har inte vågat sova alls i natt. Hon flyttar i övermorgon. Det är klart nu med hennes efterträdare.”

”Det var bra”, sa Toni.

”Har du talat med kommissarien nyligen?”

”Jadå, två gånger alldeles nyss.”

”Vad säger han?”

”Det verkar inte som om han kommit nån vart sen sist. Men man vet ju aldrig vad han har för kort uppe i rock-ärmen. För ögonblicket är han mest intresserad av Michael.”

Hon såg skyggt åt Michaels håll och han flinade och svängde benen över sängkanten.

”Nå, riddar Lancelot”, sa han. ”Vad ska jag sätta på mig inför det viktiga sammanträffandet med allas vår kommissarie?”

Toni plockade fram ett par byxor, skjorta och en blazer, skor och strumpor, ett par kalsonger. Michael tog sakerna och försvann ut i badrummet. Elna vände sig mot Toni:

”Vad kommer Sanger att göra med honom?”

”Förhöra honom. Det är en ren rutinsak.”

”Dom kan ju inte fälla någon utan bevis, eller hur?”

”Om Michael är oskyldig så klarar han sig. Sanger är ingen idiot.”

”Vi får hoppas att det går bra.”

Michael sjöng medan han klädde sig och akustiken i badrummet gjorde hans röst mörk och fyllig. Han tog god tid på sig. När han kom in ställde han sig framför spegeln över byrån, vände och vred på sig och betraktade kritiskt sin bild.

”Jävla borgarbracka”, sa han. ”Det är bara slipsen som fattas. Och hatt och handskar.”

Toni sa:

”Om vi inte kör nu så kommer Sanger i egen hög person och hämtar oss. Drar en pistol och siktar från höften som Humphrey Bogart och snackar i mungipan.”

”Jag kommer att få tidernas garv när jag får se honom, om det är sant som du säger”, sa Michael.

Bilen stod parkerad på baksidan, vid lekplatsen. Tvillingarna stod därnere, hängde runt bilen, sparkade i gruset. Skriken från sandhögen och gungorna hördes tydligt genom häcken.

”Hej, ungar”, sa Michael och vinkade.

Tvillingarna mumlade ett hej och tycktes helst av allt vilja lägga benen på ryggen. De såg skuldmedvetna ut.

Det är nånting, tänkte Toni. Det är nånting i det här som inte stämmer. Jag måste få reda på vad det är.

Han grep tag i den närmaste av flickorna, det råkade bli den mörkaste av dem, hon med cendréfärgat hår. Hon försökte slita sig loss, men han höll kvar hennes arm och

sa bistert:

”Vad har ni för er egentligen? Vad gör ni med ungarna på lekplatsen? Torterar ni dom?”

Hon vred sig i hans grepp.

”Det är inte vi”, sa hon.

”Släpp henne”, sa Michael. ”Let her go. God bless her.”

Toni släppte taget och hon borstade av jackärmen där han hållit och blängde under lugg. Sen vände hon och sprang. Hon ropade över axeln:

”Vi hade inte tänkt säga det. På hedersord. Men han lurade oss.”

”Säga vad då?”

”Vi har bara sagt att. .”

Men systemen la handen över hennes mun och de sprang sin väg tillsammans, hand i hand, på långa storkben.

Sanger satt bakom sitt skrivbord, mörk och kompakt, som Gud Fader på domens dag, redo att skipa rättvisa, att skilja de goda från de onda. Han såg trött ut. Det var kanske inte alltid så roligt att vara gud.

Michael satte sig nonchalant på kanten av en stol, ett ögon-blick verkade det som om han tänkte lägga fötterna på skriv-bordet, men han nöjde sig med att luta sig bakåt och lägga det ena benet över det andra.

”Får man röka?” sa han.

Sanger sköt fram askkoppen.

”Det här är tills vidare bara ett rutinärende”, sa han. ”Jag skulle vilja ställa några frågor. Det är lika bra att gå rakt på sak. Ni känner till vad som hänt i fastigheten där ni bor.”

Michael nickade, blåste ut rök och petade bort en tobaksflaga från underläppen.

”Var befann ni er tisdagen den 17 augusti strax före kloc-kan åtta på kvällen?”

”Jag var i Köpenhamn.”

”Hur dags åkte ni? Med vilken linje?”

”Med Centrumlinjen. Båten gick halv sex.”

Sanger antecknade.

”Hade ni sällskap med någon?”

”Nej, jag var ensam. En kompis följde mig till båten. Han såg mig gå ombord.”

”Kan jag få hans namn och adress.”

Michael uppgav Dans namn och adress.

”Han har ingen telefon”, sa han. ”Han träffas mest i Konsthallen.”

Sanger antecknade.

”Satt ni tillsammans med någon på båten? Talade ni med någon?”

”Det var mest danskar, dom vanliga käringarna som varit över och handlat på Epa och Tempo. Dom vanliga gubbarna som drack öl och verkade lite på snusen. En massa pensionärer, det är det ju alltid. En grupp utlän-

ningar tror jag, möjligen fransmän, jag hörde inte vad dom talade för språk.”

”Det där ger oss inte särskilt mycket att gå efter. Var uppehåll ni er i Köpenhamn?”

Michael gav honom Roul Stenders namn och adress. ”Han har inte heller telefon”, sa han. ”Mina polare är inte mycket för det där med status. Ni får väl skicka över en man, det är inte så dumt att få en sjötur gratis. Det fanns folk i huset där som såg mig, några ungar på gården som säkert kan identifiera mig.”

”Reser ni ofta till Köpenhamn så där oväntat, utan att säga något om det hemma? Och blir borta nästan en vecka.”

”Jag reser över när jag behöver handla. Där finns mer att välja på.”

”Givetvis”, sa Sanger torrt.

Han teg en stund, ritade på sitt block. Små sexuddiga stjärnor tog långsamt form på det vita papperet.

”Lottie Dahlman gjorde vissa antydningar på tillställningen hos Kertzinger. Hon använde ordet tjalla. Har ni en aning om vad hon åsyftade?”

”Ja, det har jag. När jag kom hit från Vietnam lät jag sprida ut att jag hade deserterat. Det stod till och med i tidningarna. Men det var inte sant. Min kamrat Roger Peters som var tillsammans med Lo-Lo då visste att det inte var sant. Han berättade för henne att jag — att jag

hade blivit hemskickad.”

”Skulle det ha betytt mycket för er om det hade kommit ut? Jag menar, det är väl inte så värst mycket värre att ha blivit hemskickad av en eller annan anledning än att deser-tera?”

”Det är en fråga om värderingar.”

Sanger suckade.

”Ni sitter med andra ord här och erkänner att ni faktiskt hade motiv för mord. Samtidigt hävdar ni att ni inte alls var i Malmö då det hände. Är det riktigt?”

”Ja.”

”Då står uppgift mot uppgift. Flickorna Berthels har berättat att dom såg er i trappan minuterna innan Lottie Dahlman föll ner i hisschaktet. La ni märke till dom?”

Michael hånlog.

”Såna enkla grepp går jag inte på, kommissarien. Hur skulle jag kunna lägga märke till dom om jag inte var där?”

”Nej, det är riktigt. Vet ni om flickorna har nåt emot er? Nån anledning att vilja skada er?”

”Fråga dom.”

”Det är naturligtvis alltid svårt att ha att göra med barn i såna här fall. Tvillingarna har uppgett att dom hörde ett gräl mellan er och Lottie Dahlman. Dom såg er tydligt men dom kunde inte urskilja vad ni sa för det ekar i trappan. Tror ni att dom skulle kunna ljuga om er för att

skydda någon annan, någon som dom gillar bättre?”

”Jag vet ingenting om deras bevekelsegriinder.-

”Nej, det är klart.”

Michael fick en idé.

”Om jag var i huset, då borde ju mina fastrar ha träffat mig? Dom var väl hemma?”

”Er faster Violet var hemma. Hon låg och sov och märkte inget. Er andra faster var ute. Ni kan ha varit uppe i lägenheten utan att er faster märkte det. Ni behöver för övrigt aldrig ha varit uppe i lägenheten, bara i trappan. Tvillingarna påstår att dom såg er gå uppför trappan.”

”Om ni tror mer på dom än mig...”

”Det är inte fråga om att tro. Det är fråga om att få fram sanningen.”

Sanger bläddrade i sina anteckningar.

”Det här räcker tills vidare”, sa han. ”Vi kommer antagligen att behöva talas vid igen. Ni kan gå nu.”

Michael reste sig, fimpade cigaretten i askfatet och gjorde en lätt ironisk bugning.

”Adjö då”, sa han.

När man kommit fram till dörren, sa Sanger:

”Apropos det, jag glömde säga en sak. Lottie Dahlman var gravid i fjärde månaden.”

Michael stannade med handen på dörrvredet. Sen gick han tillbaks över rummet, sjönk ner på stolen igen och stirrade på Sanger.

”Det visste jag inte”, sa han.

”Ingen annan än hennes syster visste det. Kertzinger visste det inte, han hade heller inte känt henne mer än tre måna-der, det är styrkt.”

Michael fuktade läpparna.

”Hon lär ha hållit ihop med er vän Roger Peters vid den aktuella tidpunkten. Ni kände henne ju också på den tiden?”

”Javisst kände jag henne. Vi tre var jämt tillsammans. Ända tills Roger stack hem, han blev ju för resten fast, han sitter inne nu . . .”

”Allt det där vet vi.”

Michael var alldeles blek, vit ända ut på läpparna.

”Är det där alldeles säkert. Att hon var med barn?”

”Naturligtvis. Såna saker är det ingen svårighet att konstatera.”

Michael tänkte. Han satt med rynkad panna och slog upp-repade gånger med höger knytnäve mot vänster handflata.

”Jag, min idiot”, mumlade han. ”Min jävla förbannade idiot”

Sanger väntade. Hans mörka ögon fixerade Michaels bleka ansikte. Han visste när det räckte att bara vänta utan att säga nånting. Han kunde sitt jobb. Han teg och väntade.

”Okej”, sa Michael och lät huvudet falla bakåt mot

stolens ryggstöd.

”Okej, ni får det som ni vill. Det var jag som dödade henne.-

Sanger hade räknat rätt när han sparat på sitt sista trumf-kort – att Lottfe Dahlman hade varit gravid. Han gjorde rätt när han slängde ut kortet så som han gjorde – just då Michael rest sig och var på väg ut. Han hade handlat rent intuitivt.

Verkan av hans ord hade blivit betydligt större än han väntat sig; han hade fått en beaktelse. Vad den nu kunde vara värd.

En maskinskrivningskunnig polisassistent kallades in – nåja, för att uttrycka det mera exakt, en polisassistent som nödtorftigt kunde traktera en skrivmaskin. Det skulle sättas upp ett regelrätt protokoll. Det räckte inte längre med Sangers vänliga småprat och dunk-i-ryggenmetoder. Nu var det allvar.

Michael satt nersjunken i stolen, blek och tankfull och Sanger tänkte: den tuffheten satt bra löst. Michael såg hans blick och rätade på sig. Snutjäveln skulle inte tro att han var rädd! Under förberedelserna till protokollskrivandet, det om-ständliga insättandet av papper i maskinen, sa han med ett tunt leende:

”Hur är det, brukar man inte få en kopp kaffe före beaktelsen? Eller är det innan man blir avrättad? Jag tycker

jag har sett det på film.”

”Vill ni ha en kopp kaffe?”

”Nej, jag undrade bara om jag är berättigad till det. Man ser så mycket ovederhäftigheter på film och TV. Och alla kriminalare i böcker dricker svart kaffe och äter wienerbröd och röker pipa och tänder tändstickan direkt mot väggen. Om dom inte har en Ronsontändare.-

”Vi utreder ett mordfall”, sa Sanger varnande.

Michael suckade.

”Javisst”, sa han.

Han kastade en blick på polisassistenten som nu lyckats få in två ark papper i maskinen, med karbonpapper emellan.

Bara han nu vänt karbonpapperet rätt, tänkte Michael slött. Varför låter dom dom inte ta en kurs i maskinskrivning? Sen tänkte han: Vi utreder ett mordfall och satte sig rakt upp i stolen. Jag har medverkat till det här, tänkte han.

Till en människas död — två människors. Att man aldrig kan hålla sin breda trut.

”Är ni klar?” undrade Sanger.

”Okej, sätt igång.”

Sanger bjöd på en cigarett och Michael smålog blekt. Det var ändå lite som på TV. Sanger böjde sig fram och tände cigaretten, han var mycket vänlig, lika vänlig som katten är mot rättan då han väl har fått den fast.

Polisassistenten med skrivmaskinen satt med händerna redo på tangentbordet, fingrarna utbredda över tangenterna. Helt onödigt egentligen eftersom han ändå bara använde pekfingrarna när han väl började skriva.

Namn, adress, födelseår, födelseort, civilstånd, medborgarskap — allt det där var lätt avklarat. Sanger frågade, Michael svarade, skrivmaskinspolisen skrev. Föräldrarnas namn och bostadsadress — min far bor i San Francisco, min morsa stack med en kille när jag var liten — Michael undrade hur det sista blev formulerat i protokollet. Hemskickad från Vietnam på grund av olämplighet.

”Olämplighet? På vilket sätt?”

”Hjärtfel eller narkomani eller latent homosexualitet — det är bara att välja. Det är inte vilka killar som helst som får nöjet att stupa därborta. Man måste gå igenom nålsögat, kommissarien.”

”Vi undanber oss några extra kommentarer”, sa Sanger torrt.

Polisen skrev. Han hade blivit röd i ansiktet, om det var av ansträngning eller prydhets kunde Michael inte avgöra.

”Och nu kanske vi kan få höra vad som tilldrog sig i trap-pa E tisdagen den 17 augusti omkring klockan tjugo.”

”Pudelns kärna”, sa Michael.

Polismannen skrev. Michael undrade om han skrivit

”pudelns kärna”, men han vågade inte fråga.

”Jag gick upp för trappan, klockan var nära åtta, jag skulle upp i lägenheten och hämta nåra saker. Och så skulle jag gå på toaletten — men det hör kanske inte hit?”

”Fortsätt.”

Sanger verkade arg, hans Humphrey Bogartansikte var mörkt. Snart slänger han upp en Colt 65 eller vad det heter och skjuter ner mig, tänkte Michael. Med kallt blod. Lika gott det.

’1a, och så mötte jag Lo-Lo i trappan. Eller rättare sagt: jag hann upp henne. Jag trodde för resten att det var Kit, dom är rätt lika varann bakifrån. Benen och håret.”

”På vilken avsats hann ni upp henne?”

”Andra tror jag. Våningen under mina fastrars.” ”Vidare.”

”Hon sa nåt dumt, så jag blev förbannad.”

”Vad sa hon?”

”Hon antydde nånting om min kompis, Toni Martins som bor i samma hus. Han är min bästa vän, jag tyckte inte om det hon sa eftersom det inte var sant. Han är den bästa kille jag nånsin har träffat, hon hade inte rätt att säga så där.”

Tala om latent, tänkte Sanger.

”Och vad hände sen?”

”Sen sa jag ett par saker till henne som jag inte skulle ha sagt om jag vetat.”

”Som till exempel?”

”Jo, jag sa att jag hade fått brev från Roger Peters och att han skrivit att han gift sig nyligen fast han sitter inne, jag hade fått brev om det. Och jag sa att jag skulle gå upp och hämta brevet och visa henne det om hon inte trodde mig. Hon blev alldeles vit och svarade inte så jag gick upp för att hämta brevet och det andra som jag skulle ha för jag hade tänkt åka till Lund. Det tog några minuter, jag gick på toaletten också eftersom jag ändå skulle det. När jag hade hittat brevet gick jag ut i trappan och precis då hörde jag en otäck duns och såg ner i hisschaktet. Och där låg hon. Jag kunde ju inte ana att hon skulle ta det där med Roger så hårt. Jag visste ju inte det andra.”

”Ni vill alltså hävda att ni var inne i era fastrars lägenhet medan hon föll ner i hisschaktet.-

”Föll – hon måste väl ha hoppat självmant.”

”Ni menar alltså helt enkelt att hon begick självmord?” Polisassistenten hade slutat skriva. Han verkade inte nöjd med den vändning förhöret tagit.

”Hon begick självmord och det var mitt fel. Jag skulle ha tigit om det där med Roger. Om jag hade vetat ... då skulle jag ha tigit.”

Sanger trummade med fingrarna mot bordskivan.

”Det där fritar er inte”, sa han. ”Har ni kvar det där bre-vet? Från Peters. Existerar det överhuvud taget?”

”Jag har det nog i nån ficka, det här är inte mina klä-

der. Jag fick låna av Toni Martins.”

”Ni tror alltså att ni har det där brevet kvar?”

”Ja, det tror jag. Annars kan man väl få innehållet bekräf-tat av Roger. Telex. Jag har ingen chans att hinna före er där.-

”Det ni nu berättat kan i alla fall inte bevisas. Ni har först uppgivit att ni inte alls var i Malmö vid tiden för Lottie Dahl-mans död – när ni sen får höra att ni har blivit sedd i trappan, kommer ni med en ny historia.”

”Jag har inget motiv”, sa Michael. ”Den där smugelhisto-rien hade jag ingenting med att göra.”

Sanger sa:

”Vi kommer inte längre nu. Ni kan gå, herr Markland.Tills vidare.-

”Ska jag inte skriva under protokollet?”

”Det här är inte slutgiltigt. Skaffa fram brevet från Peters om ni har det kvar.”

När Michael gått satt Sanger tankfullt kvar vid skrivbordet. Han skickade ut polisassistenten utan att ens kasta en blick på det skrivna. Han satt med huvudet i handen och klottrade på sitt block: små solar och halvmånar och så de vanliga stjärnorna som han alltid ritade, sexuddiga, såna som små barn ritar av två trianglar.

Han kan ha rätt, tänkte han. Allting talar mot honom, nästan allting. Men han kan ha rätt. Det finns en sak som talar till hans fördel, som skulle kunna styrka självmords-

teorin: Lottie Dahlmans syster sa att Lottie hade bestämt sig för att resa över till U.S.A. så snart babyn var född och söka upp Roger Peters. Vänta tills han blev fri och gifta sig med honom. Det kan vara sant som han säger.

Tvillingarna. Dom verkar ha livlig fantasi och man vet aldrig med barn. Dom kan ljuga för att skydda någon annan.

Systemen. Han måste tala med systemen igen. Sanger suckade då han sträckte sig efter telefonen. Något av det värsta han visste var att förhöra nära anhöriga till en nyligen bort-gången. Det var en av nackdelarna med jobbet. Det var inte den enda.

Mellanspel

Det kom nya lappar i brevlådorna i trappa E. Fast den här gången var de, så att säga, legala.

Eartha och Violet Marklund bjöd alla hyresgästerna i trappan på "en enkel kopp kaffe" på kvällen den 28 augusti.

Ingen vågade låta bli att tacka ja. Det skulle ju verka miss-tänkt. Till och med Kertzinger var bjuden, fast han inte alls bodde i den delen av huset. Men Eartha var mycket ange-lägen att Kertzinger skulle vara med. Hon försökte med kom-missarien också. Men han hade förstås protesterat.

"Det är mot reglerna", hade han sagt. "Så där gör man inte."

"Kommissarien, jag har skrivit deckare i fyrtio år. Och läst nästan allt i branschen. Det förekommer praktiskt taget alltid att alla misstänkta samlas i slutet och den skyldige blir avslöjad."

"I böcker, ja", sa Sanger.

"Ja men varför inte praktisera det i verkligheten någon gång? Det kan ju i alla fall inte skada. Dessutom sker det

hela under den täckmanteln att vi ska ha avskedsbjudning för fröken Berggren, hon flyttar i övernorgon.-

”Gud vare med henne, den lilla stackaren”, sa tant Violet.

Sanger satt vid deras gammalmodiga matbord av ek och såg från den ena till den andra. Han hade alltid beundrat Earthas böcker, han hade läst dem allihop. Hon var en ut-märkt stilist och hennes intriger var alltid originella. Men det var en sak. En annan sak var att försöka spela privatdeckare och att till på köpet dra in honom.

”Jag kan nog tyvärr inte medverka till det där”, sa han.

”Men, kommissarien, ni skulle kunna göra underbara upp-täckter. Tänk att ha dom allihop samlade, mördaren också. Jag är övertygad om att mördaren finns mitt ibland oss, som det heter.”

Violet rös.

”Eartha, du har så livlig fantasi. Kan kommissarien föreställa sig hur det är att dag efter dag leva tillsammans med ett levande kriminallexikon? Är kommissarien gift?”

”Nej.”

”*Snälla* kommissarien”, sa Eartha. ”Man kunde ju låtsas att kommissarien råkar komma apropas.”

”Fröken Marklund, vi arbetar inte efter såna metoder.”

”Era metoder är säkert utmärkta, kommissarien, men mina är inte så dumma dom heller. Hittills har jag alltid

lyckats få mördaren fast.”

Sanger smålog.

”Jag har läst alla era böcker, fröken Marklund.”

Michael kom in i rummet, han hade inte sett kommissarien genast. Han stannade mitt på golvet, tog händerna ur byxfickorna.

”Ser man på, kommissarien i egen hög person. Är jag an-hållen?”

”Jag är här på privat besök hos era fastrar.-

Michael slängde sig i en stol.

”Har det kommit fram nåt nytt?”

”Jag sa att jag var här på ett privat besök.”

”Har kommissarien hört det här att fastrarna tänker bju-da hit alla misstänkta på kaffe, samla alla under en hatt. Sen ska tant Eartha genom uteslutningsmetoden få fram den skyldige. Det lustiga är att tant Earthas lista över de inbjudna ser ut precis likadan som er lista över misstänkta, kommissarien.”

Sanger svarade inte och Michael började räkna på fingrarna:

”Fredriksson, han är väldigt misstänkt, det var han som skrev Miss Klumpfot på dörren. Det var han som var för-bannad på Kit för att hon spelade grammofon. Kit och Lo-Lo var ju faktiskt ganska lika, i synnerhet baki-från, i synner-het för en gammal man som Fredriksson. Sen har vi Kert-zinger, han var utled på Lo-Lo och ville

slippa henne. Han visste inte att hon tänkte flytta frivilligt. Det är ganska viktigt. Grabben John-Henry var ägare till repet som sattes upp i trappan. Han är springgrabb i affären, jag tänker nu på fil-mjölken med glas i. Han har betett sig underligt mot Kit på det hela taget — stått och spionerat på henne i timtal till exempel. Elna Sanderson, hon kan också ha tagit fel på Kit och Lo-Lo. Det är allmänt bekant här i huset att Elna är för-tjust i Toni. Motiv: svartsjuka. Och Toni kan ha mördat Lo-Lo för att skydda mig mot Gud vet vilka fador, han var ju med och hörde henne hota mig. Fru Larsson där nere hittade liket — sånt är ju alltid misstänkt. Hon verkade ju inte särskilt skakad när hon ringde och anmälde det?”

”Era teorier är mycket intressanta”, sa Sanger torrt.

”Och tvillingarna, dom har sprungit här och lekt detek-tiver, försökt ta fingeravtryck och lyssnat vid dörrar och spio-nerat. Vem vet vad såna där ungar kan få för sig när dom har tittat för mycket på serierna i TV? Tant Eartha — hon är mästare i konsten att mörda — på papperet. Hon kanske skul-le kunna få lust att själv spela med i en av sina handlingar en gång?”

Eartha fnös ljudligt. Hon stod med ryggen åt rummet, sys-selsatt med att plocka vissna blad från en hibiskus.

”Dumheter”, sa hon. ”Kommissarien borde inte höra på honom.”

”Jag tycker faktiskt han är rolig”, sa Sanger. ”Fort-

sätt, unge man. Vi har några kvar ännu.-

”Vaktmästaren”, sa Michael tankfullt. ”Gustavsson. Han har det emot sig att han är just vaktmästare. Det är alltid, tillika med trädgårdsmästaren om sådan finnes, den mest sannolika mördaren. Jag tror faktiskt att han är den skyl- dige.”dige.”

”Sen då?”

”Ja, tant Violet, hon är ju allmänt knasig, fast hon verkar inte direkt våldsam.”

”Är listan slut nu?”

”Ja, så har vi då slutligen mig, familjens svarta får, med en mycket dyster meritlista, dåliga vitsord från alla håll. En-liga alla vedertagna regler borde det ju vara jag som gjort det. Just därför borde jag gå fri från misstankar, för reglerna följs väl inte i verkligheten, kommissarien?”

”Ibland. Löjligt ofta, egentligen.”

”Sen har vi självmordsteorin”, sa Michael och la huvudet på sned. Han kisade mot Sanger. ”Den håller jag väldigt styvt på som kommissarien vet. Om hon hoppade, och det tror jag hon gjorde, då är jag den skyldige, det är inte tal om saken. Här är brevet för resten.”

Han plockade upp ett skrynkligt pappersark ur fickan på sin manchesterjacka. Sanger tog det och kastade en flyktig blick på det.

”Bra”, sa han. ”Alltid något. Vi har varit i förbindelse

med er vän Peters. Jag tvivlar inte alls på att brevet är äkta.”

Sanger suckade.

”Jag talade med Lottie Dahlmans syster i går igen. Hon har varit och hämtat den dödas tillhörigheter hos Kertzinger i går.”

”Vet kommissarien att han redan har en ny brud installerad däruppe?”

Sanger höjde ögonbrynen.

”Så väl underrättad är jag inte.”

”Nä, men det är jag. Det gick *väl* hastigt, va?”

Sanger teg.

Både Eartha och Violet hade lämnat rummet, det hördes ett svagt ljud som av klirrande porslin från köket. Det luktade kaffe.

Sanger sa:

”Som jag sa så är det här rent privat för att hälsa på era fastrar. Så jag har ingen rätt att fråga ut er. Ni behöver inte svara om ni inte vill. Men ändå: var inte er vän Toni inblandad i en mordhistoria för ett par år sen?”

”Eftersom kommissarien redan har gått igenom alla handlingarna i den där historien, ord för ord, jag skulle tro med hjälp av förstoringsglas, så är det väl ingen idé att fråga mej?”

Sanger smålog.

”Touche”, sa han.

”Toni hade ingenting med det där att göra, det vet kommissarien mycket väl. Han blev utsatt för en komplot.”

”Var ni två bekanta på den tiden?”

”Inte alls. Vi träffades sommaren efter, i Domsten. Tan-terna har ett hus där, det genomgår just nu en mindre reparation, noga räknat, dom håller på och låter bygga om det från källare till vind. Det är därför dom bor i våningen här fast det är sommar. Vi flyttar ut i nästa månad, då ska det vara klart. Toni följer med oss, han tar semester då.”

”Och ni själv? Är ni ledig?”

Michael gjorde en grimas.

”Jag har ju inget jobb.”

”Men ni talade om nån anställning i Lund?”

”Jag står modell, eller snarare ligger modell för en tavla, jag föreställer Kristus, men allt det där vet kommissarien ju också?”

”Javisst. Jag tycker bara det är trevligt att höra er berätta om, det.”

”Om jag hade haft nånting att dölja hade jag säkert snackat bredvid mun vid det här laget.”

”Säkert.”

Eartha och Violet kom in med kaffebricka och kakfat.

”Eftersom kommissarien inte kommer med på vår lilla bjudning så får vi bjuda på en kopp nu i stället. Violet har

själv bakat alla kakorna, hon har hållit på hela dan. Hon avskyr att baka men hon älskar att spela martyr, så det tar ut vartannat.”

”Kakor är så dyra nu för tiden”, sa Violet. ”Jag offerar mig gärna, fast det har varit förfärligt hett i köket.”

”Glorian växer snart ut”, sa Michael.

Violet strök med handen över sitt släta gråa hår som om hon kände efter en gloria eller åtminstone början till en. ”Michael, du är elak”, sa hon.

Michael skrattade självbelåtet.

”Jag är full av ondska. Helt igenom.”

Eartha placerade ut kaffekopparna under tystnad och håll-de i kaffet. Violet bjöd omkring socker och kakor.

Michael skrattade igen och sa:

”Det här är egentligen en underbar situation. Bödeln och hans offer dricker kaffe i all gemytlighet, sista smörjelsen eller nattvarden, vilket ni vill. Jesus intar sin sista måltid tillsammans med Judas. Eller var det Pontius Pilatus? Vet ni om att kommissarien försöker sätta dit mig för mord?”

”Michael!” sa Eartha strängt. ”Drick ditt kaffe och håll tyst, annars får du gå från bordet. Man skämtar inte om såna saker.”

”Låt honom hållas”, sa Sanger. ”Jag tar honom inte på allvar.”

”Ingen har nånsin tytt mig på allvar”, sa Michael dys-

tert. ”Jag har aldrig kunnat hävda mig. Måste man begå ett mord för att folk ska ta en på allvar? Inte ens därborta, dom ski-tarna tog mig inte på allvar där heller. Tänk om jag nu brann av längtan att få slåss för mitt land?”

”Michael har tagit det där väldigt hårt, att han hade hjärt-fel och fick åka hem”, sa Violet avledande. ”Det är väl ingen skam.”

”Ni kan nog få vara med i nästa krig”, sa Sanger torrt. ”Om det bara är det som plågar er.-

”Det är inte bara deC”

Michael reste sig häftigt och gick ut ur rummet utan att be om ursäkt.

”Nerver”, sa Violet. ”Jag ska säga som det är: han är fruktansvärt orolig för sin vän, Toni Martins. Han vet inte att jag vet det, men jag har mina tecken att gå efter. Jag ser det av strålningen omkring honom. Som kommissarien kan-ske vet så utsänder alla människor ett slags sken – astral-ljuset – fast det är bara några få förunnat att kunna se det. Michaels strålning just nu är mycket mörk.”

”Toni Martins är inte speciellt misstänkt, om det är det Michael är orolig för.-

”Det måste vara det som plågar honom. Han är så oerhört fästad vid den där unge mannen. Nästan lite för mycket, tyc-ker jag ibland.”

Eartha hostade.

”Ta en kaka till, kommissarien”, sa hon.

Hon trampade till Violet hårt på foten och Violet drog undan sin fot och sa:

”Aj!”

Sanger bet i kakan, tuggade eftertänksamt och sa:

”Det är utsökta kakor, fröken Marklund kan verkligen vara nöjd. Det är inte ofta man får smaka sånt här gott när man är ogift.-

Violet rodnade över berömmet.

”Kommissarien som är så stilig – ni borde verkligen vara gift”, sa hon. ”Om jag vore trettio år yngre . .

”Fyrtio, kära du”, sa Eartha syrligt.

Violet teg förkrossad och knaprade på en mandelkaka.

”Vi talade nyss om era böcker”, sa kommissarien avledande till Eartha. ”Är det någon ny på väg? Så att man har juldagarna tryggade?”

”Jag har börjat lite grann”, sa Eartha. ”Jag har faktiskt alltihop klart i huvudet. Bara inte slutet. Jag vet inte vem mördaren är ännu.”

”Och vad kommer den nya boken att heta? Har den fått något namn ännu?”

”Jag har alltid titeln klar innan jag börjar. Den kommer att heta Miss Klumpfot och vara byggd på autentiskt material. Vem skulle skriva den här historien, om inte jag?”

”Det kan ni ha rätt i. Men då måste man väl göra ett sånt där förbehåll i början att alla personerna är fritt upp-

diktade och alla eventuella likheter med några levande personer är tillfälligheter, eller vad det brukar stå.”

”Jag kommer att göra om personerna till oigenkännlighet. Men huset ska vara precis som det är, trappan, hisschaktet, hela miljön, källartrappan, korridoren och gården, vinden med Kertzingers ateljé. Jag har inte varit inne där, men Michael har berättat.”

”Storartat”, sa kommissarien.

”Jag ska be att få skicka över ett exemplar av boken till jul.”

Sanger bugade sig.

”Jag tackar i förväg. Hoppas gåtan är löst till dess.” Violet hade suttit tyst en lång stund, men nu kunde hon inte tåga längre.

”Jag skriver dikter”, sa hon. ”Fast det har aldrig varit någon som brytt sig om dom. När man skriver litterärt är det ingen som ... vill kommissarien höra min senaste dikt?”

”Gärna”, sa Sanger.

”Jag går ut och brygger mer kaffe”, sa Eartha och reste sig.

Violet plockade fram ett pappersark ur en bordslåda. Hon läste långsamt:

*”Världen: en brinnande ugn,
därinne förkolnar långsamt
de svagaste bland oss.*

*Vi andra vrider oss i smärta
elden har ännu inte nått hit
men en av oss är redan dömd.*

Döden sitter grensle över hennes kropp.”

”Storartat, Violet”, sa Eartha, som kommit in igen med kaffekannen i handen. ”Du går från klarhet till klarhet. Den där var bättre än den om den tibetanske munken. Synd bara att ingen vill publicera dina alster.”

”Nå, kommissarien?”

”Jag säger detsamma – storartat. Jag hoppas bara att den där dikten inte är profetisk.”

”En av oss är redan dömd. Döden sitter grensle över hennes kropp”, sa Violet eftersinnande. ”Det låter som om ... men kommissarien det är väl ändå inte möjligt att det kan hända – igen?”

”Så länge vi inte har mördaren fast kan vad som helst hända.”

”Jag tycker det där är bara blarr”, sa Eartha. ”Världen: en brinnande ugn – det liknar väl ingenting?”

”Sanningen är den att Eartha egentligen inte alls vill hålla på och skriva deckare”, sa Violet. ”Helst av allt skulle hon vilja skriva djupsinniga dystra böcker om livet och männi-skans villkor, om synd och skam och lidande. Hon skulle vilja skriva som Birgitta Trotzig, det är hela hemligheten.”

”Jag skriver kommersiellt”, fräste Eartha. ”Hur stora

upplagor tror du Birgitta Trotzigs böcker går ut i? Tretusen? Femlusen? Har du en aning om hur många exemplar som såldes av Hej mördare, bara i Sverige?”

”Ja, kära du”, sa Violet. ”Men du kan gott medge att du skulle vilja slippa skriva om societetsfolk som har ihjäl var-ann med en förgiftad oliv i dry martinin.”

Sanger såg från den ena till den andra. Den kaffe-doftande kakidyllen, var fanns den? Var det så här syst-rarnas liv med varandra gestaltade sig, dag efter dag, år efter år? Michael hade vistats hos sina fastrar varje som-mar ända sen han var liten. Sanger började nästan förstå hans attityd mot omvärlden.

Sanger gick nerför trappan och ut på gården, genom grin-den och bort mot sin bil. Samma och samma mening ältades inne i hans huvud: en av oss är redan dömd. Döden sitter grensle över hennes kropp. Kunde det vara möjligt att Violet skulle bli sannspådd? Skulle det krävas ännu ett offer innan den skyldige blev gripen? I kväll skulle alla hyresgästerna i trappa E samlas, alla de misstänkta – inklusive mördaren.

Sanger gick tankfullt fram till bilen. Genom buskarna på andra sidan gatan såg han ungarna i sandlådan, i gungorna, i klätterträdet. I övermorgon skulle Kit flytta. I övermorgon.

Han måste ha tag i mördaren innan det hände nånting

mer. Skriken från barnen nådde honom. Han hörde det knap-past. Han låste upp bilen, öppnade dörren och satte sig i förarsätet. Hans mörka ansikte var slutet. En av oss är redan dömd ...

Men tvillingarna Berthels sprang på långa storkben över lekplatsen, fnissande, hand i hand. För dem var livet ännu, trots allt, en rätt festlig historia.

Avskedskalaset

Fredriksson kom först. På sirligt gammalmansmaner hade han en bukett blommor med sig, han överräckte den chevalereskt till Violet, lite blygt, som en åldrande friare.

”Tack så rysligt mycket”, sa Violet och rodnade. ”Jag ska genast sätta dom i vatten. Var så god och stig in, herr Fred-riksson.”

Sen kom alla de andra, nästan på en gång, de trängdes i den långsmala hallen och hälsade generat på varann. Ville inte riktigt se varann i ögonen. Några gjorde krampaktiga försök att få det hela att verka som en vanlig bjudning, en sammankomst i all gemytlighet, men tonen skorrade falskt och de blickar man gav varann mer eller mindre i smyg var allt annat än gemytliga.

Eartha och Violet tog emot, tog i hand, hälsade välkom-men. Eartha studerade alla med falkblick, ingenting undgick hennes blickar.

Elna Sanderson hade på sig en blommig sommarklänning, hon hade faktiskt börjat lägga upp kjolarna, den här lämnade halva knät bart, vad var det för fasoner, gamla människan? Nåja, gamla, hon var väl inte stort mer än fyrtio, men ändå. Alla visste ju att hon var förtjust i unge

Martins, men det fanns ju ändå gränser.

Pojken John-Henry kom tillsammans med sin farmor. Han var röd i ansiktet, pojken, håret verkade vattenkammad och han var vild i ögonen. Eartha noterade det.

Tvillingarna kom med sin mamma, det var inte mycket man såg till henne, hon hade väl jämt fullt upp att göra med två såna vildhjärnor. Hon var söt, mannen var jämt ute och reste. Eartha la märke till att hennes blick vilade aningen för länge på Toni då hon hälsade.

Tvillingarna hade dagen till ära håret flätat, de var lika som bär, deras ansikten var en mask av tillgjord artighet, men under den glödde det av spänning, nyfikenhet. Stolt-het. Hade de inte bidragit till gåtans lösning kanske? Genom att avslöja Fredriksson. Fredriksson blängde på dem, de tittade tillbaks, slog inte ner ögonen.

Toni och Kit kom tillsammans, det var som om de båda bildade en liten sluten enhet bland de andra. Dom där två är kära i varann, tänkte Eartha. Men dom vet inte om det. Hon flyttar i övermorgon. Jag undrar om dom ska upp-täcka det innan det är för sent.

Michael kom in, hälsade nonchalant och ställde sig bred-vid Toni. John-Henry vände sina vilda ögon mot Kit. Hon såg på honom och log.

”Hej, John-Henry”, sa hon.

Han svarade inte, stoppade händerna i byxfickorna och vände sig bort.

Violet bar in kakfat, det ena rågade fatet efter det andra.

”Var nu snälla och sätt er ner allihop”, sa Eartha. ”Vi väntar bara på fru Larsson och herr Gustavsson. Fru Gustavs-son kommer inte, hon har ju fortfarande benet gipsat. Och herr Kertzinger kommer. Det har han lovat.”

Stolar skrapade, det blev ett ögonblicks artig förvir-ring kring kaffebordet. Sen hade alla satt sig och kaffet hälldes i kopparna.

Det ringde på dörren.

”Det här blir ingen lyckad bjudning”, viskade Violet till Eartha då hon gick för att öppna.

Det var vaktmästaren. Han kom in, gick runt och tog alla i hand, allvarligt som en begravningsentreprenör, med en liten bugning och en dyster blick, som om han beklagade sor-gen. Han fick en stol och satte sig. Ingen sa något.

Det ringde igen. Eartha gick och öppnade. Det var Kert-zinger och fru Larsson, de hade råkat komma sam-tidigt. Fru Larsson ursäktade sig för att hon var sen, det hade varit nån-ting med hunden. Han hade fått ont i ma-gen, man vet ju aldrig vad hundar får i sig när dom är ute. Nosar på allting.

Kertzinger hade också blommor med sig. En stor bu-kett röda rosor. Han såg fräsch och utvilad ut, kanske sov han bättre om nätterna nu sedan han sluppit Lo-Lo.

Eartha serverade de senast komna. Kakfatet gick runt. Eartha harklade sig och sa:

”Ja, vi vet ju alla varför vi har samlats här i dag.”

”Certainly”, sa Michael halvhögt. Han viskade till Toni:

”Det låter som början på ett liktal.”

”Det som har hänt här i huset har gjort att en av oss nu ska lämna oss, kanske för alltid. Kära fröken Berggren, det har kanske inte varit så helt med grannsämjan här i huset, men en sak ska ni veta: när ni nu lämnar oss kommer vi allihop att sakna er.”

Kit smålog blekt, hennes ögon sökte Tonis. Han gav hennes hand en liten uppmuntrande tryckning under bordet.

”Er plats kommer att intas av någon annan”, fortsatte Eartha, ”jag menar, någon annan kommer att bo i er lägenhet, men i våra hjärtan kommer vi alltid att bevara er i ljust minne.”

Michael signalerade till Toni. Hans blick sa:

”Ännu mer liktal. Är käringen inte klok?”

Toni blinkade tillbaks. Han hade förstått: det här var Earthas sätt att försöka att få mördaren att avslöja sig, hon använde den här taktiken. Den var kanske inte så dum. Toni undrade vad Sanger skulle tyckt om han varit med och han smålog bistert.

”Kommissarien har nästan löst mordgåtan”, bättrade han på. ”Det är en fråga om timmar.”

Ingen reagerade nämnvärt. Den som har gjort det tror att han sitter säkert, tänkte Toni.

Sanger trodde det var Michael. Michael trodde att det var han, Toni. Tant Eartha trodde att det var Fredriksson. Kit trodde att det var John-Henry. John-Henry ...

Kertzinger. Vad trodde Kertzinger? Brydde han sig över-huvud taget om att tro nåt alls?

Kertzinger var inte sorgklädd längre. Han hade en rosafärgad skjorta av indisk bomull, den var snobbig intill outhärdlighet. Hans hy var inte gulblek nu, den var vackert olivfärgad. Ärret hade bleknat sen sist och avtecknade sig dekorativt mot den bruna hyn.

Elna Sanderson – Gud allena i höjden visste vad hon trodde. Hon satt mellan Fredriksson och John-Henrys farmor, hon såg yngre ut än vanligt, hon hade börjat använda make-up. Hon var säkert inte så gammal som han först trott. Knappt fyrtio, det var svårt att avgöra.

”. . . att vi ska försöka glömma det hemska som hänt och tänka framåt i stället, livet måste ju gå vidare”, fortsatte Eartha sitt tal. ”Och en sak kan vi vara säkra på: den skyldige kommer att få sitt straff. Jag hade ett långt samtal med kommissarie Sanger i dag”, tillade hon med en liten hotfull biton.

Hon tystnade och Violet passade på att bjuda omkring kakorna igen. Alla tuggade under tystnad. Plötsligt brast Michael i skratt och fick en skarp blick av Eartha.

”Ja, förlåt, tant Eartha, men det är verkligen komiskt”, sa han. ”Vi ser ut som en samling idisslande kor på en äng. Jag tror inte att man löser några mordgåtor medan man mumsarpå hembakta kakor.”

”Ditt sinne för humor började tant Eartha. Hon av-bröt sig och stirrade på John-Henry. Han hade redan ätit sina kakor och satt tankspritt och lekte med en repstump som han dragit upp ur fickan.

”Får jag se på det där repet”, sa hon strängt och räckte ut handen.

Pojken blev röd och försökte smussa ner repet i fickan. Michael böjde sig fram och snappade åt sig det.

”Här”, sa han.

Eartha höll upp repet till beskådande.

”Knoparna”, sa hon. ”Knutarna. Samma som på repet i trappan.”

Det blev en kuslig tystnad. Alla tänkte på repet i trappan, upptakten, nästan, till allt vad som sedan hänt.

John-Henrys farmor reste sig och ryckte i sin tur till sig repstumpen. Hon vände sig ursinnigt mot pojken:

”Varför håller du jämt på med såna här?” skrek hon. ”Svara!”

Pojken teg och stirrade ner i bordet. Han var blodröd i ansiktet. Tvillingarna såg på honom med ohöljd fasa målad i sina ansikten.

”Ni tror väl ändå inte att ett barn . . . - började Toni.

Han såg sig omkring.

Alla stirrade på John-Henry.

”Ni tror väl ändå inte . . .” började Toni igen.

”Och varför inte?” frågade Fredriksson fientligt. ”Barren nu för tiden.”

”Repet”, andades Violet och stirrade som om hon sett i syne. ”Knoparna.”

”Såna där knopar kan vem som helst göra”, sa Michael. ”Dessutom har ju John-Henry redan erkänt att det var hans rep som bands i trappan. Det är inget nytt. Skulle man för resten kunna tänka sig att en elva års pojke . .

”Tolv”, sa John-Henry lågt men tydligt.

Det var enda gången på hela tiden han överhuvud taget yttrade sig.

”Tolv då. Ingen ska kunna inbilla mig. Inte ett barn. Inte på det sättet.-

”Stoppa ner det där repet igen”, sa Elna. ”Bry dig inte om vad dom säger. Alla pojkar har väl rep i fickorna.”

”Visst har dom det”, sa Kertzinger.

Han skrattade och drog fram ett rep ur fickan på sin välskräddade kavaj.

”Till och med jag. Stoppa ner repet, grabben. Ingen misstänker dig för nåt. Du och jag, vi har användning för rep. Jag för min del använder mina att hänga tavlor i. För övrigt – Lo-Lo blev inte dödad med ett rep.”

John-Henry såg åt Kits håll, en rädd frågande blick

och hon log uppmuntrande.

”Bry dig inte om det”, sa hon.

Det blev tyst igen och tant Violet reste sig och gick och hämtade en bricka med en likörkaraff och färgade glas, fingerborgs stora.

”Nu ska vi allihop skåla för fröken Berggren”, sa hon. ”önska henne riktigt lycka till i fortsättningen.”

Glaset placerades ut, tant Violet hällde i likör. Alla drack högtidligt, såg varann i ögonen, satte ner glaset. Kertzinger gjorde omärkligt en grimas, han tyckte inte om likör. ”sagt nåt?” frågade Michael.

För ovanlighetens skull försökte han göra nytta, han plockade ihop likörglasen.

”Som du vet så ser jag mer än andra”, suckade Violet. ”Den stackars flickans astralbild är alldeles fördunklad.-

”Hon kanske har mens”, föreslog Michael. ”Flickor blir ju så konstiga då, dom kan inte permanenta håret och dom får fräknar om dom solar sig.”

Tant Violet såg förargad ut.

”Om jag inte visste att du inte kan döda en fluga ens, skulle jag slå vad om att det är du som är mördaren”, sa hon.

Avskedskalaset var slut, Violet höll på och samlade ihop kopporna.

”Gud skydde den lilla stackaren”, sa hon för sig själv.

”Varför är du så orolig för Kit, tant Violet? Har din guru sagt nåt?” frågade Michael.

För ovanlighetens skull försökte han göra nytta, han plockade ihop likörglasen.

”Som du vet så sere jag mer än andra”, suckade Violet. ”Den stackars flickans astalbild är alldeles fördunklad.”

”Hon kanske har mens” freslog Michael. ”Flicor blir ju så konstiga då, dom kan inte permanenta hreet och dom får fräknar om dom solar sg.”

Tanet Violet såg förargad ut.”

”Om jag inte visste att du inte kan döda en fluga ens, skulle jag slå vad om att det är du som är mördaren”, sa hon.

Kit

Flyttkarlarna hade redan hämtat det magra möblemanget –sängen, fåtöljerna, bordet, den sebrarandiga mattan, kläder och husgeråd. Det fanns nästan ingenting kvar, bara gram-mofonen och skivorna, lite småsaker.

Kit hade lånat en turistsäng och en stol av Elna. Hon stod uppflugen på stolen, klädd i ett par snäva röda manchester-jeans och en gammal skjorta som var hopknuten under bys-ten. Håret hängde rakt till axlarna, hon var våt av svett i ansiktet, det var ett besvärligt jobb. Men hon skulle klara det. Hon hade kommit på ett sätt. Det tog tid, det var job-bigt – men det gick.

Grammofonen spelade, den stod på repeat så Kit slapp gå ner från stolen och byta skiva varje gång han sjungit slut. Hon arbetade, sammanbitet, grammofonen spelade, hon var svettig, fönstret stod öppet. Hon arbetade med ett rakblad. Hon hade redan skurit sig i fingret och några bloddroppar rann nerför sångarens släta degiga ansikte. Hon lät dem vara.

Han sjöng hela tiden, sjöng och log, medan blodet sakta rann nerför hans kind.

Han sjöng, och kören backade upp hans röst, you give your hand to me and then you say good-bye ...

Det ringde på dörren och Kit hoppade ner från stolen och gick och öppnade.

'Åh", sa hon. "Är det du? Kom in, fast jag kan knapast be dig sitta ner och jag har ingenting att bjuda på. Allting är borta, dom hämtade det nyss. Grammofonen och skivorna tar jag med i bilen. Min bror kommer och hämtar mig, han kunde kombinera det med en affärsresa."

134

Elna kom in, såg sig omkring och sa:

"Jag trodde att jag kunde hjälpa dig med något. Jag visste inte att allting redan var packat. Jag gick från kontoret lite tidigare. Vi kan väl dricka kaffe inne hos mig – men vad håller du på med?"

"Jag har kommit på att jag ändå kan få bilderna med mig. Jag skär ner dom med ett rakblad. Det är hemskt jobbigt rnen det går. Jag skär runt konturerna och sen går det att ta loss dom. Tapeten blir förstörd förstås, men det var den ju ändå. Gustavsson sa att jag slipper betala omtapetsering. Han sa att fastigheten kostar på det, det har inte blivit gjort på över tio år. Han sa att du skulle flytta in här?"

"Ja, jag har fått lägenheten. Den är ju lite större än min jag har ju inget riktigt kök och bara dusch, inget badrum. Jag har alltid bett dom tänka på mig om det blev nåt

ledigt. Och det är ju lätt för mig att bära in mina saker hit – Toni har lovat hjälpa mig med dom tyngre möblerna.”

”Jaha, du. Det var ju bra. Den enes död, som det heter.”

”Kit, om du kommer tillbaks till Malmö är det klart att du ska ha lägenheten igen. Då kan jag alltid få någon annan. I ett sånt här stort hus. Det var därför jag tänkte att du ... att du inte behövde sakna det så mycket, om du visste att du kunde komma tillbaks.”

”Jag kommer nog inte att trivas särskilt bra hos min bror”, sa Kit. ”Dom har villa i Vällingby. Tre ungar. Jag kommer inte vidare bra överens med min svägerska. Och min bror och jag – vi är bara halvsyskon.”

”Du ska se att allting ändå kommer att ordna sig bra för dig. Sluta upp med det där du håller på med och kom in till mig. Ta med grammofonen. Den där skivan har jag inte hört förut.”

”Den är ny”, sa Kit dystert. ”Jag köpte den idag. Som avskedspresent åt mig själv.”

Hon gick bort och stängde av grammofonen, han teg mitt i en mening, and then you say good-bye ...

Elna läste på etiketten:

”You don’t know me.”

Hon vände på skivan och läste på baksidan.

”Ibland funderar jag på att skaffa mig en grammofon. Men det är väl ganska fånigt. I min ålder.”

Kit sög på fingret.

”Jag skar mig”, sa hon.

”Jag har plåster därinne. Titta, nu har du satt blod på en av bilderna.”

”Det gör väl detsamma. När allting ändå är så här.”
Hon började gråta.

”Jag vill inte flytta”, sa hon.

”Du är trött”, sa Elna. ”Du är uppjagad. Du skulle inte hålla på med det där, du kommer bara att skära sönder dom. Lämna kvar bilderna, du kan ändå inte få ner dom allihop. Det går väl att skaffa nya.”

”Gå in och sätt på kaffet så länge, så fortsätter jag”, snyftade Kit.

Hon ställde sig på stolen igen, skar långsamt utmed hans kind, halsen, den gula sidenskjortan.

”Det går”, sa hon. ”Det är ett jävla jobb. Men jag ska ha allihop med mig.”

Elna stod och såg på henne. Hennes ögon var bekymrade.

”Jag går in och lagar kaffe”, sa hon.

När Kit blev ensam satte hon sig på stolen och slog hän-derna för ansiktet. Varför är jag så här, tänkte hon. Vad bryr jag mig om lägenheten? Bilderna – dom får jag ju med mig. Om jag också ska hålla på hela natten.

Hon sög en bloddroppe från fingret, satte på skivan igen. Fjorton år, tänkte hon. Dom har följt mig i fjorton

år. Sen jag var en liten flicka. Skulle jag lämna dom nu? Här? Nej, hellre dör jag.

Och hon steg upp på stolen igen och började skära, försiktigt, ömt, hans arm med gitarren, höften, benet. Huvudet som var losskuret lutade lite åt sidan, rörde sig sakta. Han log, blodet hade stelnat på kinden, han sjöng, rörde lite på huvudet.

Jag blir tokig, tänkte Kit. Han rör sig. Han är levande.

Hon slängde rakbladet i fönsterkarmen och gick ut i badrummet, tvättade ansikte och händer med kallt vatten, borstade håret, såg på sitt snipigt bleka ansikte i spegeln.

Hon gick in till Elna och sjönk ner i en av hennes blommiga chintzfåtöljer. Såg sig omkring. Ett flickrum för en flicka som håller på att bli gammal. Blommiga mattor, blommiga fåtöljer, gardiner med rysch. En vitmålad pig-tittare, en bukig byrå, broderade taburetter. Allt det här ska in till mig, tänkte Kit. Gardinerna, mattorna, bordslampan med sin franska si-denskärm, hyllan med prydnadssaker: en gammal kaffekvarn, en ljussax av mässing, en mortel, en sko av porslin med porslinsblommor uppstickande ur öppningen. Kuddar, små du-kar med korsstyggn. Toni skulle hjälpa till att flytta in det. In till mig. In till honom.

Nej, honom skulle hon ta med sig. Varenda bild, om hon så skulle hålla på hela natten.

Kit sög på fingret där blodet fortfarande sipprade ut i en tunn stråle.

”Vill du ha ett plåster?” frågade Elna.

”Nej, det behövs inte. Det slutar snart.”

”Fingertoppar blöder alltid så mycket.”

”Det gör inte ont.”

De drack kaffe och Elna sa:

”Upp med huvudet nu. Tänk på hur skönt det blir för dig att komma ifrån allt det här. Du har ju ändå inget här som binder dig. I Stockholm kan du träffa en massa trevliga människor — det är väl ändå nåt annat än Malmö.”

”Ja, det är så klart. Min bror är snäll. Ungarna är nog inte så farliga. Så småningom kan jag få en egen lägenhet. Man vill ju ha det när man är van vid det. Min svägerska och jag kommer inte särskilt bra överens. Men det ska nog gå.”

”Du ska se att allting kommer att ordna sig bättre än du tror.”

”Ja, kanske det.”

”Och lova mig nu att du slutar upp med det där omöjliga arbetet. Du bara förstör bilderna och du skär fingrarna av dig. Lovar du?”

”Okej”, sa Kit trött och hängde med huvudet. ”Det kan ju ändå göra detsamma — nu.”

”Hur dags kommer din bror och hämtar dig?”

”Vid tiotiden.”

”Då hinner du sova ut ordentligt. Stanna en stund hos mig, jag har köpt en flaska likör. Sen kan du gå och lägga dig tidigt och vara ordentligt utvilad tills i morgon. Det är en lång bilresa.”

”Det har du rätt i. Jag ska bada och tvätta håret också.-”Där ser du själv. Släng bort det där rakbladet.” ”Det dög ändå inte, det var brutet.”

Elna höll upp likör och log mot Kit.

”Det är bra att du är förståndig”, sa hon.

Kit satt och snurrade sitt glas runt mellan fingrarna. ”Toni”, sa hon. ”Tar du hand om honom när jag rest?” ”Hur menar du, ta hand om?”

”Han behöver nån som ser till honom. Han är ju så en-sam, det har du väl märkt. Han har ju bara den där Michael, det kan inte vara något bra sällskap. Du kan gott hålla ett öga på honom. Han har ju inte en enda människa i hela världen.”

”Det går väl ingen nöd på honom.”

”Han behöver nån, som en syster eller nåt. Han har ju ingen mamma.”

”Jag är faktiskt inte gammal nog att vara hans mamma”, sa Elna.

”Nej, det menar jag inte heller.”

”Och inte ung nog att vara nåt annat för honomY

”Jag menade inte så heller. Men han behöver nån, Elna. Han är alldeles ensam med den där hemska Michael.”

”Jag tror inte att du behöver oroa dig för honom”, sa Elna torrt. ”Han är gammal nog att ta vara på sig själv. Och mig har han i vilket fall som helst inget behov avY
Kit suckade.

”Då så”, sa hon. ”Jag trodde du tyckte om honom.”

Hon smuttade på sin likör. Hennes ögon var fyllda av tårar.

”Jag känner mig så konstig”, sa hon. ”Du får förlåta mig. Det är nog bara det att — jag är så här somliga dagar. Du vet, man är så här ibland.”

Kit lutade sig framåt, hennes långa hår föll fram över kinderna. Hon satt i tankar, hon planerade för framtiden. Hon satt där orörlig, blodet sipprade sakta fram ur såret på fingret. Hon satt i tankar. Sanden rann i timglaset. Någonstans långt borta klämtade en klocka. Hon märkte det inte.

”Du”, sa hon plötsligt och rätade på sig. ”Jag kan inte lämna kvar bilderna. Jag måste ha dom med mig. Har du ett rakblad?”

”Nej.”

”Då går jag ner till Toni och lånar ett. Tack för kaffet, Elna, men jag kan inte stanna längre. Du förstår – det här är nånting som jag måste göra.”

I lägenheten under Kits låg Fredriksson på sin säng och vila-de. Han hade känt sig ovanligt trött den sista tiden –

det var nog hettan. Augusti hade varit en påfrestande månad, nu var det den sista. I morgon skulle det vara september. Fred-riksson smakade på ordet, september, det låg på tungan som en syrlig karamell. Det skulle komma en ny friskhet i luften, en kärv syrlig friskhet, mornar som glas, genomskinliga. Man skulle kunna andas igen.

Ljudet av grammofonen trängde ner, det lät svagt, knap-past hörbart. Flickan fortsatte att spela in i det sista. I mor-ron skulle hon flytta. Då skulle det bli tyst.

Fredriksson undrade om hon skulle hålla på och spela hela resten av kvällen och natten. Han vände tungt på sig. Snart skulle alltihop vara över.

Tvillingarna kastade boll nere i korridoren. De kastade håglöst till varann, det var en halvhjärtad lek, mest för syns skull. De hade inte varit sig lika sen den där dan. Den där Judas-dan, då de hade svikit Michael. Sagt till kommissarien att de hade sett Michael i trappan. Att flickan var död, det bekom dem inte så mycket. Men att Michael kanske skulle sättas i fängelse för ett brott han inte begått. Bollen gled ifrån den blonda. Hon brydde sig inte om att ta upp den.

John-Henry kom förbi. Han tog upp bollen, studsade den mot marken ett par gånger. Räckte den till flickan. De hade inte talat med varann på veckor, han hade blivit alldeles omöjlig. Stod jämt i skuggan vid husväggen och stirrade upp mot Kits fönster. Fast hon inte satt där längre,

fast hennes fönster var stängda, gardinerna till och med fördragna ibland. Men nu skulle hon flytta. Han kunde stå där bäst han gitte.

Den blonda tog bollen, knyckte på nacken. Sa inte tack en gång.

Eftermiddagen gick över i kväll, omärkligt. Len mjuk kväll efter en varm dag. Gatlyktornas vita blommor slog ut i skym-ningen, bilarnas strålkastare skar sönder kvällen, skar ut sma-la sektorer av ljus ur dunklet.

Toni satt i fönsterkarmen och rökte. Vid hans fötter satt Michael i sin favoritställning, med uppdragna ben och ar-marna om knäna.

”Hur tänker du klara det?” sa han.

”Klara vad då?”

”Med Kit. Hon flyttar ju. Du ser henne aldrig mer. För resten, vad skulle hon med rakbladet?”

Toni blåste ut rök, såg ut i sommarskymningen, andades in den, kände lukten av stad, av kväll, av sista augusti. Ett vilset stråk av tångdoft nådde honom från stranden.

”Det är snart höst”, sa han.

”Jag frågade om Kit.”

Toni såg ut, på neonskyltens roterande radaröga överst på Kronprinsen, på det röda ljuset från bensinmacken nere på hörnet och gatlyktornas högskäftade artificiella doftlösa blommor.

”Det går väl det med”, sa han. ”Det är inte första gången.”

”Det är väl alltid första gången. När man älskar nån.”

Toni tänkte på Mirjam som rest till Amerika och gift sig. Minnet av henne gjorde fortfarande ont, han vågade inte röra vid det. Han tänkte på Krusmynta i somras i Domsten, det gjorde inte ont, minnet av Krusmynta var värme och mjukhet, det fanns ingen smärta i det. Kit – hon skulle resa sin väg. Han skulle aldrig se henne igen. Lika gott det. Let her go.

”Let her go. God bless her”, sa han.

Han citerade en sång som han hört nånstans. Kanske en av Kits skivor.

Michael reste sig och sträckte på sig. Gäspade stort. ”Det är kväll”, sa han. ”Kör du mig till stan?”

”Stan” betydde på Michaels språk café Cirkeln, stället med jukeboxen och pojken med den smutsiga trasan.

”Inte i kväll”, sa Toni.

Michael verkade glad, nästan upprymd. Han klappade Toni på huvudet, rufsade om honom i håret, vänskapligt och lekfullt, som man klappar en hund.

”Allting går över”, sa han. ”Nya satser, nya vinster. Det betyder inte världens undergång att hon flyttar. Och dess-utom – du har ju mig.”

”Jag tycks ju ha det.”

Michael tog en cigarett ur Tonis paket, tände den och

gick mot dörren.

”Då ses vi inte mer i kväll, riddar Lancelot. Jag har lite att göra. I morron ska du se att allting är annorlunda.”

”Ja”, sa Toni. ”I morgon är hon borta.”

Paul Sanger stod och såg ut i sommarskymningen. Han tänk-te också på Kit. Han flyttade om bitarna i pusslet, de passade inte, han saknade de viktigaste bitarna, de som skulle av-slöja hela mönstret.

Kit Berggren skulle flytta från stan i morgon. Hem till en bror i Vällingby. Det var i och för sig bra, men det löste inte problemet. Lo-Los döda kropp låg fortfarande därnere i hiss-schaktet, i hans fantasi skulle hon ligga kvar där, en livlös docka, tills problemet var löst. Naglarna glimmade som blod-droppar, håret över ansiktet, läpparna slutna kring hemlig-heten.

Sanger såg henne som hon legat där, och han tyckte att hon var Kit. Den levande Kit bytte plats med den döda Lo Lo. Han strök sig över pannan. Det var inte Kit som var död. Det var Lo-Lo. Ingen fara hotade Kit. Hon hade lovat vara försiktig, att hålla sig hemma den här sista kvällen och inte släppa in någon. Hon hade lovat. Hon skulle hålla sig inne, bada och tvätta håret, gå och lägga sig tidigt. Inte öppna dörren, inte släppa in någon.

Sanger satte sig vid skrivbordet, kastade en blick på telefonen. Kits nummer stod skrivet på blocket framför

honom, tillsammans med numren till de andra hyresgästerna i trappa E. Runt om Kits nummer hade han ritat en serie månar och solar, och så stjärnor, de sexuddiga.

Han såg på klockan. Halv nio. Hon hade knappast hunnit somna.

Det var vansinne att ringa och störa henne. Vad skulle han säga? ”Jag ville bara höra att allting var okej. Att det inte hänt er nånting.” Skulle hon kunna somna efter det?

Han trummade med fingrarna mot bordskivan, tog upp pennan och ritade nya solar och stjärnor på blocket.

Så lyfte han luren och slog Kits nummer. Han hörde hur signalen gick fram och väntade – en, två, tre signaler.

Fyra signaler.

Hon svarade inte. Hon hade tagit en sömntablett och gått och lagt sig. Hon skulle resa långt i morgon.

Hon hade gått in till nån granne och lånat lite kaffe eller socker. Hon hade gått ner till kiosken tvärs över gatan för att köpa cigaretter.

Hon låg i badkaret och brydde sig inte om att svara.

Fem signaler. Sanger slängde på luren. Tittade efter på blocket, följde raden av nummer. Ringde upp vaktmästaren.

Sanger väntade i telefonen medan Gustavsson gick upp. Det tog en evighet, så hördes springande steg och Gustavsson var tillbaks. Han talade sluddrigt, stötigt, kunde

knappt få fram orden.

Sanger lyssnade. Hans mörka ansikte var slutet; en ogenomtränglig mask.

”Rör ingenting”, sa han. ”Ring efter ambulans. Jag är där om några minuter.”

Dörren stod på glänt, Gustavsson hade inte ens givit sig tid att stänga den. Men det kunde ju också göra detsamma nu.

Grammofonen spelade lågt, sångaren log oberört, viska-de: you give your hand to me, and then you say goodbye ...

Kit låg på sidan, med benen uppdragna under sig, det mörka håret solfjäderformigt över golvet. Hennes händer med de rödlackerade naglarna hade hunnit halvvägs upp mot repet, som om hon hade velat slita loss det. Men hon hade inte lyckats få bort det, händerna hade bara hunnit halvvägs, repet med knutarna satt ännu kvar runt hennes hals. Gustavsson hade tagit fasta på det där att inte röra någonting.

På golvet bredvid henne knäböjde pojken, John-Henry. Hans händer var knutna, hans apacheögon vilda, vildare än någonsin. Han såg inte upp, tycktes inte märka att Sanger kommit in i rummet.

”Hon är död”, mumlade han. Och så om igen, entonigt, gång på gång, som om han läste en mäsas:

”Hon är död. Hon är död.”

Grammofonen fortsatte att spela, dämpat, sångaren log och rörde lite på sig, händerna och gitarren rörde sig i det svaga luftdraget från trappan.

Han sjöng:

*”You think you know me well,
but you don’t know me.”*

John-Henry sa:

”Hon är död.”

Runt flickans kropp låg grammofonskivorna utspridda, fodralen som brokiga blommor, röda, vita, blå.

Det hade bara varat några sekunder, men Sanger tyckte det var som år. Han knuffade pojken åt sidan, knäböjde bredvid Kit och lossade repet. På avstånd hördes ambulanssirenerna.

Först när de burit ut henne kom Sanger sig för att stänga av grammofonen. Sen vände han sig till pojken.

John-Henry satt hopkrupen i ett hörn av rummet, han såg ut som en liten apa. Han tuggade på naglarna, stirrade på skivomslagen som fortfarande låg kvar på golvet som de legat, runt hennes kropp, som blommor. Nu låg de runt en teckning, en kritteckning på golvet. Den skulle föreställa hen-ne, men den hade ingen likhet med henne.

”Kom nu”, sa Sanger och rörde vid pojkens axel. ”Du måste följa med mig.”

Pojken rörde sig inte. Sanger tog honom i armen, drog upp honom från golvet.

”Du kan inte sitta här”, sa han. ”Du måste följa med.-

Han sköt pojken framför sig. I dörren vände han sig om och kastade en blick in i rummet. De halvt losskurna bilderna rörde lite på sig, sångaren log oberört: sitt gangsterleende, sitt buspojksleende, sitt charmörleende. Sanger drog igen dörren med en smäll.

Pojken stack sin hand i Sangers. Den kändes som en ap-hand, het, knotig, med långa tunna fingrar.

”Hon är död”, viskade han.

En torr snyftning bröt fram genom hans strupe.

Sanningen

John-Henry erkände utan omsvep. Han hade spänt upp repet i trappan, han hade smusslat ner glassplittret i filmjölken, han hade knuffat Lo-Lo ner i hisschaktet. Han hade lagt repet om Kits hals och dragit till. Han erkände genast; det var som om han ville ha det hela undanstökat så fort som möjligt.

Sanger var ingen barnpsykolog. Han hade inte särskilt lätt att umgås med barn ens i normala sammanhang. Utöver själva erkännandet av gärningarna fick han inte ett ord ur pojken.

Experterna fick ta hand om honom. De lyckades inte mycket bättre. Hans intelligenskvot var över det normala, han var skygg och inbunden, han hade starka känslor. Uppdämda hämningar som under vissa omständigheter borde kunna resultera i våldsamma oreflekterade handlingar.

Det stod där alltihop i svart på vitt i rapporten – hela sanningen om John-Henry.

Själv sa han bara:

”Låt det gå fort.”

”Fort? Vilket då?”

”Hängningen.”

Psykologerna fick ta itu med honom igen. Förklara: man avrättar inte folk i Sverige. Inte ens vuxna; inte ens för mord.

John-Henry hängde med huvudet och teg. Han förstod ingenting.

Människor som vill dö är svåra att handskas med. Vanliga normer existerar inte för dem. Man kan inte behandla dem efter gängse måttstock, deras värderingar är annorlunda. De står över och utanför. Man blir handfallen inför såna människor, ingenting biter på dem. De vill dö. Det är deras styrka. De är osårbara, oåtkomliga.

Ändå räckte det inte med bara erkännandet. Psykologerna ville också veta hur och varför. Men John-Henry själv tyckte att erkännandet var nog – detaljerna och orsaken till det hela var hans ensak. Han var villig att ta sitt straff, vilket det vara månne, och ju förr dess hellre. Men för övrigt ville han vara i fred.

De försökte på alla upptänkliga sätt få honom att tala. Rättvisan måste inte bara ha sin gång, det var också nödvändigt att maskineriet fick fungera efter en gång för alla uppgjorda regler; man måste dissekera pojken John-Henry. Tränga in i honom, vända ut och in på honom, ta ut insidan, hålla upp den och säga: det här är John-Henry, så såg han ut inuti. Han hade själv gjort så där med sina leksaker, vrängt dem ut och in, plockat ut

stopppningen ur tyghundarna, hjulen ur de mekaniska lek-sakerna. Han vägrade att låta sig plockas i stycken. Han ansåg att han hade rätt till detta enda: att be-hålla sitt innanmäte intakt.

En dag kom de och försökte en ny taktik. De försökte med att säga: Kit är inte död. Hon har varit mycket sjuk, men hon kommer att överleva. Hon får inte ens några men för framtiden.

John-Henry bara vände sig mot väggen, han brydde sig inte ens om att svara.

Åratal i tjänsten hade gett Sanger ett sjätte sinne. Han brukade instinktivt veta när han hade att göra med en mör-dare.

Något som liknade ett lugn lägrade sig över trappa E. Sko-lan hade börjat. Tvillingarna satt bleka bakom sina bänkar. De förmådde inte ens njuta av att de var föremål för hela skolans skräckblandade beundran och avund.

Eartha hade mist lusten att fortsätta på sin roman om ”Miss Klumpfot”. Hon tog inte ens huven från skrivmaski-nen. Hon tyckte att hela yrket var äckligt och frånstötande. Men Violet skrev en ny dikt som var av så vidunderlig skön-het att den blev publicerad i Sydsven-ska Dagbladet.

John-Henry teg och ritade cirklar på golvet med sko-spetsen. Psykologerna rev sig i håret fast, förstås, endast bildlikt. Den ene av dem hade för övrigt inte mycket hår

att riva i.

Utredningen borde varit klar, men den stod och stampade på samma fläck. Man hade en mördare som erkänt. Men Sanger var inte nöjd. Han skulle inte ha varit Sanger om han varit nöjd med sin lille spinkige mör-dare med de vilda apacheögonen.

Sanger gick på jakt.

Började från början, segade sig fram, lekte katt och råtta; ställde samma frågor igen och fick samma svar. Han förhör-de Gustavsson, fröknarna Marklund, Elna Sanderson, Fred-riksson, Michael och Toni. Michael igen. Kertzinger, som kom till förhöret med en vit nejlika i knapphållet – han var nygift.

Ingen av dem svävade på målet, ingen kom med motsä-gande uppgifter. Ingen tycktes ha haft möjlighet att gå in och lägga repet kring Kits hals och dra till.

Kit hade inte sett vem som smög sig på henne baki-från och slog repet med knutarna om hennes hals. Hon hade stått med ryggen mot dörren, hon hade knappast hunnit höra det lätta bullret bakifrån. För resten hade grammofonen spelat. Men hon trodde att vederbörande hade stått gömd i bad-rummet eller garderoben, för hon skulle ha märkt om ytter-dörren öppnats.

För resten hade dörren varit låst. Hon var absolut sä-ker på det, hon hade kontrollerat det då hon kom upp efter att ha lånat rakbladet. Vem det än var som kommit

in så måste han eller hon haft tillgång till en nyckel. Eller stått gömd någonstans i lägenheten.

Gustavsson hade förstås nyckel. I egenskap av vaktmästare hade han tillgång till nycklar till alla lägenheterna i huset.

Sanger satt i Gustavssons finsoffa. Fru Gustavsson som nyligen hade fått gipset kring benet borttaget, haltade försiktigt omkring, fjäskade för Sanger, ville bjuda på kaffe. Sanger avböjde. Han ville bara veta om nycklarna. Om någon obehörig kunde haft möjlighet att få tag i en dubblettnyckel?

Nej, det fanns ingen möjlighet. Nycklarna var väl bevakade. Sanger satt kvar och småpratade en stund. Sen sa han adjö, han skulle gå upp till Fredriksson också. Han hade fortfarande en gås oplockad med Fredriksson, det var det där om klottrandet på Kits dörr; var det inte med det alltihop hade startat?

”Det var det”, sa Gustavsson och nickade eftertryckligt. Fredriksson hade klagat över att flickan spelade gramofon. Det var så det börjat. Nu hade det väl blivit tyst där ovanför Fredriksson. Fröken Sanderson hade ju flyttat in i lägenheten. Hon var tyst av sig, inga fester och inget liv om nätterna. Små fordringar hade hon också: hon hade inte ens begärt att få omtapetserat, fast man visste hur det såg ut på väggarna däruppe.

Sanger gick långsamt uppför trappan. Han tvekade utanför Fredrikssons dörr. Nej, han kunde ta Fredriksson sen.

Hon var hemma och hon rodnade lite då hon öppnade dörren.

”Ah, kommissarien. Var så god och stig in. Sitt ner. Jag har inte fått riktigt i ordning än.”

Alla möblerna var inflyttade, gardinerna upphängda, kuddarna och dukarna på plats. Det var nog i sin ordning alltsammans. Han såg på fröken Sanderson som var röd om kinderna. Rodnaden hade spritt sig i missklädande flammor neråt halsen.

Hon hade smalnat och lagt om frisyren. Hon var sig faktiskt inte alls lik.

Sanger såg på bilderna på väggen. De var sig lika; bara ännu mera överväldigande än förr tillsammans med allt fröken Sandersons flickaktiga ungmökrafs. Han passade faktiskt inte med det övriga.

Alla spår efter rakbladet var borta. Han var återigen ordentligt uppklistrad. Han besvarade Sangers blick med ett fräckt leende.

Sanger såg sig omkring. Sekretären, golvlampan med sammetsskärm, chippendalestolarna. Den antika vägghyllan med prydnadssaker. En sko av porslin, en kaffekvarn, en ljussax. En mortel.

Kommissarien gick tyst över golvet, över den mjuka

blommiga mattan. Han sa ingenting, tog bara ner morteln och synade den. Stack ner ett finger och kände inuti den. Sen ställde han tillbaks den.

Han såg på bilderna igen. De släta lite degiga kinderna, pannlocken, det sneda leendet. Gitarren, sidenskjortan, de stramande svarta jeansen.

Sanger vände sig mot Elna Sanderson.

”Det var alltså därför”, sa han tungt. ”Jag undrade, jag kunde inte få något sammanhang i det. Ni skulle ha diskat morteln, fröken Sanderson. Det finns spår av krossat glas i den.”

Hon svarade inte. De röda fläckarna på halsen djupnade.

”Nyckeln?” undrade han. ”Hur kom ni in?”

”Hon gick ner till Toni Martins för att låna ett rakblad. Hon lät dörren stå öppen.”

”Och under tiden smög ni er in? Med repet?”

Hon nickade.

”Jag hittade det på gården.”

”Repet i källartrappan och glassplittret var bara för att skrämma henne. För att hon skulle flytta?”

”Ja.”

”Och fröken Dahlman. Ni visste att hon fått kontrakt på den här lägenheten.”

”Hon berättade det för mig. Det kom som en chock för mig, jag hade ju fått löfte om den.”

”Men hon kunde ju ha tagit er lägenhet i stället. Så kunde ni ändå fått den här. Med bilderna.”

”Det tänkte jag inte på. Jag tänkte ingenting alls, hon satt där på raket och dinglade med benen och berättade om kontraktet. Jag menade inte – jag rörde knappast vid henne . . .”

”Och Kit?”

”Hon höll på att förstöra bilderna. Hon skar i dem med ett rakblad. Jag stod inte ut med det.”

”Ändå fullföljde ni inte handlingen.”

”Telefonen ringde. Jag blev rädd.”

”Ni lämnade dörren öppen?”

”Ja. Pojken måste ha smugit sig in efteråt.”

Sanger såg ännu en gång runt rummet, mindes hur hon legat där, med pojken på knä bredvid sig och skivfodralen utspridda runtom på golvet. Pojken på knä; han hade sett ut som en liten apa. Han hade velat bli hängd för ett mord som han inte begått, för han trodde att hon var död, flickan som han älskade på tolvåringsvis, blint,oreflekterat och för hela livet.

Sanger suckade. Han fick ta hand om pojken sen. Han vände sig mot fröken Sanderson. Hon hade tagit på sig hatt och kappa. ”Jag är klar”, sa hon. Tillsammans gick de nerför trappan. Hon haltade lite mer än vanligt, som hon gjorde då hon var upprörd.

Epilog

Hon såg mycket liten och ung ut där hon satt i stolen; blek, snipig i ansiktet, med mörka skuggor under ögonen. Märke-na på halsen hade hon dolt så gott det gick under en röd scarf. De bleknade mer och mer för varje dag. Snart skulle de vara borta. Men den jagade blicken i hennes ögon skulle inte försvinna lika fort.

Hon hade kappan på sig och en liten resväska på golvet bredvid stolen. I hennes knä låg handväskan och ett kulört skivomslag med en vacker nytagen bild av sångaren.

Toni såg henne innan hon sett honom. Såg i en hastig glimt hennes ensamhet, hennes rädsla, hennes litenhet där hon satt i stolen, omgiven av sjukhuslukten, med väskan vid sina fötter och grammofonskivan i knät. Han gick fram till henne.

”Kit”, sa han.

Hon såg upp och log och reste sig.

”Det var snällt av dig att komma, Toni. Men jag kunde tagit en taxi till stationen.”

”Jag skulle kommit tidigare, men jag blev fördröjd på jobbet. Jag hade lite att ordna, för jag ska ha semester.

Har du väntat länge?”

”Dom vill gärna bli av med mig, här är så många som väntar. Jag fick lämna sängen åt en ny patient tidigt i morse. Du vet hur det är – när man är frisk betyder man inget för dom längre, dom har så många sjuka att ta hand om.”

”Kom”, sa han och tog hennes väska. ”Ska du säga adjö åt nån?”

”Det gjorde jag redan i förmiddags.”

”Har du suttit här och väntat sen i förmiddags?”

Hon rodnade.

”Nästan. Man har ingenstans att ta vägen när man packat och har lämnat sin säng.”

Han tog väskan och öppnade dörren.

”Då går vi. Det är tre kvart tills tåget går. Vi hinner prata nere på stationen.”

Hon satt i bilen, hennes röda scarf fladdrade lite i vinddraget från det öppna fönstret. Hon hade fortfarande skivan i knät, höll ängsligt om den med båda händerna.

”Ny?” frågade han.

Hon nickade.

”Jag fick den av sköterskorna. Den har precis kommit ut. Den ligger femma på Tio i topp, den gick rakt in på femte plats. Och den ligger trea på Amerika-listan”, tillade hon stolt.

Toni stannade för rött ljus vid Hovrätten. Han läste på

skivomslaget: In the ghetto.

”Jag trodde inte han förekom på hitlistorna nu för tiden”, sa Toni.

”Det är rätt länge sen sist. Men den här gick rakt in på femte plats och den kommer nog att gå upp. Jag har inte hört den än.”

”Nähä, du.”

Tala om oväsentliga saker. Inte se på varann. Försöka döda tiden tills tåget går. Se rakt fram, prata om likgiltiga saker.

Men det går inte att prata om likgiltiga saker. Hon är för patetisk med sin röda scarf som knappt döljer märkena på halsen. Hon är för ensam, för liten, för mager. För rädd. Läkaren hade sagt: hon har fått en chock. Det kan ta lång tid för henne att komma över den.

Det är inte min sak. Hennes bror – hon har en bror. Halvbror.

Ändå. Det är inte min sak. Jag kan ingenting göra. Ljuset växlade och Toni la in ettan, vände runt hörnet och körde Norra Vallgatan fram. I änden av gatan låg Centralstationen, stor och ful och klumpig som alla järnvägsstationer, runtom i världen.

”Du har god tid”, sa han.

”Ja.”

Tiden går. Minuterna tickar. Visarna på stationsklockan rör sig ryckigt, den långa visaren gör ibland ett hopp,

synligt för ögat. Den långa visaren äter minuter, hoppar över dem, tuggar i sig dem.

De var framme, det hade gått alldeles för fort. Visaren hade inte tuggat i sig tillräckligt många minuter. Toni snedparkerade utanför stationen.

”Har du biljetten?”

Hon rörde nervöst på sig. öppnade handväskan. Skivan föll till golvet och Toni böjde sig ner, sträckte armen över hennes knän och fiskade upp den.

”Här”, sa han.

”Tack.”

”Hade du biljetten?”

”Ja.”

”Ska du inte lägga ner skivan i väskan?”

”Jo.”

Han vände sig om och tog väskan från baksätet och hon öppnade den och la skivan överst, ovanpå nattlinnet och morgonrocken.

”Så där ja”, sa hon.

Tystnad. Sekunder som rinner förbi, sekunder som aldrig kommer igen. Förlorad tid, kanske dyrbar tid.

”Hur känner du dig nu, Kit?”

”Tack bra.”

”Du får det bra hos din bror. Tills vidare.”

”Ja, säkert. Han är snäll.”

”Du kommer att glömma alltihop.”

”Ja. Doktorn sa det.”

”Förstår du varför hon gjorde det?”

”Doktorn förklarade det. Det var den andra, psykologen. Han gjorde sitt bästa för att förstå själv. Han förstod det nog på sätt och vis, med hjärnan, för det är han utbildad till.”

”Hur förklarade han att hon kunde handla som hon gjorde?”

”Hon hade haft en tråkig uppväxt. Och så var det det där med foten. Hon hade aldrig varit riktigt som andra, inte ung på samma sätt som andra. Och hon höll på att bli gammal. Så blev hon förälskad. För första gången i sitt liv. Hopplöst förälskad, Toni. Och så såg hon mina bilder och hörde på mina skivor, och hon blandade ihop dig med bilderna tills hon inte längre kunde skilja på er — dig och honom. Men ett visste hon: dig kunde hon aldrig få. Honom kunde hon få, i varje fall lika mycket av honom som alla andra. Hon köpte en grammofon och skivor, hon spelade i smyg, det var som om hon gjorde nånting skamligt och förbjudet. Hon såg på dig och hon visste att hon aldrig kunde få dig. Hon blandade ihop er båda. Och så trodde hon — hon fick för sig att du tyckte om mig.”

Toni vände på huvudet och såg på henne, men hon stirrade rakt framför sig och kramade sin handväska som hon hade i knät.

”Hon blandade ihop er två. Hon var galen av svart-sjuka, hon visste inte om det själv. Hon hatade mig — och hon ville ha bilderna. Hon var beredd att göra vad som helst för att få dem. Hon mördade Lo-Lo för bildernas skull, men det var oövertänkt, en handling i hastigt mod. Mig försökte hon döda med kallt blod, därför att jag höll på att beröva henne det enda som hade någon betydelse för henne — bilderna på väggen.

Toni satt tyst och såg på tullhuset och kön av danskar som skulle resa hem och köpenhamnsbåten som just höll på att lägga till.

”Fan vad man vet lite”, sa han.

”Ja.”

Han såg på sin armbandsklocka. Det var ännu gott om tid.

”Skriver du?” frågade han.

”Om du vill.”

Han vände sig hastigt mot henne och tog henne i axeln, snuddade med fingrarna vid den röda scarfen, och hon kastade sig åt sidan och skrek till och tappade handväskan. Generat böjde hon sig ner och tog upp den.

’Förlåt”, sa hon. ”Jag är så där nu. Jag tål inte att någon rör vid mig. Doktorn sa att det är normalt, att det kommer att gå över.”

Toni kramade bilnycklarna i handen, såg på stationsklockan.

”Kit”, sa han. ”Det är tio minuter kvar tills tåget går. Du har ännu tid att ändra dig.”

Hon satt tyst och han fortsatte:

”Jag har en stuga utanför Hälsingborg. Jag har en månads semester. Jag ska åka dit nu.”

Hon svarade inte.

”Vi kunde gå långa promenader på stranden om kvällarna, och du skulle få vara ifred, det är skönt och viltsamt i Domsten, alldeles stilla nu när sommargästerna har gett sig iväg. Du kunde sova och vila dig och ha det skönt. Under tiden kunde vi bestämma hur vi ska göra sen. Vågar du, Kit?”

”Du har sett hur jag är”, sa hon. ”Jag rycker till för minsta ljud, jag vänder mig om hela tiden som om någon kom efter mig. Jag skriker om nätterna, jag vågar inte sova med ljuset släckt. Ingen får komma i närheten av mig – ingen får ta i mig. Jag har mardrömmar – jag tror jämt att någon står bakom min rygg med ett rep. Jag känner gång på gång den där hemska känslan, när man inte får luft, när man är alldeles klar och kall nånstans inne i huvudet och vet att man ska dö och man sparkar med fötterna för att man inte får luft och en röst inom en säger: nu ska du dö och det blir svart och nånting inom en går sönder.”

Hon tillade nyktert:

”Doktorn sa att det kan dröja länge innan det går över.

Att det kanske aldrig går över helt.”

Han teg och stirrade rakt fram. Han vågade inte röra vid henne. Den enklaste, vanligaste kommunikationen var stängd.

”Toni, som jag är nu – som jag kanske kommer att för-bli ... Jag kanske förstör ditt liv också. Det måste du veta från början.”

”Jag vet det.”

”Vågar du, Toni?”

Han stack nyckeln i tändningslåset och backade ut från parkeringsplatsen.

”Vi ringer till din bror från en kiosk”, sa han.

Han rundade stationsbyggnaden och körde norrut, över kanalen, ut mot motorvägen. Han vevade ner bilrutan och stack ut handen genom fönstret.

”Det regnar”, sa han. ”Det är höst. Den heta sommaren är slut.”

Jenny Berthelius böcker

Mördarens ansikte
... kom, ljuva Krusmynta
Den heta sommaren
Hemliga agentklubben
(ungdomsbok)
Mannen med lien
Ödegården (ungdomsbok)
Leksakspistolen
Potatisligan (U.)
Offret
Sällskapslek
Skräckens ABC
Klövergänget (U.)
Porträtt av ett mord
Farväl, min kära
Mord, lilla mamma
De heta sommaren (lättläst
version)
Djävulsleken
Järnblommorna
Bron
Hajarna
Mardrömmen (lättläst)
Spegeln
Familjespöken
Smällkaramellen (U.)
Mångudinnans barn

Drömsemestern (lättläst)
Kärlek på data (LL)
Drömjobbet (LL)
En död i skönhet (pseud. "Bo
Lagevi")
Maskerat mord (" ")
Turturduvorna i Arles
Drömhuset (LL)
Valet (LL)
Mördarens ansikte (LL-
version)
Drömhunden (LL)
Drömbilen (LL)
Provdockan (LL)
Flykten (LL)
Näckrosen
Drömprinsen (LL) tkommer i
februari 08)

**Näckrosen (2007) finns i
bokhandeln
eller direkt från förlaget
info@soleka.se**